

ЧАЧАНСКА
РОДНА

ЧАЧАК - ПРЕСТОНИЦА
КУЛТУРЕ СРБИЈЕ 2023.

ВОДИЧ КРОЗ ПРОГРАМ

СВЕ БОЈЕ СЛОБОДЕ

Церемонија отварања прве
српске престонице културе

НАДЕЖДА. ИСТИНА И СЛОБОДА.

150 година од рођења
Надежде Петровић

60 ГОДИНА ДИСОВОГ ПРОЛЕЋА

Јубиларно издање једне
од најважнијих песничких
манифестација у Србији

УМЕТНОСТ НА МОРАВИ

Уметнички програми на
обалама реке и велики
концерт Немање Радуловића

СОЊА

Позоришна представа у режији
Андраша Урбана

АПАРАТИ „СЛОБОДЕ“

Мултимедијална изложба
„Слобода“ Чачак

Чачанска Родна Чачак - престоница културе Србије 2023.

ПРОГРАМ ЈЕ КОНЦИПИРАН КРОЗ ЧЕТИРИ ТЕМЕ – ЧЕТИРИ ПРОГРАМСКЕ ЦЕЛИНЕ – ЧЕТИРИ ВРЕДНОСНЕ ТАЧКЕ ГРАДА – КОЈЕ СВОЈЕ УПОРИШТЕ НАЛАЗЕ У ИСТОРИЈИ, КУЛТУРИ, МЕНТАЛИТЕТУ И ИДЕНТИТЕТУ ГРАДА ЧАЧКА.

ЛЕГЕНДА:

Лого програма:

Име програма:

НА СЛОБОДИ

вредносна тачка која истиче бунт и слободарски дух Чачка и његових житеља, уметника, војсковођа, спортиста, научника ... Ово је година у којој се обележава и јубилеј чувене компаније Слобода, индустријског гиганта који је утицао на развој града и државе након ослобођења од окупатора;

НА РАСКРШЋУ

целина која симболизује стратешки положај Чачка као раскрснице цивилизацијских путева, историје, народа и култура, духовног и профаног, а у новије време и раскрснице коридора;

НА МОРАВИ

тема којом указујемо на значај реке Западне Мораве која је одвајкада давала живот и плодност овом родном пределу. Име реке поносно носе и аеродром и коло, кошаркашка хала на Морави, државни пројекат ревитализације језера и Овчар бање, као и читава програмска целина које ће се реализовати у јавним просторима поред Мораве;

НА КАЛДРМИ

програм који обједињује елементе урбаније културе и културне баштине Града. Култура и забава у Чачку, некад и сад. Разлике и тачке спајања. Поглед у будућност. Наслеђе у служби савремене уметничке визије!

ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ СРБИЈЕ

Престоница културе Србије је развојни стратешки пројекат Министарства културе, усмерен ка децентрализацији културног живота, равномерном културном развоју и једнакој доступности културних садржаја у целој земљи. Кроз овај пројекат локалне самоуправе добијају могућност да изграде и обнове инфраструктуру у области културе, развију иновативне и квалитетне уметничке садржаје и спроведу нове праксе културних политика. Током вишегодишњег процеса припреме и спровођења пројекта, изабрана престоница позиционира културу у средиште стратешког развоја града, не само у културном већ и у економском

и социјалном аспекту. Пројектом је предвиђено да након завршетка године реализације буде јасно видљив легат спроведеног процеса, као и да се настави дугорочни план развоја локалне заједнице у области културе. То се обезбеђује усвајањем Стратегије културног развоја, која је један од предуслова за добијање титуле. Град који постане престоница културе постаје и центар уметничког стваралаштва Србије. Тиме добија прилику да представи разноврсност традиције и форми културе, као и да афирмише све што локалну заједницу чини привлачном и аутентичном.

Република Србија
Министарство културе

УВОДНА РЕЧ
ПОТПРЕДСЕДНИЦЕ ВЛАДЕ
И МИНИСТАРКЕ КУЛТУРЕ
МАЈЕ ГОЈКОВИЋ

Чачак је прва престоница културе Србије и зато овај град има посебну част и одговорност да ентузијазмом, посвећеним радом и улагањима представи богатство традиције и стваралаштва Моравичког округа, као и да омогући дугорочни развој читавог краја у култури и уметности. Посебно је значајна чињеница што ће кроз овај пројекат Чачак добити прву Стратегију развоја културе, која ће омогућити да град настави с културним развојем и након 2023. године, током које ће бити у центру културних збивања у Србији.

Пројекат „Чачак 2023“ спроводи се под слоганом „Чачанска родна“, што је назив посебне сорте шљиве и препознатљива локална специфичност. И сам настанак ове шљиве, укрштањем квалитетне домаће и стране сорте, наслеђа се на важну особеност Чачка и наше земље, а то је да смо се увек трудали да негујемо нашу традицију, али да смо исто тако добро знали да само усвајањем онога што је вредно и корисно из света можемо развијати и обогаћивати нашу културу. О томе говори и чињеница да је 2022. године ракија шљивовица стављена на Унескову репрезентативну листу нематеријалног културног наслеђа човечанства.

Током 2023. године у Чачку ће бити спроведено више од 100 уметничких програма, кроз које ће град представити своју историју, знамените личности, нематеријално и материјално културно наслеђе и скривене приче овог града на Морави. На тај начин Чачак ће постати својеврсна сцена за креативне експерименте и савремену уметничку праксу, као и простор за наставак

неговања традиције, наслеђа и културе сећања овог лепог и историјски важног дела наше земље. „Чачанска родна“ посетиоцима ће представити стваралаштво Надежде Петровић, Владислава Петковића Диса, Соње Савић и бројних других знаменитих Чачана, кроз пројекте „Чачански расадник“ и „Слобода или ништа“. Током године биће представљени и пројекти о римском наслеђу Чачка, о борби за слободу, о обичајима и култури Чачка с почетка 20. века, пројекти о чачанским кошаркашким херојима, о фабрици „Слобода“ и другим обележјима овог града. Симболично, Чачак ће ову значајну титулу понети управо у години када се обележава 150 година од рођења наше велике сликарке, хуманисте и патриоте Надежде Петровић и 60 година постојања манифестације „Дисово пролеће“, што ће пригодно бити обележено у оквиру Престонице културе Србије.

Уверена сам да ће „Чачанска родна“ донети годину препуну незаборавних уметничких тренутака и да ће обогатити културни живот града и подстаки све актере на културној сцени да на најбољи начин представе стваралаштво и традицију Чачка и Моравичког округа. Планирани програми привући ће велики број посетилаца из земље и иностранства и допринеће стварању нове публике, која ће и убудуће радо посећивати културне догађаје у овом граду. Квалитетни садржаји и чувено гостопримство гаранција су да ће Чачак, као и увек, бити одличан домаћин. Тиме ће показати и доказати да је са пуним правом понео ласкаву титулу прве престонице културе Србије.

ПОРУКА
ГРАДОНАЧЕЛНИКА ЧАЧКА
МИЛУНА ТОДОРОВИЋА

Намера нам је била да представимо све посебности, све што је овај град изнедрио и створио у прошlostи, све што као савременици градимо и пратимо, као и да најавимо Чачак, као расадник културе за будућа времена.

Основни критеријум којим смо се руководили био је да након ове године, у којој је управо Чачак престоница културе, иза нас остану нови објекти и установе културе, као и ново, јединствено и специфично градско језgro - место окупљања грађана свих генерација и посетилаца нашег града.

Наш задатак је да високо подигнемо Чачак на мапи релевантних културних и туристичких квалитета и за то имамо своје оригиналне садржаје и људе, а сада имамо и начин и средства.

Најважнија нам је одрживост овог пројекта и трајна корист коју култура у нашем граду добија. То је највећи квалитет прве српске престонице културе. Наша је намера да уложимо у нове институције и да унапредимо рад већ постојећих институција културе, увек фокусирани на пласман прича и садржаја из нашег града. Верујемо да ћемо у томе и успети.

Искрено се надамо да ће Чачак, који је град у самом срцу Србије, након овог пројекта постати боље повезан, највише захваљујући побољшању путне инфраструктуре и аутопуту "Милош Велики", постати и близи главним центрима културе, као што су Београд и Нови Сад.

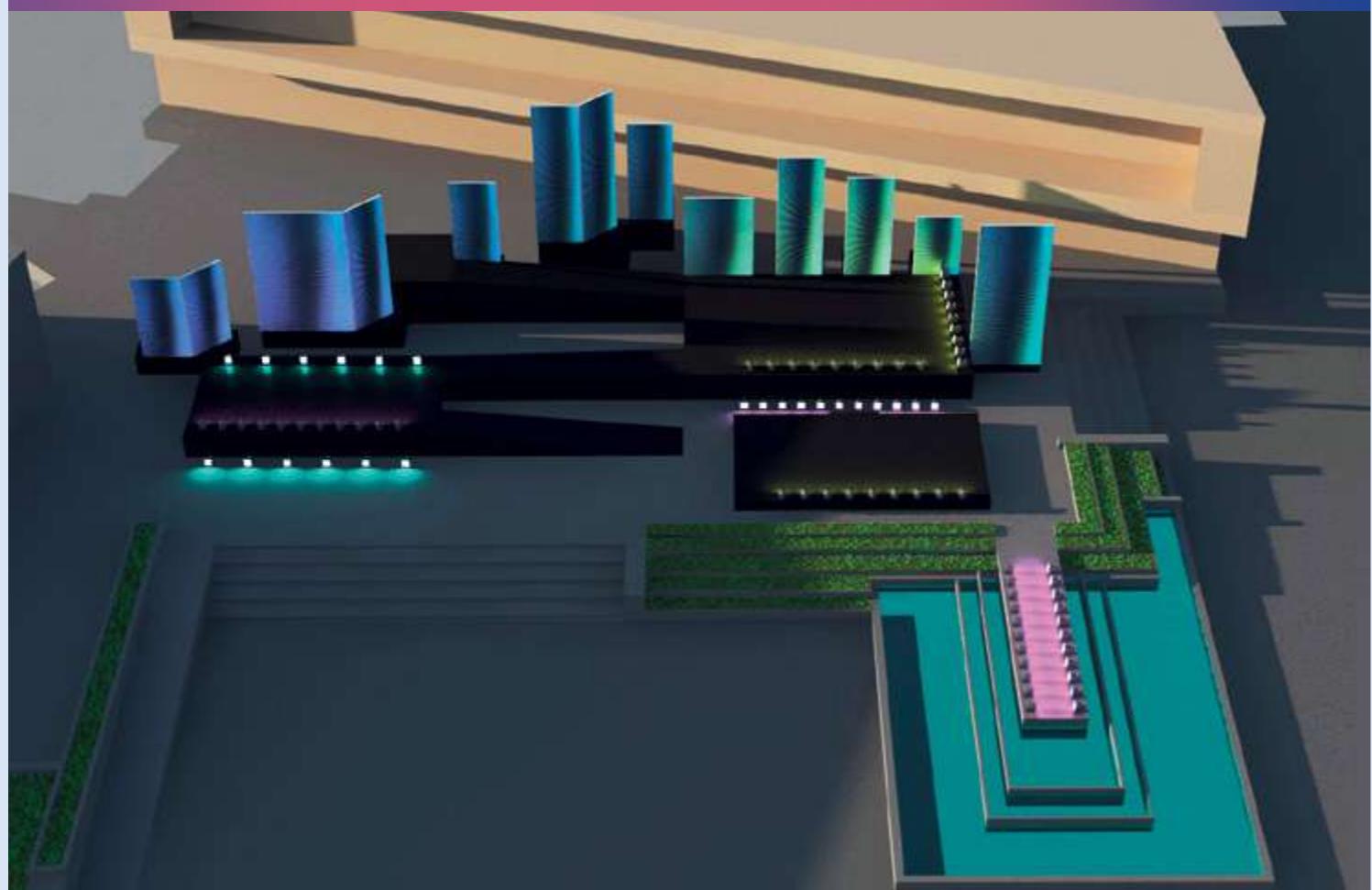
21. март 2023.
20:00

ЧАЧАК - ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ СРБИЈЕ 2023.

Чачанска родна

СВЕ БОЈЕ СЛОБОДЕ

Мултимедијални драмско музички спектакл
поводом отварања прве српске престонице културе
Чачак 2023

4 БИНЕ И ПИСТА - 300м²
310 РАСВЕТНИХ УРЕЂАЈА
ОЗВУЧЕЊЕ НАЈНОВИЈЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ
350м² ЛЕД ЕКРАНА

И ВИШЕ ОД 100 ИЗВОЂАЧА, УМЕТНИКА, ПЕВАЧА, ГЛУМАЦА ...

21. МАРТ 2023. ЦЕРЕМОНИЈА ОТВАРАЊА НАЦИОНАЛНЕ ПРЕСТОНИЦЕ
КУЛТУРЕ - ЧАЧАК 2023.

СВЕ БОЈЕ СЛОБОДЕ

Спектакуларни аудио-визуелни
извођачки догађај на Централном
градском тргу званично ће отворити
годину културе у граду на Западној
Морави

Церемонијом отварања, која ће се одржати 21. марта на Централном градском тргу, под називом „Све боје слободе“, Чачак ће и званично постати национална престоница културе за 2023. годину. Реч је о мултимедијалном спектаклу, према тексту Светислава Јованова и у режији Милоша Шаровића, чија је тематска оскосница идеја културе као слободе, идеја која симболизује дух и менталитет Чачка: смисао за различитости, уважавање традиционалног, отвореност за ново, а првенствено - бунт који неизбежно доводи до промене.

Настојећи да предоче језгрониту слику чачанске културне историје и садашњице, аутори су представу засновали на историјским збивањима, личностима и делима, у којима се испољавају три главна облика слободарске културе Чачка: бунт, имагинација и игра. У складу с тим, од приче о истрајном обнављању храма (упркос рушењима освајача), преко повести о тежњи уметника да помири индивидуалност и родољубље, до приче о двострукој магији игре (спортивској и филмској) протагонисти носе симболична имена (Градитељ, Сликарка) – зато што су и национални и универзални. Основна намена овог спектакла је да приближи судбине и достигнућа личности ширем гледалишту и представи Чачак као поприште непрестаног трагања и промене.

Режију потписује млади Милош Шаровић, композитор је Саша Миросављевић, сцену је урадила Николина Ђуђун, а кореографију Јелена Булатовић. Аниматор је Марко Радосављевић, визуелни продуцент Сашка Караћа и костимограф Тања Радишић.

Глумица Народног позоришта у Београду Вања Милачић и глумац Бојан Кривокапић предводе екипу младих глумаца из Чачка коју чине: Уна Ђелошевић, Никола Станковић, Ненад Ј. Поповић, Владимира Јоцовић и Тодор Трифуновић.

У музичком делу програма учествују: Браћа Теофиловић, Биља Крстић, Марија Нештић, Лука Ивановић - Luke Black, Ненад Марић - Краљ Чачка, хор музичке школе "Војислав Вучковић", КУД "Дуле Милосављевић Желе".

БЕЗ ОДГОВОРА, СА ПИТАЊЕМ

...Град се рађа у простору, траје и превижљава у времену. У садашњем тренутку град не насељавамо само ми који смо присутни, већ и они одсутни, као и они који ће доћи после нас. Да бисмо заиста живели са градом и да би наш град живео у нама, морамо да се мењамо, морамо да трагамо и постављамо питања.

Победили смо непријатеље – или хоћемо ли успети да победимо себе?

Овај град не зна одговор, али је увек спреман да постави питање.

Машине су укротиле Мораву – а јесу ли припитомиле и људе?

Овај град не зна одговор, али је увек спреман да постави питање.

Уметност је пронашла свој пут – а да ли се на том путу срећа са народом?

Овај град не зна одговор, али је увек спреман да постави питање...

ЕДУКАТИВНИ ПРОГРАМИ
ЗА МЛАДЕ И ЗАПОСЛЕНЕ У
УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ

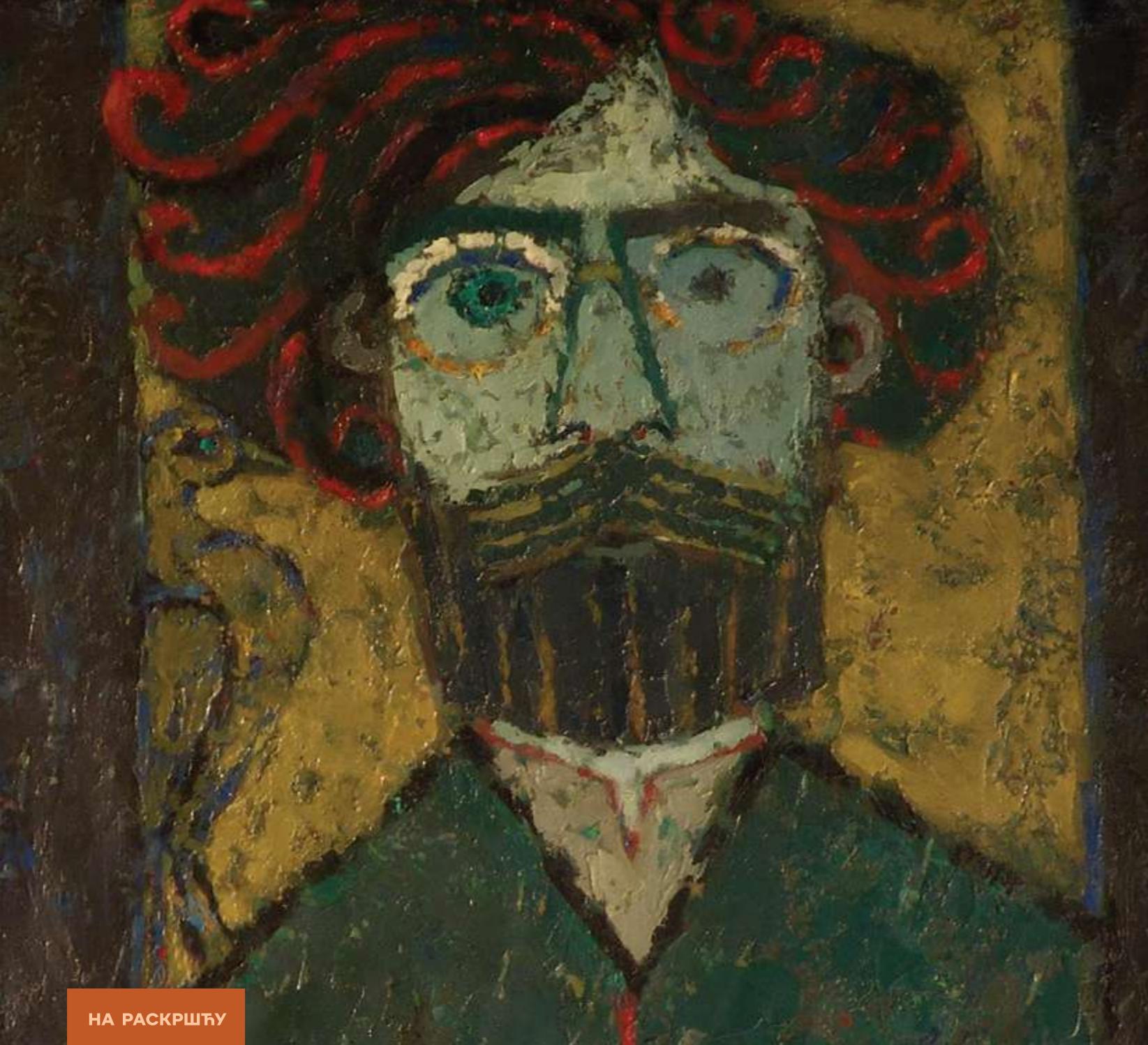
ЗНАЊЕМ ДО ИЗВРСНОСТИ

Едукација запослених у установама културе показала се као један од кључних фактора даљег развоја културног живота у нашој земљи.

Управо из тог разлога од марта до децембра у Чачку, Новом Саду и Београду биће одржане серије едукативних програма за младе, за запослене у култури и за ширу публику.

Реализацију пројекта ради Уметничка галерија "Надежда Петровић" у сарадњи са Галеријом Матице српске и Народним музејем из Београда. Биће одржано више радионица које ће помоћи у даљем усавршавању запослених у култури и у укупном подизању свести.

НА РАСКРШЋУ

60. Дисово пролеће

Богић Рисимовић Рисим. Портрет песника Диса, 1957, уље на платну, 62 x 44 см. Уметничка галерија "Надежда Петровић", збирка "Југословенска уметност друге половине 20. века", И nv. бр 117

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА
"ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ
ДИС" ОВЕ ГОДИНЕ ОД
28. МАРТА ДО 26. МАЈА
ОРГАНИЗУЈЕ ЈУБИЛАРНО, 60.
ДИСОВО ПРОЛЕЋЕ

ДИСАТИ КАО ДИС

Јубиларна песничка манифестација ове године биће обележена уз доделу награда, многобројне књижевне вечери, отварање Музеја поезије и песнички маратон.

Ретко који град у Србији може да се похвали да има тако значајну књижевну манифестацију као што је Дисово пролеће. Будући да је то једно од најважнијих песничких дешавања на овим просторима, не чуди што су Чачани веома поносни на свој празник поезије.

Први пут одржано 1964. године, у част зачетника српске модерне, учитеља, царинског службеника и новинара, ратног дописника који је рођен у Заблаћу крај Чачка, Дисово пролеће је веома брзо постало заштитни знак културног живота града на Западној Морави.

У оквиру манифестације додељује се Дисова награда за целокупан песнички опус што је срстева у ред најпрестижнијих књижевних признања на овим просторима.

Више деценија уназад чува се традиција и негује успомена на Диса чији је поетски глас онички понирао у неизмерје, али и на све оне великане који су стали у његов "најмодернији песнички кофер".

Васко Попа, Десанка Максимовић, Оскар Давичо, Весна Парун, Милош Црњански, Скендер Куленовић, Бранко В. Радичевић, Изет Сарајлић, Матија Бећковић, Јован Христић, Рајко Петров Ного, Стеван Тонтић, Драган Бошковић само су нека од имена који су добили ово значајно признање.

Ништа мање важна је и Награда "Млади Дис" која се додељује песницима старости до 31 године за прву необјављену збирку песама. Међу добитницима овог признања су: Бранислава Малтез, Миладин Вукосављевић, Владимир Димитријевић, Живорад Недељковић, Бранислав Чегањац, Милен Алемпијевић, Оливера Недељковић, Александар Белић, Владимира Стојнић, Ђојан Васић, Јана Алексић, Маша Сеничић, Милица Шпадијер, Александра Јовановић који су у међувремену изградили богате каријере као песници и писци, професори, културни посленици...

ЗАШТО НАГРАДА ЗА ПЕСНИКА ДО 31 ГОДИНЕ?

У оквиру песничке манифестације Дисово пролеће од 1979. године постоји конкурс за рукопис прве песничке збирке. Награда подразумева објављивање књиге и доделу плакете "Млади Дис". Организатор је ограничио године учесника на 31 годину руководећи се чињеницом да је Владислав Петковић Дис имао толико година када је објавио прву књигу "Утопљене душе" 1911. године. У едицији "Токови" Библиотека је до сада објавила 41 књигу младих песничких нада.

Уз овај конкурс сваког "Пролећа" расписују се и још два - за есеј о Дисовом стваралаштву или одјецима његове поетике у опусу лауреата Дисове награде као и за литературне радове ученика основних и средњих школа са територије Моравичког округа.

КАЛЕНДАР 60. ДИСОВОГ ПРОЛЕЋА

28. март у 20.00

Свечаност отварања 60. дисовог пролећа уз музичко-поетски програм "Ето пјесма" који изводи Раде Шербеница са бендом Западни колодвор

5. април

Обележавање Светског дана дечје књиге уз гостовање списатељице за децу и младе, Јасминке Петровић, у Великој сали Градске библиотеке

Од 3. до 10. априла

"Од ње до вечности", поетско-ликовна радионица за младе сликарске интерпретације песничког мотива мртве драге. Водитељи радионице су Софија Војиновић и Исидора Ђоловић

12. април

Промоција сабраних дела Александра Ристовића уз учешће Алена Бешића

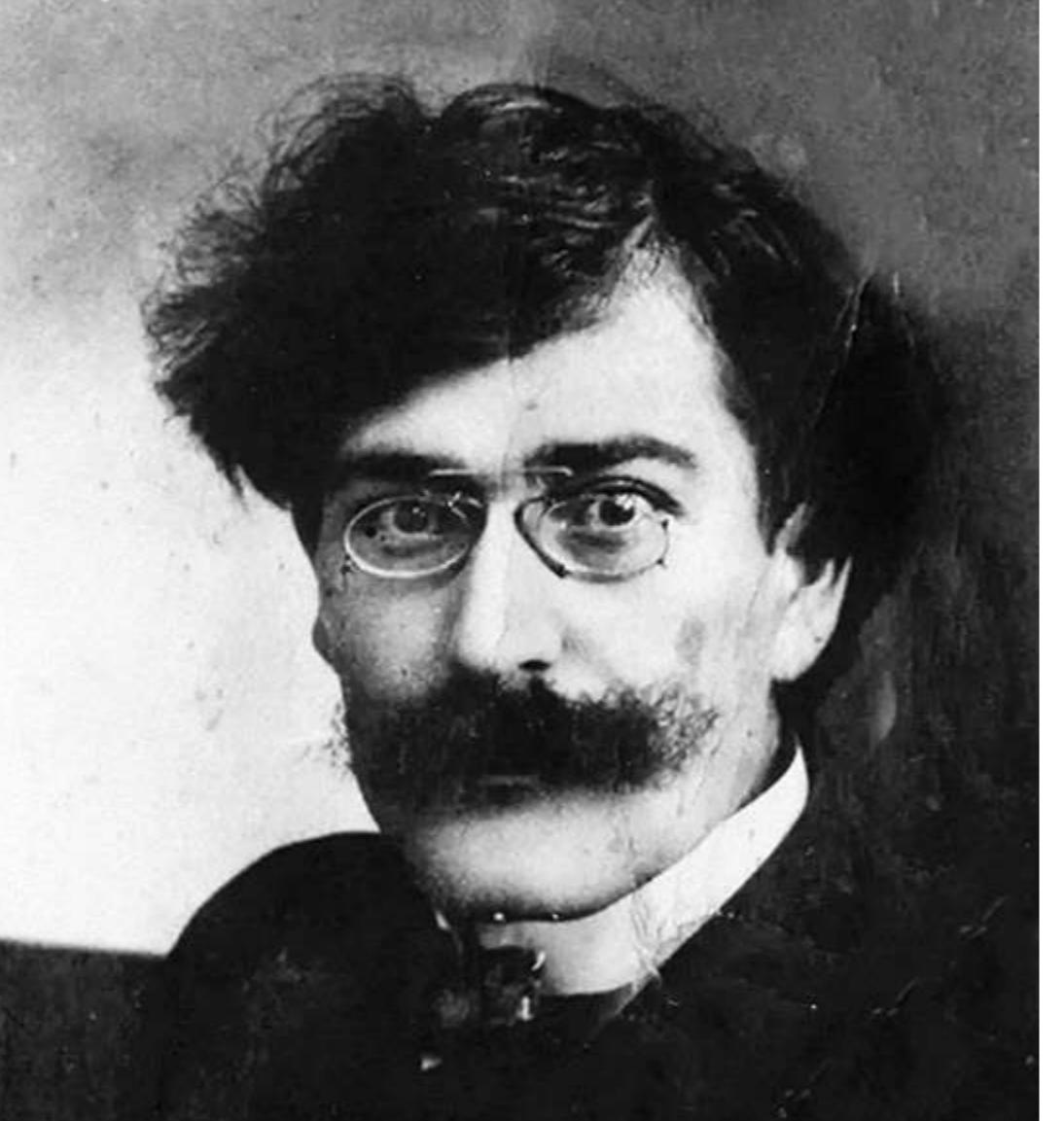
28. април

Поетски маратон који ће трајати од поднева до поноћи биће слика у малом подтема "Чачанске родне" или манифестација у манифестацији коју ће чинити више поетских дугађаја за све генерације на четири одабране локације:

У дворишту Градске библиотеке гостује Љубивоје Ршумовић.

Сегмент "На Слободи" почеће програмом "Дисовизија - Ја имам наде за овај град" - заједнички програм чачанских средњих школа и Градске библиотеке, намењен је младима. Градски парк се претвара у парк поезије са разноликим садржајима колажног типа. Централни дугађај је промоција поетске збирке "Дечаци источног блока" Алексе Крстића, добитника Награде "Млади Дис" чија је прва књига поезије објављена у издању Градске библиотеке Чачак.

"Морава је наше море" је сегмент којим је предвиђено представљање завичајних песника који ће читати поезију на сцени Дисовог амфитеатра на Градском бедему.

22. мај

Промоција издања 60. дисовог пролећа у УК Пароброд, Београд

24. мај

Свечаност у Заблаћу, дисовом родном месту, додела награда за ученичке радове

19. мај у 19.00

У дворишту Градске библиотеке биће одржано поетско-музичко вече "Нека звона зазвоне" посвећено Нику Кејву, уз учешће Игора Џијановића, Исидоре Ђоловић, и бенда The Cave Dogs.

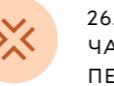
25. мај

Свечано уручење награда за есеј и Награде "Млади Дис" и отварање изложбе 60 дисових пролећа

26. мај

Отварање Музеја поезије, завршна свечаност 60. дисовог пролећа (Кабаре Вјера Мујовић и Александар Срећковић, Раде Радивојевић)

 26. мај – датум када Чачак улази у историју песништва

ПРВИ МУЗЕЈ ПОЕЗИЈЕ НА БАЛКАНУ

Баш у дану када се завршава овогодишње дисово пролеће, 26. маја, Чачак ће добити Музеј поезије – први такве врсте на Балкану.

Нова библиотечка целина у оквиру зграде Градске библиотеке у Чачку опремљена је током прошле године грађом, изворима, предметима, интерактивним и дигиталним садржајима, а ускоро ће добити и своју интернет страницу и мобилну апликацију.

Стална поставка Музеја поезије обухватиће најзначајније експонате из фондова Градске библиотеке (књиге, уникатне примерке песничких збирки, аутографе и предмете), а у простору музеја на панелима и екранима биће интерактивни садржаји.

На отварању Музеја поезије гостоваће најпознатија имена српске поетске сцене, сви живи лауреати Дисове награде, као и гости из иностранства.

 ЧАЧАК НА ЈЕДАН ДАН ПОСТАЈЕ МЕЂУНАРОДНА ПРЕСТОНИЦА ПОЕЗИЈЕ

ПОЕТСКИ МАРАТОН

Пет поетских програма 28. априла пружиће прилику и најмлађима и најпробирљивијима да уживају у стиховима

Чачак ће 28. априла постати међународна престоница поезије - бар на један дан. Тада ће, од поднева до поноћи, на четири локације у граду, бити одржан поетски маратон у оквиру 60. дисовог пролећа.

Поетски маратон почеће у 13 часова у дворишту Градске библиотеке, где ће млађа публика из чачанских основних школа бити у прилици да ужива у стиховима Љубивоја Ршумовића, једног од најзначајнијих српских песника за децу.

Други сегмент овог празника поезије биће одржан у Градском парку од 17 часова, када ће почети програм "Дисовизија - Ја имам наде за овај град". Програм заједнички реализују чачанске средње школе и Градска библиотека, а централни дугађај овог сегмента је промоција поетске збирке "Дечаци источног блока" Алексе Крстића, лауреата Награде "Млади Дис", чија је прва књига поезије објављена у издању Градске библиотеке Чачак.

Један сат касније, у Дисовом амфитеатру на Градском бедему почеће програм "Морава је наше море" на коме ће завичајни аутори читати своју поезију.

Српско-немачки песник Јован Николић Јоф, као и други европски песници биће гости Градске библиотеке где ће од 20 часова учествовати у програму "With Eyes Closed" (Затворених очију). Осим стихова гостујућих аутора, публика ће бити у прилици да ужива у Дисовим стиховима преведеним на енглески језик.

Поетски маратон завршава се у градском кафе-клубу "Поетским клабингом" који починje у 21.30 у оквиру ког ће се представити пет слем-песника, чланова клуба "Поезин". Овај програм биће "зачињен" и добром музиком.

НАРОДНИ МУЗЕЈ ЧАЧКА – СЛОБОДА ИЛИ НИШТА – ПРОГРАМСКА ЦЕЛИНА
КОЈА ТРАЈЕ ОД МАРТА ДО ДЕЦЕМБРА 2023.

ВЕЛИКАНИ СЛОБОДЕ

Предавања, мултимедијалне изложбе,
представе о људима који су обележили
историју овог дела Србије и за слободу
жртвовали много тога, па чак и свој
живот, представљаће окосницу овог
програма Народног музеја Чачка

Шта је човек без слободе? Заправо –
ништа. Велики француски филозоф, Жан
Пол Сартр у својим делима и наступима
је често истицао да се „човекова суштина
састоји у његовој слободи. Човек не може
да не буде слободан.“

Због тога се слободи посвећује значајан
део програма којим се Чачак представља
као национална престоница културе.
Слобода је управо игра, имагинација која
покреће унутрашњу страну човека и оно
што је најбоље у њему - креативност.

Народни музеј Чачак, који води Делфина
Рајић, реализоваће програмску целину
„Слобода или ништа“. Она ће бити
представљена житељима Чачка и свим
гостима током целе године - од марта до
децембра - у Галерији Народног музеја,
у дворишту музеја и алтернативним
просторима.

Много је симбола слободе у граду на
Западној Морави. И то не само оних

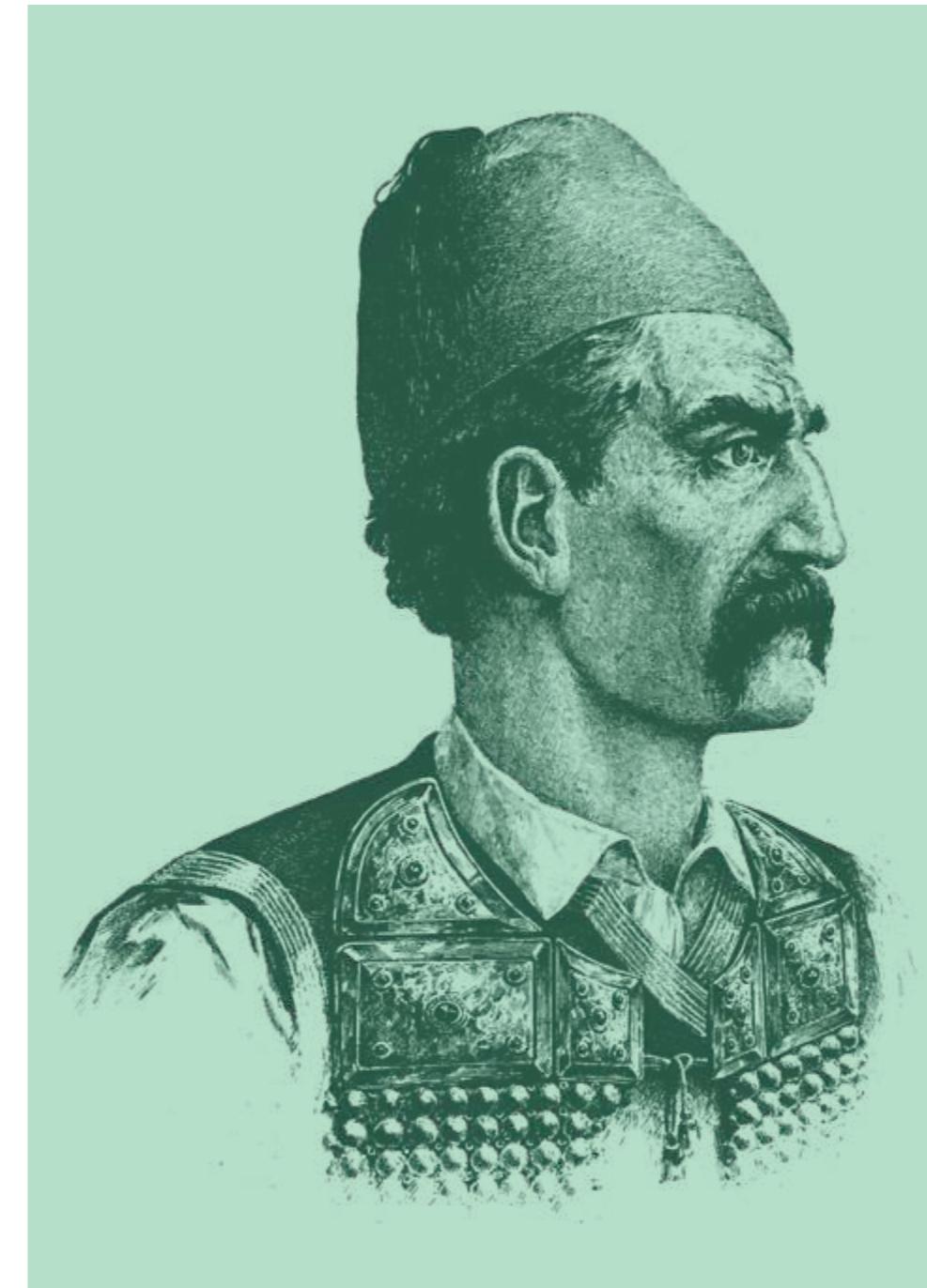
креативних, уметничких, већ и војничких:
од Танаска Рајића, преко Војводе Степе
и мајора Драгутина Гавrilovića, до
Надежде Петровић која је кичицу
заменила болничарском униформом
у време погрома становништва, и
Владислава Петковића Диса, који је
песничко перо заменио пером ратног
извештача.

У њихову част и због њиховог значаја
за слободу организатори су окупили
научнике и стручњаке различитих
специјалности који ће обогатити
чачанску културну сцену новим
истраживачким резултатима и погледима
на историју, традицију, културу и
садашњост овог краја, као дела српске
државе и српског народа. Планирано је и
да се штампа зборник радова у коме ће
бити објављена ауторизована предавања
о овим личностима.

Сва дешавања у оквиру програмске
целине под називом „Слобода или ништа“

Краљица Драга

Танаско Рајић

Војвода Степа Степановић

Печак кнеза Стракимира

др Драгиша Мишовић

ПРЕДСТАВЕ О СЛОБОДИ

ДАТУМ	ПРЕДСТАВА	ГЛУМЦИ
08. јун	Круна Јованова	
15. јун	Дејан Стојиљковић: Ветар и заставе	игра: Никола Шурбановић
15. август	Шах мат - представа о Војводи Степи Степановићу	играју: Миљан Губеринић, Владимир Јоцовић
13. октобар	Милкица Милетић: Ненаписана писма	игра: Вања Милачић

ПРЕДАВАЊА О СЛОБОДИ

ДАТУМ	ПРЕДАВАЊЕ	ПРЕДАВАЧ
22. март	Кнез Стракимири	др Дејан Јечменица
21. април	Краљица Драга Обреновић	др Ана Столић
15. јун	Танаско Рајић	др Радомир Поповић
24. јун	Господар Јован Обреновић	Александар Марушић
15. август	Војвода Степа Степановић	пуковник доц. др Слободан Ђукић
14. септембар	Браћа Глишић на олтару отаџбине	др Далибор Денда
13. октобар	Надежда Петровић, прва српска модерна сликарка	др Лидија Мереник
2. новембар	др Драгиша Мишовић	Немања Трифуновић
7. децембар	Зaborављени војвода Рако Левајац	Горан Левајац

ОД АПРИЛА ДО ОКТОБРА
2023 - УПОЗНАЈТЕ СЕ СА
БОГАТОМ ИСТОРИЈОМ ГРАДА
НА ЗАПАДНОЈ МОРАВИ

ЗАКОРАЧИТЕ У ГРАД ИСПОД ГРАДА

Добар део самог центра Чачка је још у античко доба био, не само насељен, већ и утврђен. О овоме се јавља све више доказа и налаза свуда око нас

Замислите на тренутак да нисте окружени аутомобилима, ујурбаним људима, зградама, асфалтом... Замислите да сте ту, баш у центру Чачка, али без свега већ побројаног. Замислите да сте у некој давној прошлости.

Мислите да би било другачије?

Ако занемарите смог и модерну градњу и остale благодети и мане модерног доба - не би! Јер, Чачак је од давнина - важно место на историјској мапи.

Мало је градова у Србији који могу да се похвале тако дугом и тако богатом историјом као што је Чачак. Недавно обављена археолошка ископавања у дворишту Народног музеја дала су управо потврду за такво мишљење! **Чачак има читав град испод града!**

Откривен је део касноантичког утврђења и насеља, а двориште Гимназије, Мутапова улица и Терме по свој прилици чине целину са новооткривеним локалитетом. На истом простору пронађени су и издани делови бедема и једне велике грађевине, која је, верује се, била јавног карактера.

Ови изванредни налази, заједно са другим открићима, као што су ствари за свакодневну употребу, престављају јединствену прилику да представимо и популаризујемо културно добро од

АКТИВНОСТИ

- Истраживања између Конака и Начелства, као и на бедемима утврђења
- Радионице са децом предшколског узраста уз игру, цртање, упознавање са занимљивостима
- Радионице са децом млађег школског узраста уз обиласак, увид у ископани материјал и кратка предавања
- Радионице са децом старијег школског узраста којима ће осим предавања и обиласка, бити предочен и практичан волонтерски рад на налазишту
- Радионице са ученицима средњих школа, који ће уз већ побројане и њима прилагођене активности имати и прилику да прегледају избачену земљу и трагају за новим артефактима
- Радионице са ученицима Средње уметничке школе које ће бити у прилици да цртају археолошки материјал, као и да га чисте, лепе, израђују калупе и одливке пронађеног

РАД И СА РАЊИВИМА

Посебну пажњу у оквиру програма Град испод града посветићемо и раду са групама деце и особа са посебним потребама, уз асистенцију квалификованог особља.

И они ће бити у прилици да обиђу налазиште, послушају кратка и њима прилагођена предавања, прегледају материјал и упознају се са практичним волонтерским радом прања и класификације налаза.

6. АПРИЛ – ОТВАРАЊЕ
ИЗЛОЖБЕ НАСТАЛЕ НА
РАДИОНИЦАМА ЦЕНТРА ЗА
ВИЗУЕЛНА ИСТРАЖИВАЊА
„КРУГ“

УМЕТНОШЋУ ДО СЛОБОДЕ

Уметници из маргинализованих група приказаће своје радове у оквиру Арт дијалога у холовима Центра за културу. Радови ће бити пред публиком све до 23. априла

Одавно је познато да бављење било којом уметношћу може да побољша квалитет живота, помогне у превазилажењу проблема и буде важан део пута ка исцељењу или ка повратку у друштво.

Вођени руком великог српског и чачанског сликара и уметника Боже Плазинића, људи окупљени око Центра за визуелна истраживања и развој визуелне културе „Круг“ решили су да управо то докажу и покажу **од 6. до 23. априла изложбом „Арт дијалог“ која ће бити постављена у холовима Центра за културу.**

Стручни тим „Круга“ уз Плазинића чине и психијатри др Мирјана Шојић и др Драган Јевдић, сликар Марко Лазовић, психолог Рада Мајсторовић и социјални радник Марија Војводић.

Они су у протеклом периоду радили у радионицама инклузивног типа са људима са маргине друштва како би показали да уметност може помоћи свакоме и постати – анти-стигма.

Управо то је тема изложбе визуелних радова, насталих кроз окупационо-терапијски рад у радионицама на психијатријском одељењу Опште болнице Чачак, Међуопштинском удружењу слепих и слабовидих, Окружном затвору, отвореној радионици и Центру за визуелна истраживања „Круг“.

На одељењу психијатрије у болници одржана је радионица „Брод жеља“, у Удружењу слепих и слабовидих радионица „Додирни свет“, а актер радионице у Окружном затвору стварали су под слоганом „Са слободом“.

Радови настали у оквиру пројекта Арт дијалог биће изложени посетиоцима Центра за културу до 23. априла, у оквиру пројекта биће одржана и трибина под истим називом – Арт дијалог.

ЧАЧАНСКИ РАСАДНИК - КО СВЕ БУДИ ПОНОС КОД ЉУДИ КОЈИ СУ СЕ РОДИЛИ НА ЗАПАДНОЈ МОРАВИ

ЧАЧАК - РОДНО ТЛЕ ЗА ВЕЛИКЕ ЉУДЕ

Кажу да је процентуално, у односу на број становника, овај град Србији дао највећи број уметника, здравствених радника, научника, спортиста... Да ли је то тачно - процените сами!

Готово да нема области у којој град на Западној Морави није Србији дарио талente и људе вредне поштовања, који су достојно били боје града и отаџбине у свету.

Сетимо се Јаше Продановића, министра просвете у Краљевини Србији, или Милана Стојадиновића три пута председника Владе у Краљевини Југославији. Или неопколебљиве и снажне Верице Бараћ, која се до последњег тренутка борила против корупције.

Листа научника из нашег града је дуга: ставимо на сам врх академике Завишу Јањића, доктора метеорологије и Татомира Анђелића, велиоког математичара. Ту су и професори доктори правних наука Михаило Константиновић и Чедомиљ Митровић који је био и декан Правног факултета у Београду. Математичари и информатичари Милутин Р. Достанић, Бранко Маровић, Андрија Стојковић... Укратко: тешко је пронаћи образовну институцију која школује будуће академске грађане у којој нема неког Чачанина.

Даске које живот значе и филмска платна обогатили су многобројни Чачани и Чачанке. Поменимо само неке: Миодраг Аврамовић, Јован Антонијевић Ђедо, Зоран Бећић, Душан Булајић, Вера Вукосављевић, Ненад Гвозденовић, Пуриша Ђорђевић, Димитрије Илић, Милутин Јевђенијевић Гиги, Раде Маричић, Милутин Милошевић, Милан Никитовић, Душан Премовић, Јелена Пузић, Татјана Пујин, Миша Радivojević, Миодраг Мргуд Радивојевић, Соња Савић, Славољуб Стефановић Раваси, Драго Чумић Чума...

Из овог града потичу и велики писци: осим незаборавног Диса и Бранка В. Радичевића, ту су и Драгослав Андрић, Драгослав Грабић, Јованка Живановић, Луне Левајац, Даница Марковић, Милица В. Мишковић, као и познати и признати модерни списатељи Владан Матијевић и Ненад Теофиловић.

Желите да говоримо о музичи? Никакав проблем: оперска дива и педагог Радмила Бакочевић, виртуоз на хармоници светског гласа Бобан Ђелић, овогодишњи представник Србије на Избору за песму Евровизије Luck Black, фантастични гитаристи Зоран Бранковић, Радомир Михајловић Точак, фронтмен Рибље Чорбе Бора Ђорђевић. Великани народне музике Добривоје Вукасовић Вукас, Обрен Пјевовић... Велики педагог и диригент Предраг Перуничич који је код браће Ратка и Радише Теофиловића пробудио љубав према певању... Интересантно - Чачак је као (условно речено) мала средина, својевремено изнедрио и још један певачки пар близанаца - сопране, сестре Биљану и Љиљану Миловановић, о којима је РТС снимио филм пре 25 година.

Сликари, вајари, графичари, дизајнери? Ту је Чачак баш познат: више од 120 уметника из овог града је освојило свет. Развој сликарства почeo је 1869. са првим учитељем цртања у Гимназији, Димитријем Петровићем, оцем легендарне Надежде Петровић, као и Живком Југовићем који је сликарство изучио у Москви, Фиренци, Венецији и Минхену, на тамошњим академијама. Када бисмо хронолошки настављали низ, морали бисмо да напишемо читаву књигу. Зато нам немојте замерити што ћемо поменути тек нека имена: Милан Бесарабић, вајар, Драган Ђирковић, Бранко Станковић, Зора Никезић, Милена Чубраковић, Богић Рисимовић Рисим, Боривоје Којић, Јиљана Недовић-Хеселман, Радош Стевановић, Драга Јовановић, Весна Мирковић, Дарко Ристић, Небојша Бежанић, Грујица Лазаревић, Живорад Максимовић, Дејана Цветковић, Бојан Рисимовић, Сара Кујунџић, Бранислав Пантовић, Иван М. Радовић, Матија Вујовић, Милован Марковић, Божидар Плазинић...

Део богате историје Чачка посвећен је и великанима српске медицине: Др Коста Драгомировић, Др пуковник Михаило Дуњић, Др Драгиша Мишовић, Проф

Др Владан Живаљевић, само су нека од имена људи у белом који су се старали или се стајају о здрављу нашег народа.

Чачак је изнедрио и духовнике: блаженопочившег патријарха српског Иринеја, као и старешину манастира Хиландар, архимандрита Методија.

Град на Западној Морави увек је важио за град спорта: сетимо се само фудбалера Душана Радоњића, бициклисте Драгана Достанића, каратиста Симе Рајчића и Славољуба Пипера (рођеног Пећанца, али одавно Чачанина), стонотенисера Станимира Пејака, кошаркаша Радмила Мишовића, Драгана Кићановића и Жељка Обрадовића, као и још 50 некадашњих репрезентативаца Југославије у овом спорту...

Кочоперни и борбени какви јесу, Чачани се поносе и војсковођама: уз Војводу Степу и Танаска Рајића, који, истина, по рођењу нису били из овог града, али су за њега судбински везани, ту су и Миливоје Бојовић, мајор Драгутин Гавриловић, Александар Глишић, Драган Катањић, Марко, Милија и Михаило Катањић, Никола Косић...

Кажу многи да је Чачак, заправо, процентуално у односу на број становника - дао Србији највећи број великанова... Не знамо да ли је то у потпуности тачно, али смо на њих - поносни. Као што смо поносни на сваког нашег поштеног и вредног суграђанина.

Фото: Раде Марковић

7. АПРИЛ У 20 ЧАСОВА -
ЧАЧАНСКИ РАСАДНИК - У
ГЛАВНОЈ УЛОЗИ МИЛУТИН
МИЛОШЕВИЋ

БЕОГРАДСКИ ФАНТОМ ПОНИКАО НА МОРАВИ

Милутин Милошевић један је од оних глумаца који је освојио и мушку и женску публику. Реч је о још једном драмском уметнику који је поникао на улицама Чачка и одатле се отиснуо пут Београда да би освојио позоришне сцене и филмско платно.

Рођен је 1981. у граду на Западној Морави, где је завршио Гимназију, а дипломирао је глуму у класи професорке Гордане Марић на Факултету драмских уметности. Прву улогу на великому платну остварио је у филму Кордон Горана Марковића.

Скренуо је пажњу на себе улогом у филму Београдски фантом Јована Б. Тодоровића, где је играо лик Владе Васиљевића, као и улогом Гаврила Вуковића у остварењу Свети Георгије убива аждаху Срђана Драгојевића.

Добро се сналази и у телевизијским серијама: Мочвара, Кошаркаши, Последња аудијенција, Ларин избор, Жене са Дедиња, Војна академија, Мама и тата се играј рата, Жигосани у рекету, Нечиста крв - грех предака. Свакодневно гостује на малим екранима широм Србије захваљујући серији Од јутра до сутра.

фото: Марко Крунић

2. ЈУН - ЧАЧАНСКИ
РАСАДНИК: МИХАЈЛО
ЂКОКОВИЋ ТИКАЛО

СРПСКИ ХИЈЕРОНИМУС БОШ

Чачак ће ове године одати посебно признање једном од највећих живих сликара са ових простора, нашем суграђанину Михајлу Ђоковићу Тикалу, чија ће изложба бити представљена у Културном центру. Зову га „једним од најзначајнијих сликара фантастике“. Он је „један од најбриљантнијих сликара српске фигурације“ „Сам врх српског сликарства на размеђу векова“ „Српски Хијеронимус Бош“.

Све су ово похвале посвећене Михајлу Ђоковићу Тикалу, Чачанину који није у свет сликарства ушао на класичан начин, од малена се дружећи са четкицом и бојама. Напротив: све до касних гимназијских дана радове му је, по сопственом признању, завршавала мајка!

А онда се најпре стидљиво, а потом све маштовитије и интензивније увлачио у свет цртежа чудних облика, који су први пут пронађени у свесци за математику.

Академију за примењену уметност завршио је у Београду у класи професора Рајка Николића.

Својим цртежима, композицијама, сликама брзо је скренуо пажњу уметничке јавности. Миро Главуртић и Леонид Шејка, утемељивачи и оснивачи Медијале здушно су прихватили Тикалу у тренутку када се о њему није знало ништа, али за чији се необични таленат брзо проширио глас.

Иако никада није постао члан Медијале, Тикало је живео Медијалу потпуно се предајући својој уметности.

Као члан Удружења ликовних уметника Србије излагао је у целији Европи. Осим својих ремек-дела, обезбедио је да његовим стопама крене кћерка Тијана, која је себе препознала у сликарству.

О делу Михаила Ђоковића Тикала говориће новинар Петар Пеца Поповић,

а након његовог излагања, у холу Културног центра биће отворена и Тикалова изложба.

Бранко Кукић, такође један од легендарних Чачана који је изразито важан за за културу, не само у овом граду и Србији, већ и на глобалном плану, о Тикалу каже да је он „на почетку свог бављења сликарством – више био тема међу сликарима и писцима, него међу ликовним критичарима“.

„У оно време раздавања уметности на стварно и нестварно била је то посебна препорука. У помами за новим крећањима у сликарству он је остао по страни, јер се – свесно или несвесно – томе опирао. Као да за све то није имао ни времена ни интересовања, као да је журио некде уназад, знајући да је за уметност пре свега потребан извор – сопствени уметнички свет, самостални простор и атмосфера“, написао је својевремено Кукић.

У Народном позоришту играо је у Злим дусима, као и у представама Мајка Храброст и њена деца, Наши синови, Царство небеско, Балкански шпијун.

Не бежи ни од алтернативних пројекта: Крунска 54, Кућа број 8, У самоћи памучних поља... На сцени позоришта Бошко Буха играо је улогу Блуднице и улазио у профил жене на читавих два сата

„Нису сви глумци у једнаком положају. Многи се грчевито боре да би опстали у свом одабраном занимању, а они који имају добре рејтинге могу да се баве глумачким нијансама. Најважније је ипак сачувати страст и потребу за усавршавањем у глумачком послу, па ће нека сatisфакција и стићи“, рекао је Милошевић у интервјују Љубици Сокић.

„

што бих волео да радијим“, изјавио је Милошевић у интервјују који је дао за Харперс Базар.

„Изазов је свака нова сезона и свака нова улога са којом је потребно потврдити трајање, опстати и радовати се изненађењима нашег посла. Нарочито ме радује када у послу или животу успем од стрепње да направим савезника.“

Програм из серијала Чачански расадник посвећен портрету Милутина Милошевића биће реализован у форми разговора, у сарадњи са филмским критичарем, редитељем, сценаристом и продуцентом из Београда, Сашом Радојевићем.

„Највећи проблем за једног глумца је ако се препусти отаљавању глуме, када се угаси љубав према игри која га је довела до позорнице или испред камере“.

Оно што не воли је - нерад: „Тешко ми пада кад не радим, кад се паузе између послова одуже, а онда и то некад буде луксуз који ме натера да смислим нешто

8. СЕПТЕМБАР - ЧАЧАНСКИ
РАСАДНИК: ПЛЕСНИ
КЛУБОВИ ЛУНА И
STAR DANCE

РИТАМ СНОВА

Чачани нису поносни само на појединце: поносни су и на клубове који у себи спајају спорт и уметност. На пlesне клубове Луна и Star Dance.

Плесни клуб Луна основан је пре 30 година. Настао је из неколико плесних ансамбала тадашњег Дома културе. Овај клуб на чијем челу је Марија Лазаревић, оснивач је Плесног савеза Србије, а од самог почетка члан је Националне плесне федерације.

Чланови тима овог клуба стоје поносно иза пројекта Фиеста из 2003. и слогана "Играј за живот, изабери спорт".

Из плесног клуба Луна се поносе великим бројем награда: плесачи овог клуба су четвороструки прваци државе, а број вицешампионских титула и медаља на међународним такмичењима у спортском плесу је толики да би нам требало много више простора да их све наведемо.

Пре две године, Плесни савез Србије и плесни клуб Луна улепшали су нам тада суморну, ковидом обојену слику свакодневица: у Чачку је 2021. одржано такмичење спортског плеса WDSF International Serbia Open, као и Државно првенство у латино плесовима.

Иако је девет година млађи, плесни клуб Star Dance је такође веома успешан. Клуб води Предраг Катанић, а у његовом тиму је четири кореографа, два инструктора и још четири стручна сарадника.

Главни циљ Star Dance клуба је да младима представља светлу тачку у одрастању.

Чланови овог клуба играли су са великим бројем музичких уметника: Здравком Чолићем, Недом Украден, Гоцом Тржан, Неверним бебама...

Чланови Луне и Star Dance представиће се чачанској публици заједно 8. септембра у 20 часова у Великој сали Културног центра. Тада ће одржати јавни час за почетнике. Потом ће оснивачи клубова у разговору са публиком, уз кратке документарне филмове представити Луну и Star Dance. Вече ће се завршити плесним концертним наступом.

Плесни студио Луна

Плесни студио Star Dance

фото: Архива Народног позоришта,
Драган Стевовић

30. СЕПТЕМБАР У 20 ЧАСОВА - ЧАЧАНСКИ РАСАДНИК - НАША СВЕТСКА
ДИВА - РАДМИЛА БАКОЧЕВИЋ

ПРИМАДОНА

Београдско народно позориште било је њена матична кућа. Њена друга, не мање важна кућа, била је Бечка државна опера. У Миланској скали су јој врата увек била широм отворена. На Универзитету уметности била је ректор. На Факултету музичке уметности одшколовала је неке од највећих оперских певача у Србији. Њено име је Радмила Бакочевић и у овој години је прославила свој 90-ти рођендан.

Због свега тога ће јој се Чачак макар мало одужити разговором у Културном центру, који је са светском оперском дивом заказан за 30 септембар.

Свој животни пут почела је у Гучи и Чачку где се школовала. Учитељску школу је завршила у Ужицу; певањем је заразила мајка, а потом и стриц - Милутин.

Отац Ђорђе, управник расадника, противио се њеној жељи да се школује за певача. Хтео је да кћерка почне да ради као учитељица у Тутину.

На срећу светске уметности, Радмила је послушала своје срце и завршила Музичку академију 1956. године у класи професора Николе Цвејића, где је потом и магистрирала. Соло певање је

усавршила у Миланској скали.

Њена међународна каријера водила ју је широм Европе, Северне и Јужне Америке. Готово да не постоји важнија оперска кућа у свету која се није поклонила њеном раскошном сопрану током 50 година певачке каријере.

Била је позната и омиљена по улогама Пучинијевих и Вердијевих хероина, а њене улоге у Штраусовим и Вагнеровим операма учврстиле су њену светску славу. Захваљујући специфичном, прилагодљивом гласу, певала је и дела Римског-Корсакова, Сметане и Чайковског, Белинија и Доницетија.

Има статус професора емеритуса Универзитета у Крагујевцу и почасни је доктор наука Универзитета у Сарајеву.

Радмила Бакочевић иза себе има читаву плејаду оперских солиста и педагога које је одшколовала. Међу њима су: Оливер Њего - баритон (Првак опере Н. П. у Београду и професор на Универзитету у Крагујевцу), Јадранка Јовановић - мецосопран (Првакиња опере Н. П. у Београду), Јасмина Шајновић - колоратурни сопран (Првакиња опере Н. П. у Београду), Јасмина Трумбеташ

Петровић - сопран (Првакиња опере Н. П. у Београду), Наташа Јовић-Тривић - мецосопран (Првакиња опере Н. П. у Београду), Сузана Шуваковић-Савић - сопран (Првакиња опере Н. П. у Београду), Дејан Максимовић - тенор (Првак опере Н. П. у Београду), Виолета Панчетовић-Радаковић (Професор Универзитета у Београду), Марина Трајковић-Бицовски - сопран (Професор на Универзитету у Крагујевцу), Војислав Спасић - тенор (Професор на Универзитету у Крагујевцу), Катарина Симоновић - сопран (Професор на Универзитету у Нишу), Александра Ангелов, Љубица Вранеш, Марко Калајановић, Драгутин Матић, Лидија Јевремовић, Тијана Ђуричић, Невена Лепојевић и други.

Радмила Бакочевић је добила више домаћих и међународних признања: Октобарску награду града Београда (1960), Седмојулску награду (1970), Италијанску награду Тарго д оро за креацију Норме В. Белинија у (1976/77), Награду АВНОЈ-а (1979), Награду УМУС-а (1987), Вукову награду (1991), награду Музика класика (2016)... Поводом Дана државности Републике Србије, Радмила Бакочевић је 2017 одликована Златном медаљом за заслуге.

1. НОВЕМБАР - ЧАЧАНСКИ
РАСАДНИК: НЕНАД МАРИЋ -
СЛИКЕ, РЕЧИ И МУЗИКА

КРАЉ ЧАЧКА - ВЛАДАР МИКРОСВЕТА

Он је сликар. И песник. И кантавтор. Српски Том Вејтс. Кају да је по томе и најпознатији. Право име му је Ненад Марић. Себи је доделио титулу - Краљ Чачка.

У свом родном граду он ће 1. новембра представити своју изложбу слика, промовисаће нову књигу песама и одржаће концерт са својим бендом, у коме је и његов рођени брат Марко.

Објавио је три музичка албума: "Земља снова" 2016, "Спусти светлост на пут" 2018 и "The Final Adventure of Kaktus Kid" (Soundtrack за истоимени филм са Александром Зографом) за издавачку кућу Поп депресија.

Излагао је цртеже, графике и мултимедијалне радове у родном Чачку, Београду, Вршцу, Сmederevju, Крагујевцу. Његова уметност стигла је и до Фабријана у Италији.

Објавио је књигу поезије "На маргини" за издавачку кућу Лом, а током ове године објавиће нову књигу стихова за Либерланд Арт.

Рођен је у Чачку, дипломирао на Факултету ликовних уметности у Београду. Свестан је свог порекла и

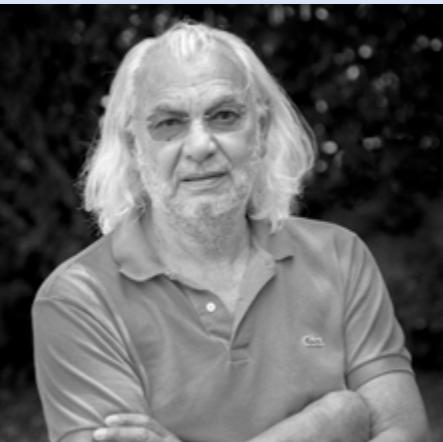

значаја родног града за културу Србије.

"Не зnam да је (Чачак) ikада био центар, али свакако је изнедрио доста значајних личности из разних области људског интересовања. Као што рече један паметан, дар талента пада на земљу без неке географске логике да то мора бити у центру. У центру се он прихвата или не прихвата, реализује или не реализује, али има га свуда, па можда и највише по "скрајнутим" местима. У већим градовима су просто веће могућности и Београд као такав нудио је већи избор за оно што ме је занимало кад сам дошао. Нажалост, кроз време, чини ми се да и он полако постаје "теснији" за то што ме занима", рекао је Ненад Марић у разговору са уредником на радију Београд 202, Дејаном Грујићем.

"Изазова је било превише за понети, био сам разапет, или боље рећи прикњештен са једне стране егзистенцијом, преживљавањем, а са друге питањима шта, како, где се изразити, тако да ми је бављење уметношћу спасавало живот колико год да је било тешко, а било је. Док сам студирао, сликарство је било у првом плану: паралелно, ван факултета писао сам песме и свирао", каже Марић и додаје:

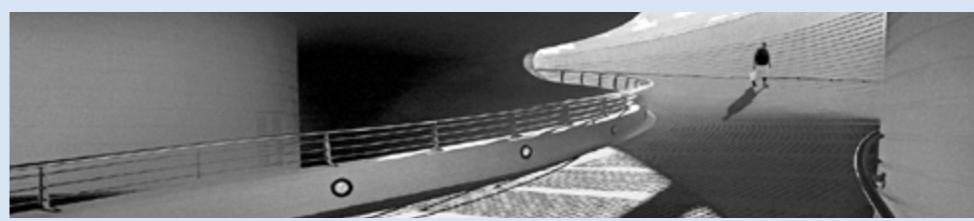
"Једноставно, покушавам да живим и да се изразим, пазим да не склизнем у чист хихилизам па могуће да се то и чује у мојој музici и да то људи препознају... Стварам у свом микросвету и то је једино што могу да учиним. За сада се држим"

Војислав Воја Пештерац

Миленко Савовић

ЧАЧАК ЋЕ И ОВЕ ГОДИНЕ БИТИ ДОМАЋИН ТРАДИЦИОНАЛНЕ
МАНИФЕСТАЦИЈЕ ДАНИ ФОТОГРАФИЈЕ

УМЕТНОСТ ОБЈЕКТИВА

Мајстори уметничке фотографије нашег града оставили су неизбрисив траг у историји овог вида уметности

Да ли и данас застанете пред уметничком фотографијом која је ушушкана у излогу неке галерије? Уживате ли у висококвалитетним фотографијама које се објављују у неким часописима?

Мислите ли да уметничка фотографија у дигиталном добу није изгубила на значају, већ напротив, добила?

Уколико је одговор на бар једно од питања био ДА, онда извесно да треба да одвојите време за "Причу о фотографији", трибину посвећену том виду уметности која ће бити одржана 21. априла. Не треба пропустити ни 21. Дане фотографије, који ће кроз четири различите изложбе од 29. априла до 23. маја Чачанима представити фантастична уметничка остварења.

ПОНОС РЕЗУЛТАТИМА

Чачак свакако може да буде поносан на допринос домаћих уметничких фотографа целокупно ex-Yu сцени у другој половини 20. века и у овом веку.

Управо о томе много могу да кажу организатори овог сегмента програма, професор Бранимир Караповић, Зоран Милошевић и др Бранко Јаковљевић, мајстори фотографије Фото савеза Србије, те Раденко Радовановић и

Бранка Вучићевић Вучковић, историчари уметности.

ТРИ ЦЕЛИНЕ

"Прича о фотографији" замишљена је као трибина са пројекцијама на којој ће се публика упознati са естетичким својствима уметничке фотографије. На трибини ће учествовати професор емеритус Универзитета уметности у Београду, Бранимир Караповић, ванредни професор фотографије на Факултету примењених уметности Александар Келић као и чачански мајстори фотографије, Војислав Пештерац и Миленко Савовић.

Други део презентације односи се на чачанску уметничку фотографску сцену, опусе, портфолија њених најважнијих и најплодотворнијих аутора.

Трећу целину чини сегмент програма који ће се фокусирати на стваралаштво чачанских мајстора фотографије – Миленка Савовића и Војислава Пештерца. Тиме ће се најавити и њихове ауторске ретроспективне изложбе које ће бити реализоване током године у којој је Чачак национална престоница културе.

21. ДАНИ ФОТОГРАФИЈЕ У СРБИЈИ

Овогодишњи празник фотографије посвећен је у потпуности Војиславу Пештерцу и његовој ретроспективној изложби „Невидљиви људи“.

Овај велики ауторски пројекат чине четири сегмента са по тридесетак фотографија великог формата: од 60 x 80 cm до 200 x 100 cm.

→ Први сегмент овог пројекта је посвећен Архитектури Валенсије и биће приказан у Средњем холу Културног центра.

→ Други сегмент под називом Невидљиви људи биће изложен у Фабрици хартије у Чачку.

→ Трећи део изложбе који ће бити приказан у Горњем холу Културног центра носи назив Чачанске и остale рефлексије.

У простору клуба Културног центра биће изложене фотографије сегмента Живот – портрет – породица.

МАЛЕ ТАЈНЕ ВЕЛИКИХ МАЈСТОРА

У оквиру изложбе „Невидљиви људи“ мајстор фотографије Војо Пештерац ће, у сарадњи са Центром за културу, одржати и истраживачко едукативну фотографску трибину посвећену стварању креативне фотографије. То ће бити права прилика да овај вид уметности добије нове поклонике.

ПРОГРАМ:

ПЕТАК, 7. АПРИЛ У 21:00
Атријум Културног центра

Концерт PRETTY LOUD

СУБОТА, 8. АПРИЛ У 18:00
Атријум Културног центра

Светски дан Рома

Специјални програм у организацији
ромских удружења, традиционална
трпеза, изложба - улична галерија...

НЕДЕЉА, 9. АПРИЛ У 20:00
велика сала Културног центра

Концерт КАЛ

УТОРАК, 11. АПРИЛ У 20:00
мала сала Културног центра

Фестивал Ромског Филма (ФРОМ)
пројекција филма:

LEX HOMELESS
документарни, 73 мин, 2020.
Сценарио и режија: Зоран Таировић

СРЕДА, 12. АПРИЛ У 20:00
мала сала Културног центра

Фестивал Ромског Филма (ФРОМ)
пројекција филма:

ЧАС АНАТОМИЈЕ
кратки играчки, Србија, Мађарска, 45'
Сценарио и режија: Зоран Таировић

ЦРВЕНКАПА
експериментални, Србија, 2007, 26'
Сценарио и режија: Зоран Таировић

ДАНИ РОМСКЕ КУЛТУРЕ

БИБИЈАКО САСТИПЕ

У Чачку ће ромска светица бити од 7. до 12. априла, уз звуке чувеног бенда КАЛ и Pretty Loud, првог женског ромског бенда. У атријуму Културног центра мочи ћемо да уживамо у укусима традиционалне ромске трпезе.

Бибија, ромска заштитница, исцелитељка и још увек неканонизована светица у нашој земљи се слави међу Ромима православне вероисповести.

Прослава Бибије, која од 1929. има и своју икону, на којој је исцелитељка окружена ромском децом, од 2019 уврштена је у Националну листу нематеријалног културног наслеђа Републике Србије.

Ове године, у Чачку ће Бибија бити обележена дводневним манифестацијама 8. и 9. априла. Тада ће на трпезу у атријуму Културног центра Роми припремити традиционалну закуску.

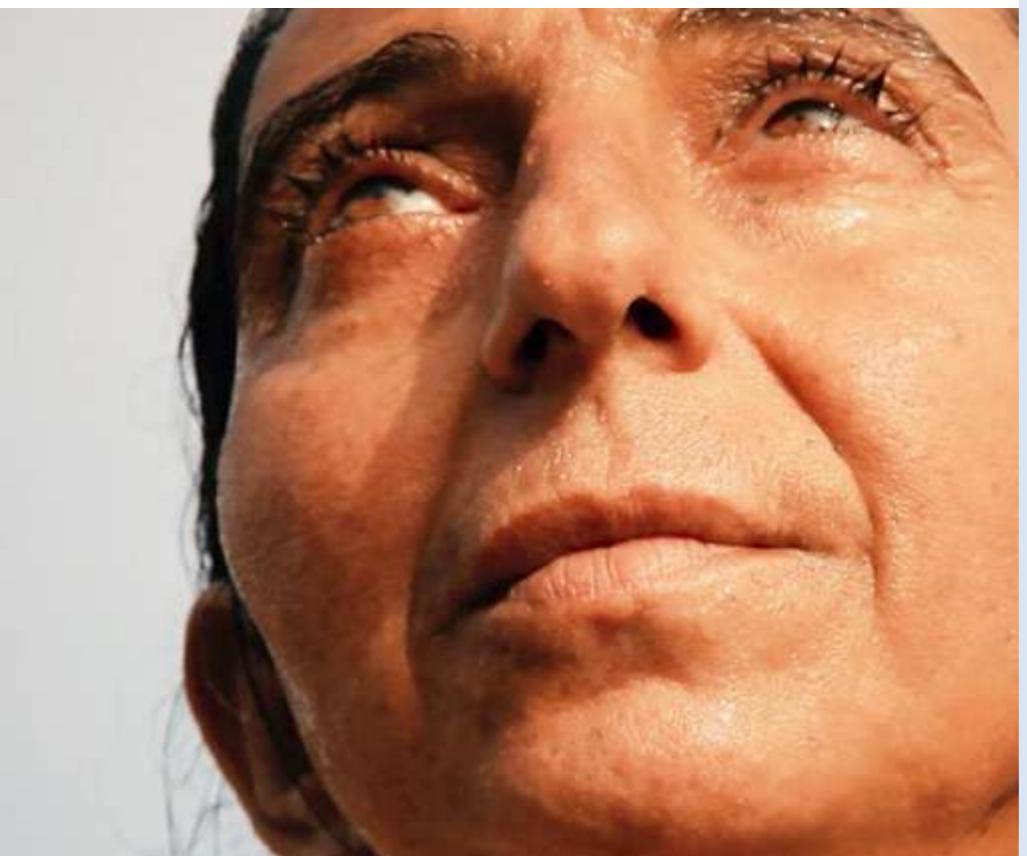
Дан раније биће отворена и изложба „Бибија у Србији“ на паноима на Градском тргу и шеталишту, која ће бити доступна публици до 7. маја.

У оквиру програма посвећеног Ромима предвиђен је и већ број концерата, као и Фестивал ромског филма ФРОМ у чијој реализацији су учествовали Зоран Таировић и Милен Алемпијевић.

Биће представљени и резултати истраживачких активности на тему културе и културног наслеђа Рома који живе у Чачку. У ово истраживање су укључени стручњаци Музеја, као и социјални радници Центра за социјални рад из Чачка.

фотографије: Alessandro Gandolfi

др Зоран Таировић

FROM

МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ КРАТКОГ
МЕТРА СА РОМСКОМ ТЕМОМ

фото: Бус Плус продукција

12. Мај - КУЛТУРНИ ЦЕНТАР -
XXVI ПРОЛЕЋНО АНАЛЕ

УТРЦИ ЗА ПРИЗНАЊЕ СУНЦА

Пролећно анале је традиционална ликовна манифестација која је први пут одржана пре 30 година: још 1994. тадашњи Дом културе организовао је Мали пролећни анале, на ком су сликари млађе и средње генерације изашли пред публику са својим делима.

Такав концепт задржан је до данас: овогодишња селекторка изложбе, историчарка уметности Нела Тонковић, задужена је за избор 12 аутора који ће љубитељима ликовне уметности у Чачку предочити своје радове.

Број уметника је симболисао број месеци у годинама, а симбол самог Анала је Сунце, врхунска природна појава.

Анале је имао паузу од 1997. до 2000. године, када обнавља рад, постаје традиционална манифестација и мења име у Пролећни анале.

Главну награду, Медаљу пролећног анала додељује часопис Грађац, док другу награду, Плакету пролећног анала, додељује Градска библиотека Владислав Петковић Дис.

Медаља Пролећног анала рад је академског вајара Николе Вукосављевића, који је признање направио по цртежу Захарија Орфелина.

Селектори ове значајне ликовне манифестације до сада били су реномирани историчари уметности.

175 година Градске библиотеке Чачак
КУЋА ОД КЊИГА

Изложба

УТОЧИШТЕ РЕЧИ,
ПРИБЕЖИШТЕ СМИСЛА

Аутор: др Богдан Трифуновић

ЧАЧАК ДОБИЈА
НОВИ ЈЕДИНСТВЕНИ
МУЛТИМЕДИЈАЛНИ
ИЗЛОЖБЕНИ ПРОСТОР

УМЕТНОСТ НА МОРАВИ

Западна Морава увек је била симбол Чачка, река која је у свакој генерацији привлачила омладину као место дружења и забаве. Морава је била и остала простор који ствара снажне утиске и прави позитивне успомене.

Ове године, обала Западне Мораве биће трансформисана у уметнички простор, галерију и музеј на отвореном са 16 панона на којима ће се приказати неколико изложби у периоду од маја до септембра.

ДОГАЂАЈИ КОЈИ ЋЕ СЕ РЕАЛИЗОВАТИ У НОВОМ УМЕТНИЧКОМ ПРОСТОРУ НА МОРАВИ:

ВАРЉИВО ЛЕТО НА МОРАВИ

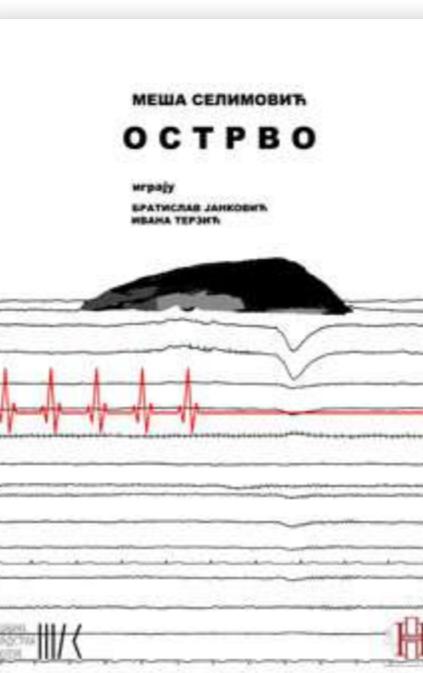
Народни музеј (мај): изложба које ће подсетити Чачане на некадашњи значај овог места у историји града.

ОСТРВО

„Острво“ Градско позориште (6. август): Извођење дудодраме Меше Селимовића, на простору Дисовог амфитеатра на Морави.

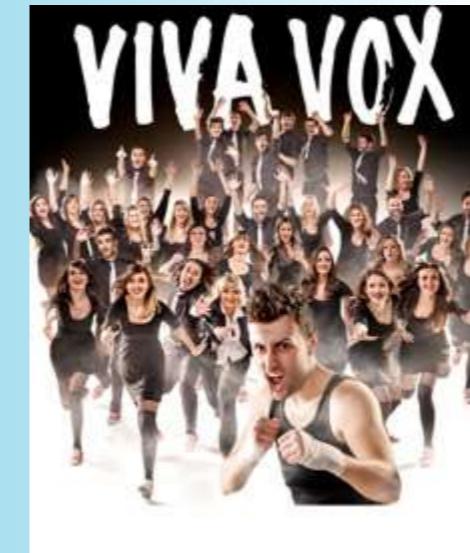
РАСПОН У ТЕНЗИЈИ

„Распон у тензији“ (25. јун): Извођење и постављање скулптуре Олге Јеврић (у сарадњи са САНУ). Овом догађају претходе ретроспективна изложба Олге Јеврић у Уметничкој галерији „Надежда Петровић“ током јуна 2023. године, као и документарна изложба о тој уметници на паноима Галерије на Морави. Изложба представља увод у извођење скулптуре на завршном програму изложбе.

VIVA VOX

Viva Vox (15. август). Наступ познатог а капела бенда у оквиру Поетско-музичког програма Градске библиотеке.

ИНСПИРИСАНИ ОЛГОМ

ДУКов мурал (јун): Сликање мурала на некој од површина на простору Галерије на Морави инспирисано скулптурама Олге Јеврић.

25. ЈУН ПОСТАВЉАЊЕ
СКУЛПТУРЕ ОЛГЕ ЈЕВРИЋ НА
ДЕСНОЈ ОБАЛИ МОРАВЕ

ОЛГИН ПЕЧАТ НА БЕДЕМУ

Простор испред пешачког моста преко Западне Мораве који повезује Градски бедем и Љубић, овог лета биће обогаћен скулптуром Олге Јеврић, уметнице која је рођена 1922. а преминула 2014. године.

Иницијатива да се у Чачку постави скулптура ове славне уметнице постоји већ десет година и рођена је у оквиру програма Меморијала Надежде Петровић.

Монументална скулптура у јавном простору реализоваће се на основу скулптуре из 1996. године, а са Српском академијом наука и уметности, као и ливницом коју је уметница одредила за живота, постигнути су договори о коришћењу макете.

Редовна чланица Српске академије наука и уметности остала је запамћена у историји по свом доприносу за настајање модерног и савременог израза у скулпторском стваралаштву.

Вајарка која се прва међу југословенским и српским вајарима окренула самој суштини скулптуре кроз аутентични модернизам, била је присутна на нашој ликовној сцени готово шест деценија.

Са двадесет самосталних изложби у земљи и свету (Торино, Лондон, Лидс, Загреб) и више од десет домаћих награда, Олга Јеврић се може поставити у сам врх модерне српске ликовне уметности.

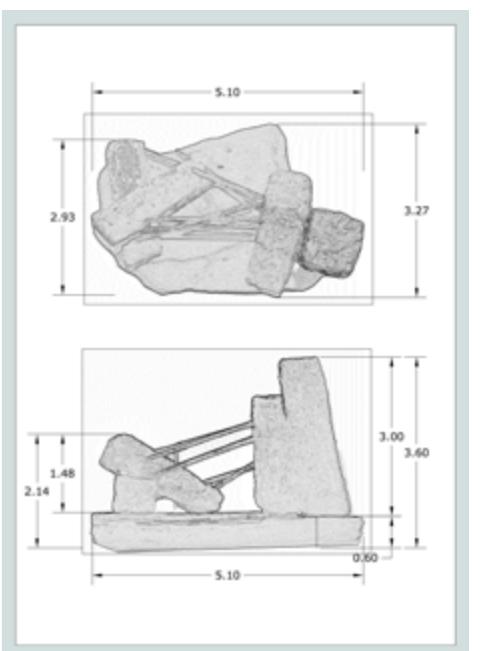
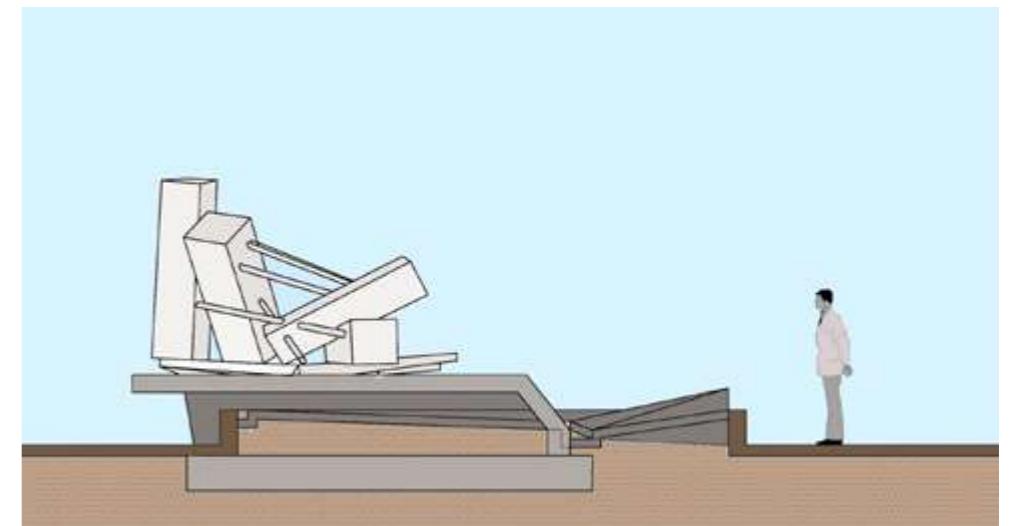

фото: Бус Плус продукција

НЕКОЛИКО РЕЧИ О
ВРСТИ ШЉИВЕ КОЈА ЈЕ
ПРОСЛАВИЛА ОВАЈ ГРАД И
НАШУ ЗЕМЉУ

ЧАЧАНСКА РОДНА – ПОНОС СРБИЈЕ

Србија је у гастрономском свету позната по квалитетним воћним ракијама, за које многи познаваоци добре капљице тврде да су боље од светски познатих алкохолних брендова

Србија је широм света позната по многим уметницима: великим сликарима као што је Надежда Петровић, књижевницима попут Бранка В. Радичевића или Владислава Петковића Диса, спортистима попут Драгана Кићановића или Жељка Обрадовића... Хуманистима као што је Др Драгиша Мишовић, војсковођама попут Војводе Степе или Мајора Драгутина Гавriloviћа...

Србија је у гастрономском свету позната по доброј храни, као и по квалитетним воћним ракијама, које су постале заштитни знак овог дела Европе. Многи познаваоци добре капљице уверени су да је ракија са ових простора – квалитетнија од светски познатих алкохолних брендова.

И баш као што српске трпезе нема без домаћинске ракије, тако ракије нема без шљиве. А једна од најпопуларнијих сорти шљива од које се, кажу, прави одлична ракија, је управо – Чачанска родна, настала укрштањем Стенлеја и Пожегаче.

Ова сорта шљиве која је призната пре готово пола века (1975) креирана је у чачанском Институту за воћарство и баш одатле је освојила свет, па се данас узгаја у многим европским земљама, али чак и –

на Новом Зеланду.

Творци сорте били су др Станиша А. Пауновић, др Милисав Гавриловић и др Петар Мишић.

Једном од твораца, Станиши Пауновићу, биће посвећено и предавање на Институту за воћарство, које ће бити одржано 17. маја, на платоу испред ове светски познате научно-истраживачке установе.

О раду др Станише Пауновића на Институту и Агрономском факултету говориће његов син, др Александар Пауновић, који је наставио очеву традицију преношења знања на нове генерације својим радом на Агрономском факултету.

Директор Института за воћарство др Дарко Јевремовић, исте вечери ће говорити о тренутним напорима научних радника Института и новим сортама шљива, са освртом на рад твораца Чачанске родне.

Наравно, када посветите програм Чачанској родној шљиви, онда морате и да дегустirate – не само шљиву, већ и ракију која настаје од ове сорте.

др Станиша Пауновић

фото: Бус Плус продукција

ЧАЧАК 22. МАЈА ОДАЈЕ
ПОЧАСТ СОЊИ САВИЋ

(НЕ)ПРИХВАЋЕНА

Андраш Урбан, један од најцењенијих и најтраженијих позоришних редитеља прихватио се задатка да, режирајући представу посвећену овој уметници, на свој начин ода почаст Соњи Савић, фантастичној глумици која је рођена у нашем граду.

Копродукцијска представа Битеф театра и Градског позоришта Чачак биће названа једноставно „Соња”, а у њеној реализацији, осим Урбана, учествоваће и Ведрана Божиновић као драматург, Селена Орб као костимограф аутор музике за представу биће Ирена Поповић Драговић, а Урбан ће уз режију потписивати и сценографију.

“Мислим да је Соња једно од својих последњих наступа имала код нас у суботичком позоришту Деже Костолањи. Биће то прича о изгубљеним генерацијама и талентима. О томе како на овим просторима само до одређене границе постојимо, а онда се све самеље у нешто”, рекао нам је Урбан.

Урбанов театар је ангажован и окренут савременим друштвеним темама, а стручњаци се слажу да је његово дело јединствена појава у нашој новијој позоришној историји. Овај уметник дипломирао је код Боре Драшковића на Академији уметности у Новом Саду, а до данас је добио многоштво награда: од оне назване по Бојану Ступици, преко награда на Битефу и Стеријином позорју, али и региону (Инфант, MESS, Фестивал алтернативног театра Мађарске...)

Соња Савић, ретко талентована, препознатљива по свом храпавом гласу, почела је глумачку каријеру са 16

година дебитујући у филму „Лептиров облак“. Са 21 годином дипломирала је глуму на ФДУ у класи Миње Дедића са Булем Гонцићем, Бранимиром Брстином, Жарком Лаушевићем, Зораном Цвијановићем...

Прву велику награду, Златну арену на фестивалу у Пули добила је за улогу у филму „Шећерна водица“ 1984, а годину дана касније освојила је Европу, наградом на фестивалу у Венецији за улогу у филму „Живот је леп“.

Њене креације у филмовима „Ми нисмо анђели“, „Увод у други живот“, „Ни на небу ни на земљи“, „Урнебесна трагедија“ и данас служе за пример млађим нараштајима.

Захваљујући њеним бравурама словеначки фilm „Хлеб и млеко“ Јана Цвиковича је у Венецији награђен Златним лавом, а за улогу у филму „Југ - Југоисток“ Милутина Петровића 2005. Соња добија награду на београдском Фесту.

Пред крај свог живота играла је у неколико епизода серије „Вратиће се роде“, а последњу улогу остварила је у хорор-комедији о некрофилији „Забрањена Љубав“ Момчила Прерадовића. Фilm је приказан 2009. године, после Соњине смрти.

The poster features a large, close-up black and white portrait of Soňa Savić's face on the right side. On the left, there is a vertical pink decorative panel with a repeating geometric pattern. At the top, a dark purple banner reads "НА КАЛДРМИ". Below it, the title "СОЊА" is written in large, bold, purple letters. Underneath the title, smaller text reads "ПОЗОРИШНА ПРЕДСТАВА У РЕЖИЈИ АНДРАША УРБАНА". A dark purple rectangular box contains the date "22. MAJ 2023." and the location "ВЕЛИКА САЛА КУЛТУРНОГ ЦЕНТРА". The bottom right corner features the logo of the City Theater of Čačak, consisting of a stylized letter "Ч" and "П".

20 мај - МУЛТИМЕДИЈАЛНИ
ПРОГРАМ КОРЗО И ПИЈАЦА
УСПОМЕНА ВОДИ ВАС
У ПРОШЛОСТ ГРАДА НА
ЗАПАДНО МОРАВИ

ЧАЧАНСКОМ КАЛДРМОМ

Од пијаце успомена, преко мини-представа и биоскопских пројекција у хотелу Крен, до поставке старе градске кафана

Ако неким случајем не живите у Чачку, али се задесите у његовом центру некде око поднева у суботу 20. маја, не брините: нисте закорачили у зону сумрака, нити вас је прогутала временска црвоточина и вратила у прошлост. Ви само присуствујете мултимедијалном програму „Корзо и пијаца успомена“.

Овим целодневним, десетосатним програмом од седам целина приказује се живот у старом Чачку.

Програм почиње „Пијацом успомена“ која ће бити одржана на Градском тргу, месту где је некада била Велика пијаца. На тезгама ће се размењивати и продавати старе грамофонске плоче, сличице, албуми, значке, антикварни предмети и фотографије. Организатор и реализатор овог сегмента је удружење „Наше дрво“ из Чачка.

На паноима испред Градског трга и на лед екранима на корзоу биће постављена изложба фотографија старих чачанских кафана у дигиталној и штампаној форми. Изложба коју су ауторски осмислиле Снежана Ашанин и Ивана Ђирјаковић

из Народног музеја, биће други сегмент мултимедијалног програма.

Трећу целину чини поставка амбијента некадашњег фотографског студија на Градском тргу у оквиру кога ће посетиоци од 12 до 17 часова моћи да се фотографишу у костимима грађанске ношње.

Уколико желите да видите како су се „носили“ Чачани и Чачанке од краја 19. века до седамдесетих година 20. века, уживаћете у дефилеу корзоом од 17 до 19 часова када ће чланови културно-уметничких друштава „Абрашевић“ и „Дуле Милосављевић Желе“ показати каква је мода „владала“ поред Западне Мораве. Израду костима и организацију радиће Снежана Ашанин и Ивана Ђирјаковић (Народни музеј Чачак).

Пети сегмент овог програма чине кратки позоришни комади у којима ће бити представљен Чачак у прошлости кроз три драмска приказа у режији Владимира Јоцовића. Кроз ове позоришне комаде оживеће личности које су оставиле трајан печат у историји нашег града, а биће приказан и изглед старог Чачка:

некадашњи Хотел Крен 1925. године и лик војводе Степе Степановића, личност Богића Рисимовића 1960. године и пијаца 1941. године на садашњем Градском тргу.

У овом програму учествују Дејан Цицмиловић, Милош Пантић, Аврам Цветковић, Тодор Трифуновић, Дуња Милијановић, Ивица Тодоровић, Миљан Губеринић, Владимир Јоцовић и чланови Морава театра. Техничка подршка: Недељко Вучићевић и Зоран Петровић.

Шеста програмска целина посвећена је – седмој уметности. Филму. У Сали хотела Београд биће одржана филмска пројекција посебно припремљена као сећање на први чачански биоскоп у хотелу Крен. Истовремено, биће одржана и изложба старих филмских плаката који су у власништву нашег суграђанина Марка Чкоњевића. Избор и техничку реализацију приредиле су Снежана Ашанин и Ивана Ђирјаковић.

Последњи, седми сегмент одвијаће се од 20 до 22 часа. У башти хотела Београд, биће постављена сценографија старе чачанске кафане и концепт оркестра „Стари град“.

ЗДРАВИЦА – ПОСЕБНА ВЕШТИНА

Кажу - нема весеља у Србији без шљивовице. А нема весеља ни без здравичара! Изговорити пригодну здравицу је посебна вештина. Та вештина биће и представљена у оквиру програма „Здраво да сте“. Мајстори здравице показаће своју умешност да неколико здравица обједине у велику, колективну здравицу, интересантну и јединствену драматуршку форму.

 ШЉИВОВИЦА НА УНЕСКО ЛИСТИ

ДООБРА !!!

Фестивал посвећен најпознатијој воћној ракији одржаваће се 27. маја, када ће бити проглашене и промовисане најбоље српске шљивовице из 2022. године

СТАРО У НОВОМ РУХУ

Током манифестације посетиоци ће видети како се осликова амбалажа за ракију (чокањ, у Чачку познат као "шулић"), или и како цвет, лист, плод и стабло шљиве могу да послуже као мотив за израду сувенира, декоративних и уметничких остварења.

Стара амбалажа и саксије различитих величина биће осликане акрилним бојама, са мотивима старих сортова воћа.

Ако се питате - какве везе има шљивовица са културом, одговор је веома једноставан. Исту какву вино има везе са културом Италије, Француске, Шпаније. Као што пиво има везе са културом Немачке. Као што метакса и узо имају везе са културом Грчке. Као што саке има везе са културом Јапана. Као што, на послетку, виски има везе са културом Шкотске, ватка са културом Русије а чин са културом Енглеске.

Шљивовица, као најпознатија и најраспрострањенија воћна ракија у Србији је непобитно елемент нематеријалног културног наслеђа.

Програм који ће реализовати Народни музеј и Удружење Креативна јазбина уз Институт за воћарство, Пољопривредни факултет из Београда, Природњачки музеј и Туристичку организацију Чачка, показаће управо значај шљивовице у култури, као и значај шљивовице у борби здраве хране против ГМО индустрије.

Програм ће бити одржан одржан у оквиру Смотре најбољих српских шљивовица која ће бити маја у Инстититу за воћарство оцењивањем најбољих српских шљивовица из прошле године.

Фестивал најбољих српских шљивовица одржаваће се 27. маја, када ће бити проглашене и промовисане најбоље српске шљивовице из 2022. године. Том приликом стручњаци ће представити значај шљивовице за нашу земљу са различитих аспеката.

У оквиру овог програмског сегмента биће одржане и две изложбе: у сарадњи са Природњачким музејем изложба о старим сортама воћа у Србији, као и представљање етнолошке, социолошке и технолошке стране шљивовице. У сарадњи са Пољопривредним факултетом – мултимедијална изложба и представљање банке семена и удружења „Оквир живота“.

Градско Позориште Чачак у сарадњи са FAME Solutions
представља

МОНОДРАМУ

Ненаписана писма

ВАЊА МИЛАЧИЋ

у улози Надежде Петровић

Представу је режирала **Наташа Радуловић**,
по тексту "Ненаписана писма" **Милкице Милетић**.

Сценографију је урадила **Марија Лукић Shabby Chic**, костим **Марта Чкоњевић**
а оригиналну музику је написала **Ана Крстајић**.

ЧАЧАНСКА
РОДНА

ЧАЧАК - ПРЕСТОНИЦА
КУЛТУРЕ СРБИЈЕ 2023.

фото: Бус Плус продукција

НОВА УРБАНА ГАЛЕРИЈА

SILOS ART

Пројекат „Силоси“ осмишљен је као ревитализација и осликање фасаде силоса у центру Чачка. Изградњом нове прометне улице у Чачку отворио се јавни простор у центру града. Прометност локације, визуелна изложеност и тренутно стање су били јасан позив за креирање пројекта „Silos Art“. На пројекту учествују три уметника, једно локално, једно национално и једно интернационално име. Три уметника проналазе заједнички језик и креирају скицу која чини јединствену целину модерног визуелног израза. Кроз осликање силоса поред ревитализације фасаде, Чачак добија један од нових симбола модерног и урбаног града.

„Silos Art“ реализују сада већ чувени ДУК-овци, Чачани који су омогућили да њихов град постане место урбане културе.

ОД 28. ДО 30. ЈУЛА - НОВИ
МУЗИЧКИ ФЕСТИВАЛ У
ЧАЧКУ

УЗЛЕТ

Удружење ДУК покреће ове године нови фестивал под називом „Узлет“. Овај фестивал, окренут младима и њиховим културним потребама биће отворен манифестацијом ДУК Интро - такмичењем у екстремним спортивима које ће бити реализовано у скејт парку.

Узлет фестивал је нови музички фестивал у Чачку и биће одржан 28. и 29. јула у Парку младости крај Мораве.

Током два дана, на две бине, посетиоци фестивала ће имати прилику да чују најистакнутије алтернативне музичке извођаче из региона.

Главна бина је предвиђена за бендове и извођаче који наступају уживо, док на мањој бини публици ће се представити извођачи електронске музике.

Узлет фестивал представља нову омладинску енергију града и својим богатим културним садржајем и узбудљивом фестивалском зоном настоји да оснажи алтернативну културну сцену града.

DANI URBANE KULTURE

Фото: Страхиња Бабић, дизајн Марко Јозовић

8. ЈУНА ДВОРИШТУ
КНЕЖЕВОГ КОНАКА
ПРЕМИЈЕРА НОВЕ ПРЕДСТАВЕ
ПО ТЕКСТУ МИЛКИЦЕ
МИЛЕТИЋ

КРУНА ЈОВАНОВА

Награђивана списатељица, Чачанка
Милицица Милетић вешто је уткала
историјске чињенице у текст дуо-драме

Дуо драма Милкице Милетић "Круна Јованова", која ће у јуну ове године бити одиграна премијерно у дворишту Кнежевог конака, прати историјска збивања у Обреновићевој Србији.

Политичке и остale закулисне радње на путу до стицања потпуне независности и државности Србије приказане су из два ракурса: мушки (Јована Обреновића) и женског (његове жене Круне).

Позната и призната чачанска списатељица и ауторка више драмских текстова, награђивана ауторка Дерете, Милицица Милетић испричала је личну и трагичну причу: Круна Јованова говори о двоје људи који несрећним сплетом околности губе децу.

Истовремено, ова дуо-драма је прича о конаку Господара Јована, о његовој градњи и сну о брачној и породичној, личној срећи двоје људи, у вихору државотворних превирања.

Постојеће историјске чињенице вешто су уткане у текст дуо-драме, што је била и намера екипе окупљене око ове представе, јер су желели да гледалац буде уверен како се све баш тако дододило.

Дуо-драма Круна Јованова биће изведена као део програмског сегмента "Слобода или ништа", у контексту приче о Обреновићима и њиховом значају за развој града.

Копродукцију Градског позоришта Чачак и Fame продукције редитељски потписује позната београдска глумица Вања Милачић.

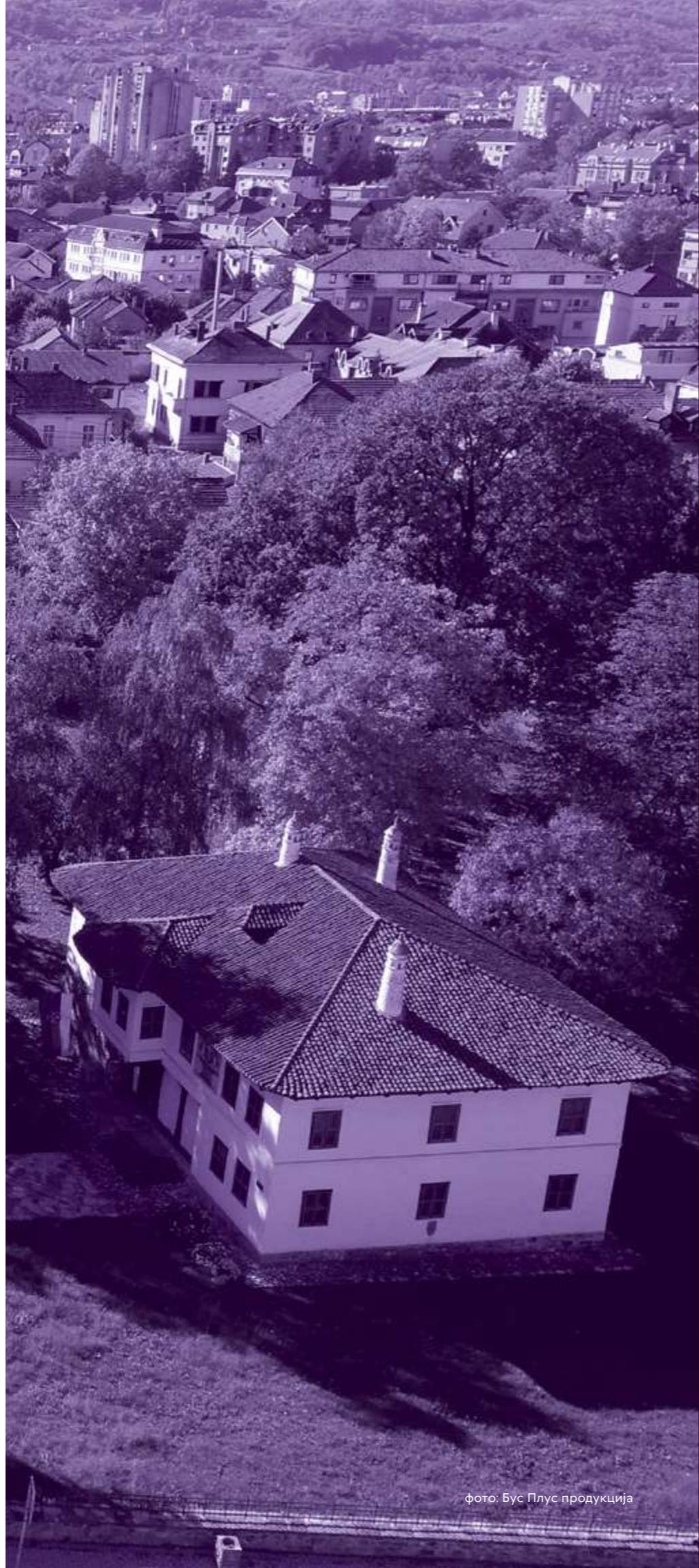
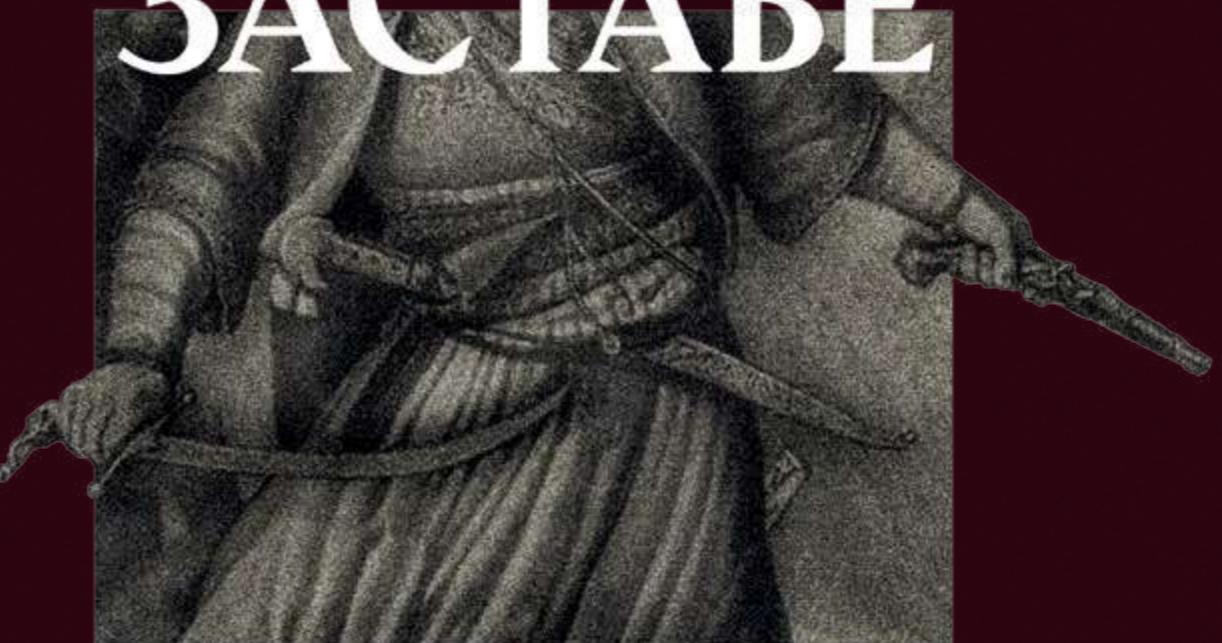

фото: Бус Плус продукција

Градско Позориште Чачак у сарадњи са FAME Solutions представља

МОНОДРАМУ

ВЕТАРИ ЗАСТАВЕ

НИКОЛА ШУРБАНОВИЋ

у улози Танаска Рајића

По тексту **Дејана Стојиљковића** Режија **Милан Милосављевић**
Костим **Марина Меденица** Музика и дизајн звука **Петра Перовић**
Вокал **Сања Керкез** Шминка **Ирина Томашевић** Организатор
Станислав Младеновић Извршни продуцент **Марко Чкоњевић**
Продуцент **Братислав Јанковић**

ЧАЧАНСКА
РОДНА

ЧАЧАК - ПРЕСТОНИЦА
КУЛТУРЕ СРБИЈЕ 2023.

ТАКО ДРУГАЧИЈИ, А ТАКО
ДОБАР – ФЕСТИВАЛ ПРИЧА
– 15. - 18. ЈУН – ЖЕЛОВО
ИГРАЛИШТЕ

ПИВО, РОК И ЧАЧАК

И ове године фестивал ПриЧа окупиће
сјајне бендове, као и музичаре који се
баве и другим врстама уметности

Нови Сад има Exit. Врњачка Бања има Love Fest. Крагујевац – Арсенал Фест. Зајечар има Гитаријаду. А Чачак? Чачак има свој фестивал: Прича. Или боље да напишемо ПриЧа, јер, ради се о пиву, року и Чачку.

Није чудно јер историја каже: Чачак, Краљево и Крагујевац су колевка rock&rolla у Шумадији. Чачак је један од првих градова у бившој Југославији који је још 1962. имао свој рок бенд – Беле вишње.

Очеви рок музике у граду на Морави били су гитариста Александар Славковић Гуштер, Стево Радовић, Мухамед Хукић, Слободан Пајић Пајо, Зоран Сокић и Предраг Радоњић Жеки.

На првој београдској гитаријади 1966. године су у полуфиналу били први, а на финалној вечери незаслужено седми, јер, како дозволити тамо неким момцима из провинције да засијају? На другој гитаријади освојили су треће место са својим ауторским песмама, у конкуренцији Силуета, Елипси, Златних дечака, Црних бисера... Бендова који су тада жарили и палили Југославијом.

Захваљујући Белим вишњама, појавили су се и многи други бендови: Звечарке, Црне мамбе, Сребрне сенке, Дечаци са Мораве, Хермелини (прва група Боре Ђорђевића који је у овом бенду свирао бас гитару и певао)

А САД МАЛО О ПРИЧИ

Традиционално дводневни фестивал који је основан пре 11 година, стално је мењао локације на којима се одвијао: од Улице Браће Глишића, преко Градског трга и градског парка, до Ремонтовог игралишта. Мењао је и форму и извођаче и садржаје и покушавао за сво то време да буде оригиналан, другачији и занимљив.

Зашто? Зато што је, како кажу оснивачи, чланови Удружења „Прича“, „Rock&Roll улица, гаража, кров зграде, урбана прича“. И... У томе су успели. ПриЧа је прави урбани рок фестивал.

Још од првог (или је боље да кажемо „нултог“) фестивала, када су се међу гостима нашли Драган Албић Биска и Радомир Михајловић Точак, ПриЧа је мењала атмосферу. Захваљујући непланираном наступу пред чачанском публиком Точак је 2012. године окупио групу Смак у оригиналном саставу и изашао пред публику после 21 године.

Фестивал је наставио свој живот 2016. када су се окупили Александар Раковић, Зоран Ненадовић и Владан Јовановић, који су заједно са Градом Чачком поново активирали фестивал.

А САДА, НЕШТО САСВИМ ДРУГАЧИЈЕ

С правом се може рећи да не постоји значајнији српски бенд који није наступио на фестивалу ПриЧа.

Бркови, Инспектор Блажа и кљунови, Ритам нереда, Исказ, Неле Кајалић, Кола и гробовласници, Хладно пиво, Парни ваљак, Рибља Чорба, Бајага и Инструктори, Кербер, 357, Дејан Цукић и Спори Ритам Бенд, Партибрејкерси, Мањифико, Одговор, ЕХ Револвери, Пера и Ложачи, Неверне бебе, Ван Гог, Бјесови, Одговор, Ортодокс Келтс, Гоблинини, Ничим изазван, Електрични оргазам, РНДМ, Трећа смена, Јурка, КБК и многи, многи други дали су свој део приче за Причу...

А ове године? Ове године нећемо само слушати најпознатије бендове из земље и региона, већ и сјајне демо-бендове који ће се борити за своје место под сунцем.

Бавићемо се и књигама о музici: представиће нам се Живко Ивковић са књигом „Проза online“, упознаћемо се са најновијом „Македонском рок енциклопедијом“ Точета Филиповског, као и са књигом о Бобу Дилану Ивана Потића...

Ако желите да се дружите током овог фестивала са легендама кошарке – наравно – морате доћи на Желово игралиште. Тамо ће вас чекати Жељко Обрадовић, Јерков, Драган Кићановић...

ПРОГРАМ:

ЧЕТВРТАК, 15.06.2023.

- Лустери – Аранђеловац
- Ариго Саки – Београд
- Никола Радовић, Јанко Ђирковић и бенд – Чачак
- Кинг Фоо – Словенија, Љубљана
- Стерео банана – Ниш
- Раскид 13 – Панчево
- Црвени картон – Крушевач

СУБОТА, 17.06.2023.

- Рок Апотека – Нови Сад
- Аеродром – Хрватска
- Зое Кида – Београд
- Бомбај штампа – Словенија
- Самостални референти – Београд

НЕДЕЉА, 18.06.2023.

- DJ СКУКИ
- DJ КОСМО МИ
- DJ ТЕОДОРА
- DJ КУЋНА МУЗИКА
- DJ LAG
- DJ RANCHATEK

ИЗЛОЖБЕ И ПРОМОЦИЈЕ

Давор Гобац, легендарни фронтмен групе Психомодо поп представиће се својом изложбом цртежа „Волим цртане филмове“.

Незаборавни Зоран Предин, спиритус мовенс словеначког бенда Лачни Франц и признати кантавтор, представиће своју књигу „Главом кроз зид“

На овогодишњем фестивалу „ПриЧа“ своје фотографије на изложби представиће наш суграђанин Александар Алемпијевић.

Апсолутну посласницу представља свакако самостална изложба рок фотографија нашег светски признатог и познатог уметника Брајана Рашића.

Фотографије са Фестивала ПРИЧА 2021.
Аутор фотографија: Марина Пешић (Моћ музике)

МУЗИЧКИ СПЕКТАКЛ НА
ГРАДСКОМ ТРГУ

КАРМИНА БУРАНА

У центру Чачка наступиће Симфонијски оркестар и хор РТС-а, који ће извести најпознатије дело славног немачког композитора Карла Орфа

Управо ће уз то дело великом немачком композитору и педагогу Чачани и њихови гости уживати 26. јуна.

Кармину Бурну извешће под диригентском палицом уметничког директора Музичке продукције РТС-а и шефа диригента Симфонијског оркестра и хора РТС, маестра - Ђојана Суђића.

Маестро Суђић је професор дириговања на Факултету музичке уметности у Београду. Својим наступима и интеракцијом са публиком годинама потврђује да класична музика не мора бити "закопчана до грла", како је понеки доживљавају.

Бојан Суђић је више пута дириговао Симфонијским оркестром и хором РТС-а под отвореним небом, управо изводећи Кармину Бурну. И увек се тражило место више.

"Магија Карла Орфа и Кармиње Бурне очигледно најбоље комуницира са публиком од свих дела класичне музике. Кармина Бурна повезује наше верне слушаоце који долазе на наше концерте, тако и оне који долазе на Егзит и Гучу, а тако није само код нас, већ и у целом свету", рекао је Суђић, када је прошле године требало да наступи пред београдском публиком на препуном Ташмајдану.

"Нама је заиста велика част што смо у стању да овако једно озбиљно и захтевно дело држимо на нашем репертоару континуирано, а то пре свега захваљујући нашим сјајним ансамблима музичке продукције РТС-а", рекао је том приликом.

Симфонијски оркестар РТС-а један је од најрепрезентативнијих оркестарских ансамбала у Србији. Основан 1937. године, у оквиру Радио Београда, од самих почетака имао је профилисане уметничке правце деловања, усмерене ка афирмирању и неговању националне музичке баштине, као и капиталних дела светске литературе.

Хор РТС-а основан је две године касније и једини је професионални ансамбл оваквог типа у нашој земљи. Репертоар хора обухвата најзначајнија дела хорске литературе, као и комплексну вокално-инструменталну музику.

ПЕСМЕ О БУРИ

Мање је познато да је Карла Орфа на компоновање најпознатијег дела инспирисала истоимена рукописна збирка песама која се састоји од две стотине поетских минијатура с краја 12. и почетка 13. века.

Збирка Кармина Бурна садржи поезију путујућих студената и младих свештеника на каснолатинском, старофранцуском и средњевисоконемачком језику.

Збирка, која је откривена 1803. године у манастиру Бенедиктберн, сматра се важним извором за изучавање европске световне поезије.

И КОМПОЗИТОР И ПЕДАГОГ

Карл Орф је стварао на извornim текстовима старијих језика, док је своје текстове за композиције писао на баварском наречју. Сматрају га изразито сценским композитором коме је реч необично важна и нераскидиво повезана са музиком и покретом.

Орф се бавио и педагошким радом: написао је уџбеник "Музика за децу", а у наставу је увео такозвани Орфов инструментаријум, сачињен од инструмената прилагођених деци.

МИРОСЛАВ ИЛИЋ, АНА
БЕКУТА, ЈЕЛЕНА ТОМАШЕВИЋ
И ДУШАН СВИЛАР ОТПЕВАЋЕ
22. ЈУНА ОД 21 ЧАС ГОСТИМА
ПО СЕДАМ ПЕСАМА, СЕДАМ
ХИТОВА.

МОРАВСКО ПРЕДВЕЧЕРЈЕ

Уметнички ансамбл Министарства одбране Србије "Станислав Бинички" ће, под руководством диригента потпуковника Игора Митровића, извести 28 хитова ова четири певача

Када у четвртак, 22. јуна сунце почне да залази између Овчара и Каблара и својом црвеном бојом освоји нашу Западну Мораву и небо над Чачком, тада ће на Градском тргу, у 21. час крве тактова засвирати Уметнички ансамбл Министарства одбране "Станислав Бинички".

Неће то бити никаква корачница. Под палицом диригента, потпуковника Игора Митровића 50 инструменталиста војног ансамбла започеће велики музички спектакл који ће трајати 120 минута.

Током двочасовног програма, на сцену смештену на Градски трг, пред публику ће изаћи Мирослав Илић, наше горе лист, један од највећих извођача народне музике, кога целог живота зову "Славуј из Мрчајеваца". Мирославом, свршеним ђаком чачанске Гимназије, поносе се многи житељи нашег града. Он ће, између остalog, извести неке од највећих хитова: "Моравско предвечерје" и "Девојку из града".

У новим аранжманима, своје хитове "Краљ поноћи" и "Имам један живот" извешће Ана Бекута, која ће такође учествовати у спектаклу на Градском тргу. Ана, рођена у Прибоју као Нада Полић, почела је своју каријеру сарадњом са Предрагом Вуковићем Вукасом, који јој је и дао уметничко име. Тада су сценом владале Нада Обрић, Нада Топчагић и Нада Мамула, па јој је Вукас рекао да би било добро да узме неко друго, уметничко име.

Осим Мирослава и Ане, пред чачанском

публиком ће се са седам песама представити и Јелена Томашевић, рођена Неготинка, по школовању и одрастању Крагујевчанка, један од најснажнијих и најпрепознатљивијих женских вокала на овим просторима. каквој је певачици реч - говори податак да је Јелена прошле године наступала као гост на концертима Андреје Бочелија. Наравно, Јелена ће међу седам предвиђених песама отпевати и своје хитове "Јутро" и "Кошав".

Четврти ас концерта на Градском тргу биће Душан Свилар: певач који је прошао од победе на такмичењу за Звезде Гранда 2007, преко учешћа на такмичењима на којима смо бирали представнике за Песму Евровизије (2013, 2018, 2022) до ангажмана у Позоришту на Теразијама, не оставља никога равнодушним. Овог пута неће певати делове своје улоге у "Фантому из опере", али ће се с публиком и он дружити са седам песама, међу којима ће бити и "Није вредно сине мој" и "Мрва твога мириса".

Свака од 28 песама, колико ће бити изведено на концерту под насловом "Моравско предвечерје", имаће нови аранжман и подршку оркестра "Станислав Бинички".

11. ЈУЛ - КОНЦЕРТ
ВИОЛИНИСТЕ НЕМАЊЕ
РАДУЛОВИЋА

ПАНКЕР С ВИОЛИНОМ

Без обзира на то где свира: у Карнеги холу, на плажи пред 50.000 људи, или у неком малом месту у унутрашњости, Немања свира као да га прати цео свет

Геније. Господар виолине. Апсолутни виртуоз. Српски Паганини. Музички ђаво. Панкер међу класичарима. То су само неки од епитета који прате у стопу Немању Радуловића, виолинисту из Ниша који ће бити гост нашеог града у оквиру програма Чачанска родна - Чачак прва национална престоница културе.

Његов наступ са Дабл сенс оркестром, који га иначе верно прати када наступа на овим просторима, заказан је за 11. јул на Градском тргу.

Биће ово треће дружење Немање Радуловића са чачанском публиком. Прво је одржано у Великој сали Културног центра пре шест година, а друго - на Градском тргу 2019, када је овог фантастичног уметника дошло да види неколико хиљада наших суграђана.

Неодољиви уметник, дечачког лица, широког осмеха и необуздане, густе косе, са погледом који исијава енергију и лубав према музичи, свира на виолини старој два и по века: давне 1765. године саградио је велики мајstor Ђовани Батиста Гвадањини.

Са њом је више пута обишао свет: свирао је на више од 900 концерата, од којих је велики број био хуманитарног карактера: Немања показује своје велико срце редовно свирајући у акцијама помоћи онколошким болницама.

Без обзира на то где свира: у Карнеги холу, на фестивалу Виолина на песку (на плажи пред 50.000 људи), или у неком малом месту у унутрашњости, Немања свира као да га прати цео свет.

А заправо га и прати.

Његова основна мисија, коју је више пута истакао не само у интервјуима за медије, већ и на самим наступима, је да прошири границе класичне музике и досегне до публике свих генерација и порекла:

фотографија СЕВЕР ЗОЛАК

“Не покушавам да одржим лекцију из историје, нити да правим туторијал о томе како се свира виолина. Једноставно желим да публика осети стварне емоције кроз музику коју свирам.”

Захваљујући начину на који свира, и великом броју концерата у целом свету доживео је оно што је за уметника који се бави класичном музиком готово незамисливо: о њега се једноставно отимају издавачке куће. До сада је снимио 14 албума, а имао је уговоре са Universal Music Group и немачким издавачем Deutsche Grammophon. Од пре две године снима за Warner Classics.

Човек за кога наводе да је “дух слободе истински изузетне технике и тона” направио је прави пробој на светској сцени 2006. када је као солиста са Филхармонијским оркестром француског националног радија заменио Максима Венгерова. Уследио је деби с музичким рециталом који је одржао у Карнеги Холу, након чега су га најчешће пратиле (према тексту музичког критичара Њујорк Таймса) “бурне овације”

У последњих неколико сезона свирао је са многим угледним ансамблима: Минхенска филхармонија, Немачки симфонијски оркестар из Берлина, Краљевски филхармонијски оркестар Монреал, Париска филхармонија, Београдска филхармонија, само су неки од светски познатих оркестара са којима је Немања наступао.

Уколико волите класичну музику и добру енергију, ако волите звук виолине и желите да видите како виртуоз из ње на сцену просипа животну енергију, дођите 11. јула на Градски трг у Чачку. Сигурни смо да ћете с концерта Немање Радуловића отићи са широким осмехом на лицу. Чак и ако вам не одсвира “Са Овчара и Каблара”.

НАГРАДЕ

Немања Радуловић се први пут срео са виолином када је имао шест година. Завршио је Високи национални конзерваторијум за музику и плес у Паризу. Добитник је више награда за свој уметнички рад: сада већ давне 1996. године добио је Октобарску награду града Београда, а годину дана касније Министарство просвете одало му је признање као Таленту године. Уследила је награда на међународном такмичењу виолиниста Rodolfo Price Lipizer 1998. Све очи стручне јавности успео је да усмири на себе 2001. када је у Кремони победио на Страдиваријусовом такмичењу виолина, а потом и на међународном такмичењу Енеску у Букureшту.

Био је проглашен за Међународно откриће године на престижној манифестацији Награда победника за класичну музику у Паризу 2005. године. Девет година касније, на истом месту је добио награду Инструментални солиста године.

Немања Радуловић свира на виолини Ђованија Батисте Гвадањинија из 1765. године, која је у власништву Фриц Беренс штифтунга из Хановера (Немачка).

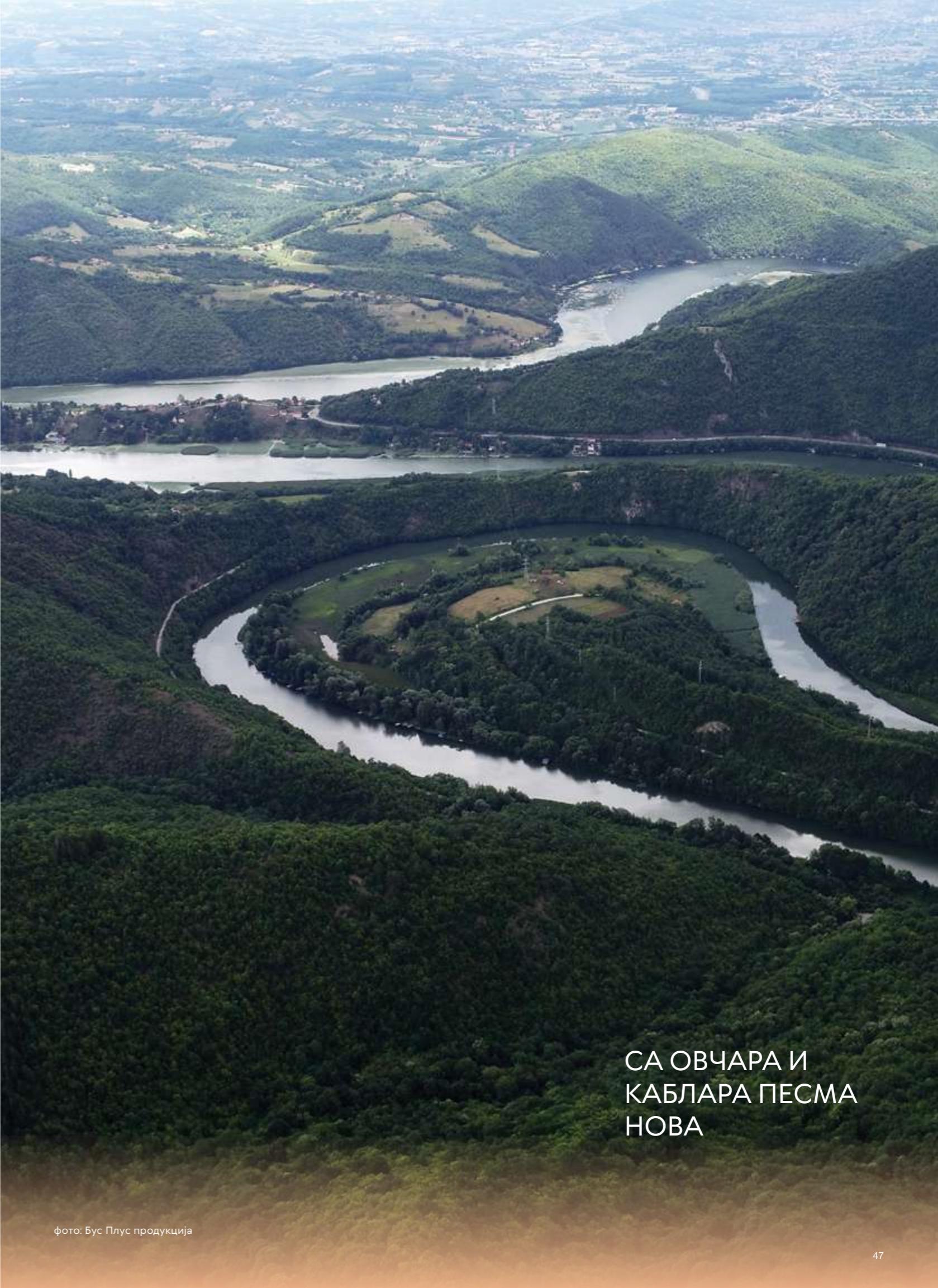

фото: Бус Плус продукција

СА ОВЧАРА И
КАБЛАРА ПЕСМА
НОВА

ОД 1. ДО 9. ЈУЛА ДУХОВНА
РЕНЕСАНСА ОВЧАР БАЊЕ

СА ОВЧАРА И КАБЛАРА ПЕСМА НОВА

*Духовни драгуљ који је надалеко
познат као Српска Света гора у овој
години биће потпуно избрушен*

Верујте на реч: Овчарско-кабларску клисуру не чине само манастири и духовни живот у њима, на који смо вековима поносни, баш као и на чињеницу да се ту, у Благовештењу, замонашио блаженопочивши патријарх Павле, а на овим просторима поникао блаженопочивши патријарх Иринеј.

Овчарско-кабларска клисура је и на многе друге начине прави драгуљ овог дела Србије. Драгуљ који ће ове године, у оквиру разних програма националне престонице културе - коначно бити избрушен. Због тога смо организовали неколико програмских целина, које ће се одвијати на разним локацијама Овчар Бање.

Духовна академија под називом „Као време испред нас“ је сведочанство о граду Чачку који, кроз векове, опстаје на раскршћу путева, времена, појединачних судбина, и усуда целог нашег народа.

Програм осликава духовну, поетску и историјску мапу Града Чачка - од времена које памти Градина, преко путева Светог Саве, Светог Ђакона Авакума, Светог владике Николаја, до блаженопочившег патријарха Павла и наших дана. Аутори су Тања Поповић и Ана Ранђић.

Целовечерњи концерт нишке црквено певачке дружине „Бранко“ биће право освежење у програму. Овај широм света признати хор изводи дела духовне и световне музике. Хором диригије Сара Цинцаревић.

Током овогодишњих активности одржаваће се предавања угледних великородостојника Српске православне цркве: Његово Преосвештенство епископ жички Јустин, Његово Преосвештенство митрополит црногорско-приморски Јоаникије, Његово Преосвештенство епископ западно-амерички Максим, Његово Преосвештенство епископ новобрдски Иларион, викар патријарха

српског Господина Порфирија, Високо Преподобни архимандрит Методије, игуман манастира Хиландар, биће актери ових предавања.

Ренесансе, нарочито оне духовне, не може бити ако не обратимо пажњу на децу. Зато са радошћу напомињемо да ће у оквиру ове програмске целине бити организоване радионице за децу:

Ликовну радионицу за децу под називом „Орнамент“ од 3. до 9. јула водиће Бојана Дабић, сликарка и конзерваторка из Чачка. Радионица ће бити реализована у учионици у оквиру Природњачког центра у Овчар Бањи. Број учесника је 15.

Музичку радионицу за децу под називом „Духовна лира“ водиће Ђорђе Радојковић, вероучитељ из Чачка. Предвиђено трајање радионице је од 3. до 9. јула 2023. године у учионици на отвореном у планинском дому ПД Каблар. Број учесника је 15.

Књижевну радионицу за децу под називом „Чудна лица пословица“ водиће Мирјана Булатовић, песникиња из Београда. Предвиђено трајање радионице је од 3. до 9. јула 2023. године у учионици у оквиру Природњачког центра у Овчар Бањи. Број учесника је 15.

Планирана је изложба радова, концерт деце полазника музичке и представљање књижевних радова учесника књижевне радионице у Овчар Бањи и Чачку.

У оквиру духовне ренесансе биће одржан и целовечерњи концерт одраслих у оквиру Хорских сретања 3: Тема „Духовна музика православних народа света“. Диригент Даниела Ивановић, као и целовечерњи концерт „Деца Чика Јови Змају“ поводом 190 година од рођења Јована Јовановића Змаја“. Диригенти Ана Ивановић и Петар Павловић.

ОД 24. СЕПТЕМБРА ДО
1. ОКТОБРА - ДАНИ
ПАТРИЈАРХА ПАВЛА

У СЛАВУ ЈЕВАНЂЕЉА

Чачак је по осми пут домаћин
Манифестације посвећене
некадашњем највишем
великодостојнику Српске Православне
Цркве

Тешко је сместити у временски оквир
манифестацију посвећену патријарху ког
су сви волели. Толико тога би се могло
рећи, приказати, толико тога научити из
живота човека ког су многи називали
живим светцем.

Чачак ће ове године осми пут бити
домаћин манифестације "Дани патријарха
Павла", коју организује Удружење "Павле
- живот по Јеванђељу", а која ће бити
отворена у манастиру Благовештење у
Овчар Бањи.

Манифестација је образована 2016.
године, а наш град је препознао њен
смисао и значај за град, подржao њену
реализацију и у целости прихватио
покровитељство.

НЕРАСКИДИВЕ ВЕЗЕ

Идеја за оснивање Манифестације у
Чачку проистекла је из блиске везе
Гојка Стојчевића, а касније калуђера,
епископа и патријарха Павла са Чачком
и околином, боравећи у Српској Светој
гори, манастирима Вујну, Троицама, а
нарочито Благовештењу кабларском, где
се и замонашио.

Манифестација основана као духовно
образовни сабор посвећена је лику и
делу патријарха Павла, а њен значај је
толики, да су образовани и органици
манифестације у Кућанцима (Хрватска),
родном месту патријарха Павла, Гаџку,
Никшићу и Призрену.

ДАНИ
ПАТРИЈАРХА
ПАВЛА
ЧАЧАК

Циљ Манифестације је баштињење и
подсећање на његово јеванђеоско дело
односно његово поступање током свог
овоземаљског живота.

ОД РЕЗБАРЕЊА, ПРЕКО ПОЈАЊА, ДО БЕСЕДЕ

Сваке године свечаности започињу
у манастиру Благовештење
дворезбарском колонијом "Крст
патријарха Павла" која скупља све
уметнике који желе да у славу лика и
дела патријарха Павла узнесу ручно
резбарене крстове, загледани у идеју
крста који је и сам Гојко Стојчевић
изрезбарио у захвалност Богу за своје
излечење боравећи у манастиру Вујан.

Том приликом се награђује најлепше
изрезбарени крст. Сви даровани крстови
постају део колекције која ће једнога
дана прерasti у музеј крстова.

Осим колоније, Манифестација негује
хорско појање духовних песама, те у
ту сврху организује концерте познатих
хорова из земље и иностранства.

Важан сегмент Манифестације је беседа
на тему живота и дела патријарха Павла
по Јеванђељу као и уприличене изложбе.

Значајан део Манифестације је и
издавање часописа ПАВЛЕ патријарх
српски.

САРАДЊА

Сви садржаји Манифестације
реализују се уз покровитељство
града Чачка у сарадњи са јавним
установама и установама културе
овога града.

Сарадња се остварује са
Српском Православном Црквом,
Патријаршијом, епархијама жичком,
пакрачкој словенском, захумском
херцеговачком, будимљанској
никшићком и другим.

Успостављена је блиска сарадња
и заједничке активности са
институцијама Црне Горе и
Републике Српске (Матица српска
- друштво чланова у Црној Гори и
др.), као и сарадња са Руским домом
у Београду и Руском Православном
Црквом. Медијски покровитељи
манифестације су РТС и ТВ Храм.

10 ЈУЛ - 5. АВГУСТ - ИЗЛОЖБА
“СВОМ МИЛОМ ТРЕБИЊУ” У
ГАЛЕРИЈИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА

ДАРОВИ ТРЕБИЊА

Колекцију славног песника и
дипломате чине три дела: експонати
римске и средњевековне камене
пластике, експонати из Дучићевог
легата и уметничке слике

Ко год је барем једном посетио Требиње,
за многе најлепши град у Републици
Српској, мораје да застане пред
лепотом збирке коју је свом родном граду
оставио велики песник и први дипломата
Краљевине Југославије - Јован Дучић.

Галерија Народног музеја у Чачку
угостиће од 10. јула до 5. августа изложбу
која носи име славног амбасадора.

Естета и заљубљеник у уметност, зачетник
идеје о оснивању музеја и библиотеке
у Требињу, сакупио је и поклонио
збирку вредних уметничких експоната
наменивши је за тада још неотворени
Музеј и за укравашавање ужег градског
језгра.

Дар Требињу, Дучић је, као амбасадор
Краљевине Југославије, послао 1935.
године из Рима, када су сви предмети
били изложени у сали општине.

Колекцију у музеју, као сталну поставку,
тематски чине три дела:

Први део са око стотину експоната
римске и средњевековне камене
пластике, коју представљају делови
саркофага и скулптура са локалитета у
Италији и показују хеленистички идеал
животне радости и лепи стил класицизма
1. и 2. века нове ере и академског
маниризма епохе Севера, као и украсни
рељефи црквеног намештаја, који
припадају прероманичкој уметности
Јадранског приобаља (од 9. до 11. века).

Други део чини колекција уметничких
дела, која је представљена са 14
уметничких слика домаћих и страних
уметника, од којих су најстарије две
слике из 16. века, шпанске Коређове
школе, радови Даниела Михалека,

Јован Дучић

мађарског импресионисте, цртеж Косте
Питидеса, грчког уметника из 1917. године,
Стојана Аралице, у духу колористичког
експресионизма раних тридесетих
година 20. века, Миливоја Узелца, Едуарда
Виралта, рад непознатог уметника око
1930. године, под утицајем француског
интимистичког сликарства и Војислава
Бумбашировића.

Збирку обогаћује и један изврstan мозаик
са позлатом, рад средњеевропског
уметника са почетка 20. века, таписерија
из 17. или 18. века, дело средњеевропске
француске радиовице и таписерија из
Јапана, рад у свили са почетка 20. века.

Трећи део су песникови лични предмети
– амбасадорско одело, двадесетак
ордена и рукописи, писма и фотографије.

Део легата чува се у Народној
библиотеци у Требињу са више од 5.500
књига, песникова рукописа, писама,
скица и фотографија.

Сабравши заједно Легат Јована Дучића
који се налази у Музеју Херцеговине и
Народној библиотеци, као и споменике
који красе требињске тргове, улице
и Градски парк, преостаје само да се
изрази дивљење и захвалност једном
Требињцу, који је део својих колекција
поклонио на дар родном граду и тиме
заузео своје почасно место међу
грађанима Требиња.

Изложба која ће пред Чачанима бити од
10. јула до 5. августа, само је део трага
једне племените, родољубиве визије
и љубави Јована Дучића, како је и сам
написао на споменику Његову посвету
„Свом милом Требињу”, то потврђујући.

FUTURE REPEATS ITSELF MORE
THAN HISTORY USED TO

БУДУЋНОСТ СЕ ПОНАВЉА ВИШЕ НЕГО ИСТОРИЈА

Изложба под називом „Будућност
се понавља више него историја“
која ће бити приказана од
11. августа до 5. септембра у
Уметничкој галерији „Надежда
Петровић“, представља рад
требињског уметника Игора
Бошњака.

Уметнички пројекат је резултат
његовог истраживања започетог
2015. под називом „Трансформерси“
и био је предлог бањалучког
Музеја савремене уметности
Републике Српске за представљање
Павиљона Босне и Херцеговине на
Венецијанском бијеналу.

Изложбом „Будућност се понавља
више него историја“ Бошњак
поставља неколико питања:

Како данас видимо споменике
антифашистичке, народно-
ослободилачке борбе, шта нам они
представљају у новом политичком
контексту и промени парадигме
и идеологије на простору бивше
Југославије?

Да ли је посматрање и
интерпретација социјалистичког
споменичког наслеђа могућа само
кроз идеолошку матрицу и да ли се
они могу сагледавати кроз призму
духовности руског космизма?

Какав је однос између споменика
и човека, као и однос између
споменика и савремене технологије
у уметности данас?

ОД 16. ЈУЛА ДО 9. АВГУСТА -
МЕЂУНАРОДНИ СИМПОЗИЈУМ
“УМЕТНОСТ И ПАПИР”

“УМЕТНОСТ И ПАПИР”

Четири догађаја, 70 учесника од којих је половина из иностранства, стотине уметничких артефаката - само су неки од елемената овогодишње, јубиларне, тридесете, уметничке манифестације

Пре тачно 30 година покренута је прва манифестација под називом “Уметност и папир”, у којој је учествовало 318 уметника из 25 земаља.

Ове године, међународни симпозијум под истим називом организује Центар за визуелна истраживања и развој визуелне културе Круг у сарадњи са Фабриком хартије, Културним центром и Народним музејем. На симпозијуму ће учествовати више од 70 уметника, од којих ће половина доћи из иностранства.

Током симпозијума биће одржана радионица за продукцију уметничких дела, а публика ће бити у прилици да види две изложбе, од којих је једна гостујућа из фундуса Међународног фестивала папира фондације Аматерас у Софији. У оквиру ове манифестације организована је и трибина Уметност и папир са гошћем Данијелом Тодоровом.

Изложбом „Уметност и папир“ 2023. организатор међународног симпозијума обележиће тридесетогодишњу сарадњу са Фабриком хартије „Божо Томић“ у Чачку у чијим радним просторима се све време реализовао овај пројекат.

Изложба „Уметност и папир“ 2023. биће ретроспективни преглед најзначајнијих уметничких дела реализованих од рециклираног, отпадног материјала. На изложби ће бити представљено око 200 дела реализованих од овог материјала и приказано још неколико стотина дела фото и видео презентацијама.

ОД 20. ДО 25. ЈУЛА ЕТНО ФЕСТ
НА ГРАДСКОМ ТРГУ У ЧАЧКУ

ЗВУКУКУСА И УКУС ЗВУКА

*Фолклорна друштва из Мексика,
Колумбије, Републике Српске, Црне Горе
традиционално већ годинама наступају
на овом фестивалу*

ПРИСЛОНИЦА, 22. И 23. ЈУЛ –
САБОР ФРУЛАША
„ОЈ МОРАВО“

УЗ ФРУЛУ ДУША ЗАДРХТИ

Сабор фрулаша „Ој Мораво“ је чиста љубав. Страст: Игра. Надмудривање са светом. Поигравање са природом. Сабор фрулаша је оно без чега се овде не може.

Каку они који се разумеју у музiku да су барем једном осетили како виолина плаче. Кажу и да су чули коју им тајну клавир открива. Али, да вам кажемо ми, који смо поникли између Вујна, Јелице, Овчара и Каблара: уз фрулу душа задрхти. Уз фрулу срце посочи. Осмех заинира на лицу, а ноге саме почну да се преплићу у коло у које се руке дохватае.

Сабор фрулаша „Ој Мораво“ је баш оно што смо покушали у првој реченици да вам објаснимо: чиста љубав. Страст. Игра. Надмудривање са светом. Поигравање са природом. Сабор фрулаша је оно без чега се овде не може. То је смотра најбољих свирача Србије који су се својим умећем изборили на једном од шест предтакмичења за учешће на овом празнику музике.

Ове године нећemo се зауставити само на такмичењу за златну фрулу. Имаћemo читав низ програма који у себи имају исту ону љубав према нашој народној култури:

Угостићemo фрулашку академију маестра Боре Дугића и школе фруле и флауте;

Имаћemo конкурс за савремену композицију на фрули инспирисану народном традицијом;

Расписали смо и литерарни конкурс за најлепшу песму о фрули, јер има оних фрулу не свирају, али о њој лепо казују;

Одржачemo и научне скупове о овом инструменту, слушати и гледати

етномузиколошке записи студената Факултета музичке уметности, погледати како из дрвета стварају фруле велики градитељи овог инструмента.

Сваке године за Сабор наше госте изненадимо листом „Фрула“, а објавили смо и три књиге на тему фруле.

Пратећи програм Сабора фрулаша Србије биће веома богат: играће се монодрама о знаменитим историјским личностима, одржава се вајарска колонија „Крст патријарха Павла“, радионица старих заната, припремају стара јела, учествују играчке и певачке групе...

Ове године направили смо и два додатна корака напред:

Искорак у односу на досадашњу праксу је концерт мајстора фруле, троструких победника Сабора, који ће се реализовати као увод Сабора на градском тргу приликом отварања Етно феста.

Ове године преплешћемо се са актерима ДУК фестивала: видећемо како изгледа стрит денс форма уз музiku фруле; чућемо како ће пушта музiku са мотивима фруле. Посетиоци Сабора видеће и стрит арт форме и инсталације на одговарајућим локацијама у Прислоници.

Зато, дођите у Прислоницу. Дођите на дружење са фрулом. Али, опрез: пазите да се не заљубите у фрулу! Опасно је!

Нема града у Србији у ком се не негује фолклор, а културно-уметничка друштва још увек показују да народна игра и обичаји имају нераскидиву везу са народом. Зато и не треба да чуди што ЕтноФест од 2016, када је основан, сваког јула на Градском тргу окупља културно-уметничка друштва из Србије и света.

Традиционално у центру Чачка наступају фолклорна друштва из Мексика, Колумбије, Републике Српске, Црне Горе, а прошле године је први пут наступио ансамбл из Сједињених Америчких Држава.

У овој години своје учешће на фестивалу потврдили су ансамбл Ghorbet Lagee из Палестине, EBF-HOT (Ankara Universitesi Egitim Bilimleri Fakultesi Halk Oyunları Topluluğu) из Турске и ансамбл радничког културно-уметничког друштва „Пролетер“ из Сарајева. Такође, за учешће на фестивалу заинтересовани су и ансамбли из Грчке, Индије, Израела и Шри Ланке.

Културно-уметничка друштва се представљају и у предшколским установама, а употребљавају и програм Сабора фрулаша Србије „Ој Мораво“

Сваке године Фестивал, који је члан Међународног савета организатора фестивала фолклора и традиционалне културе CIOFF, има и свој продајни и изложбени део посвећен старим занатима.

Фестивал значајно негује и позива на очување традиције и културе кроз фолклор, наслеђе, повезивање људи, народно градитељство...

И овај део фестивала је сваке године употребљен новим излагачима – производицима традиционалних прехранбених производа, народне ношње...

Ова година отвара нову програмску линију која се бави националним кухињама и њиховом презентацијом. Резултат је гастрономска ревија националних јела гостујућих земаља.

Програм Прича о гастрономији интегрални је део поменуте гастрономске ревије.

У оквиру ревије гастрономије током ЕтноФеста, биће одржана „Трпеза на отвореном“ која ће представити локалне гастрономске специфичности и ставити их у корелацију са међународном гастрономијом – од намирница до методологије припреме.

У улици Жупана Стракимира биће одржана радионица у оквиру које ће учесници имати прилику да се упознају са исхраном у прошlostи и да и сами учествују у изради једног специјалитета из кувара наших бака.

ЧЕТРНАЕСТО ИЗДАЊЕ
ФЕСТИВАЛА АМБИЈЕНТАЛНЕ
И ЕТНО МУЗИКЕ КАРУСЕЛ
- 31. ЈУЛ - 8. АВГУСТ

ЗАВРТИ БАЛКАНСКУ ПЛОЧУ

Фестивал Карусел једна је од оних културних манифестација на коју свако може искрено да буде поносан: и организатори Фестивала, и његови учесници, и публика.

Током протеклих 14 година, колико постоји Фестивал амбијенталне и етно музике Карусел, на разним сценама у Чачку смењивали су се светски познати извођачи, солисти, бендови, уметници из земље, региона и доприносили развоју и представљању овог правца у музici.

Браћа Теофиловићи, Краль Чачка, Alice in Wonder банд, Попечитељи, Stray Dogg, Ice Cream Man, Ethno Jazz Orchestra, On Tour, Баобаб, само су неки од уметника и бендова који су имали концерте пред чачанском публиком од почетка Фестивала до данас. Ту су и гости из Македоније, Хрватске, Босне и

Херцеговине, Словеније, Швајцарске, Француске, Холандије, Русије...

Ове године, Фестивал Карусел одржава се на две локације: у Великој сали Културног центра и Атријуму Културног центра Чачак.

Земља гост фестивала ове године је Северна Македонија, из које ће доћи четири извођача, а из Србије ће се представити уметници који инспирацију за своју ауторску музику проналазе у заједничким музичким балканским коренима који спајају артисте са обе стране границе.

Концерти су планирани за 31. јул, 1. август, као и 7. и 8. август од 20 часова.

Уз госте из региона, највише пажње сигурно ће изазвати наступ Васил

Хаџиманов Бенда, који ће се пред гостима појавити 31. јула у Атријуму Културног центра.

Састав Sethstat из Скопља, један од најбољих џез састава из Северне Македоније, комбинује у свом музичком изразу џез са савременом електронском музиком и другим савременим облицима музичког изражавања, док Васил Хаџиманов Бенд користи традиционалне музичке обрасце у споју са џезом.

Овогодишњи Фестивал обогатиће и радионица Косте Јовановића "Гитара на 100 начина" која ће бити одржана од 26. до 28. јула у Галерији и дворишту Библиотеке, као и радионица Александра Алемпијевића "Drum Room" која ће се одржати од 9. до 11. августа.

ПРОГРАМ ПРВОГ ВИКЕНДА

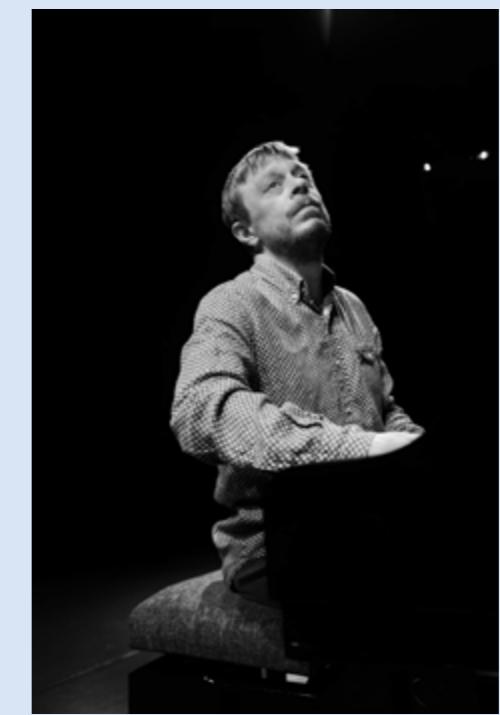
Атријум Културног центра прихватиће 31. јула од 20 часова госте из Македоније, бенд Sethstat, након којих ће наступити звезде вечери и овогодишњег фестивала - Васил Хаџиманов Бенд, док ће вече бити затворено наступом чачанског бенда Ethno Jazz Orchestra.

Спој старог и новог присутан је и друге фестивалске вечери у камерном простору, где дуо Андреја Крстић - удаљаке & Тихомир Стојиљковић - клавир, изводи своју ауторску експерименталну музику инспирирану Балканом, док Бобан Ђелић исте вечери свира свој ауторски програм на хармоници инспирисан Балканом, а затим класична дела уметничке музике са пијанисткињом Маријом Ђукић.

KARISEL
FESTIVAL AMBIJENTALNE I ETNO MUZIKE
SVETIONIK

КАРУСЕЛ У БРОЈКАМА:

- 1 изложба фотографија
- 2 музичке радионице
- 4 концертне вечери
- 6 извођача из иностранства
- 13 извођача
- 22 странца
- 53 учесника

ДРУГИ ВИКЕНД БОГАТ СТРАНЦIMA

Седмог августа ће у центру Чачка, на сцени у Атријуму наступити гости из Северне Македоније Добрila & Доријан, а након тога пред публику ће изаћи дует Перија, а вече ће завршити српски бенд The Naked.

Осмог августа пред публику ће изаћи северно-македонски бенд Чаглиа, потом гост из Хрватске Зоран Мајсторовић: познати хрватски музичар из Ријеке, вишеструки добитник награде ПОРИН, појавиће се са својим пројектом Мусицил Мигратионс, који представља фузију различитих музичких жанрова.

Вече се наставља наступом српског бенда Румблин Троубле, а завршава се наступом Чачанина на привременом раду на Исланду - Граде Арсенијевића и чачанског бенда Имадима.

ВЕЛИКИ КОНЦЕРТ ЗДРАВКА
ЧОЛИЋА НА ГРАДСКОМ ТРГУ
2. СЕПТЕМБРА

ЈА ТУ НИШТА НЕ БИ' МИЈЕЊ'О

Највећа звезда поп-музике са ових простора? Сигурно. Дечак у телу одраслог човека? Више него сигурно. Шармер и шерет какав се тешко среће? Ах... Па питајте припаднице лепшег пола. Одговор је јасан.

Певач каквог никад нисмо имали?
Апсолутно тачно.

Дакле, нека ми опрости и Ђокисти и
Микисти - Чолисти овог пута сигурно побеђују.

HAJ, HAJ

Здравко Чолић засигурно јесте највећа звезда. И зато му је место међу свима нама, који славимо Чачанску родну и Чачак - прву националну престоницу културе.

Када стигне на свој концерт на Градском тргу у Чачку другог дана септембра, Здравко Чолић ће имати више од 72 године. Али, то га неће зауставити. Јер, како му име говори, он је здрав и у кондицији на каквој могу да му позавиде чак и неки професионални спортисти.

Ако неким чудом има некога ко није погледао барем један концерт Здравка Чолића, овај спектакл на Градском тргу не смете пропустити. Чисто да погледате са колико лубави, жеље и знања неко пева већ пола века.

И да, сигурни смо да ћете чути песме које никад нисте чули. И да ћете те песме заволети "на прву лопту".

Ништа мање смо сигурни да ћете чути песме за које нисте знали да су настале пре него што сте се ви родили.

Да ли вам заиста треба позивница за долазак на концерт на отвореном ове живе легенде поп-музике?

СРЕЋОМ, ОДУСТАО ЈЕ

Да, одустајање је лоша особина. Осим кад је Чола у питању.

Да је решио да се озбиљније посвети фудбалу, можда би популарни сарајевски клуб Жељезничар имао најнасмејанијег и највеселијег голмана.

Али, одустао је од фудбала. Посветио се атлетици. Једне године је чак умalo победио и легендарног атлетичара Ненада Стекића! Срећом по нас, ни атлетика није успела да га освоји стално.

Осим музике, на дуге стазе га је заокупирала једино његова лепша половина Александра са којом има Уну и Лару. Осим њих, његов живот је, како је то често помињао посвећен музичи и певању.

У прилог овој тврдњи иде податак да је у својој каријери снимио 6 лајв албума, 8 компилација, 15 албума и 22 сингл-плоче.

Како каже сам Здравко, "ја ту ништа не би' мијењ'о".

Не бисмо ни ми. Осим што желимо да се препустимо његовој музici. Видимо се! Запамтите, 2. септембар, Здравко Чолић, Градски трг...

фото: Бус Плус продукција

ОД 5. ДО 31. АВГУСТА У
ОВЧАР БАЊИ И КУЛТУРНОМ
ЦЕНТРУ - ДАНИ КАЛИГРАФИЈЕ

ВЕШТИНА ЛЕПОГ

Центар за визуелна истраживања и развој визуелне културе Круг ове године ће током августа у Овчар Бањи и Културном центру Чачка организовати Дане калиграфије.

Учесници радионице биће студенти уметничких академија, а њихов задатак биће калиграфско исписивање стихова песника добитника награде на Дисовом пролећу.

Зашто се радионица организује баш у Овчар Бањи? Зато што је у манастирима Овчарско-кабларске клисуре у 16. и 17. веку радила једна од најзначајнијих преписивачких школа у Србији, али и због тога што живимо у времену дигиталних технологија, у ком је запостављен појам рукописа.

Фотографије: Милица Ђорђевић

СТУДЕНТСКИ ФИЛМСКИ КАМП

Овај едукативни програм намењен је студентима филмских академија и има значајно дужи историјат од самог фестивала: Реализује се од 2006. године и до данас је у његовој реализацији учествовало 275 учесника из 62 земље, који су снимили 56 остварења и освојили 25 награда на фестивалима широм света.

ИНТЕРАКЦИЈА 2023. -
ФЕСТИВАЛ КРАТКОГ
ДОКУМЕНТАРНОГ ФИЛМА
ОД 16. АВГУСТА

РАСКРШЋЕ ПОКРЕТНИХ СЛИКА

Интеракција пружа посебно филмско искуство, подржава независне и младе филмске ствараоце и подстиче интеркултурални дијалог

Србија је у последњих неколико година заузела озбиљну позицију у производњи документарних филмова, пре свега захваљујући напорима Филмског центра Србије који је препознао потенцијал наших аутора на светском тржишту.

У нашој земљи у овом тренутку постоји неколико фестивала документарног филма, а Интеракција је фестивал који од прошле године заједничким снагама реализују Независни филмски центар Филмарт из Пожеге и Кино Култ из Чачка.

Доносећи најквалитетнији међународни документарни филм најширој публици Интеракција пружа посебно филмско искуство, подржава независне и младе филмске ствараоце и подстиче интеркултурални дијалог.

Стимулишући продукцију кратких документарних филмова кроз директну сарадњу студената филмских школа из целог света, подстичући едукацију у области креативног документарног филма, Интеракција промовише вредности као што су слобода креативног изражавања, иновативност, инклузија и солидарност.

Међународни фестивал покренут је прошле године и посвећен је кратким креативним оригиналним и иновативним документарним филмовима који доприносе помеђу граница ове гране филмске уметности.

Осим такмичарског програма, ове године ће у оквиру фестивала бити реализовани и програми "У фокусу" и "Interscreen".

РАДИОНИЦА ДОКУМЕНТАРНОГ ФИЛМА

Овај интензивни седмодневни едукативни програм намењен је филмским професионалцима, студентима филмских академија, као и свима онима који желе да унапреде знање и вештине из креативног документарног филма или да са реномираним турорима развијају своје документарне пројекте. Програм је покренут 2011. а до данас га је похађало 154 учесника из 55 земаља. Предавачи/турори Радионице су врхунски редитељи из Србије и региона – Желимир Жилник, Рађа Шешић, Владимира Перовић, Драган Еличић, Небојша Слијепчевић, Младен Матичевић и Марко Грба Singh.

ИВА.ЛАБ

Програм за развој и продукцију видео уметности, покренут 2016. године са циљем да на једном месту окупи визуелне уметнике из Србије и региона са филмским професионалцима и студентима филмских школа из целог света. ИВА.лаб подразумева учешће двоје уметника/ца из Србије и/или региона који са турорима развијају своје пројекте за видео радове, али и присуствују Радионици документарног филма.

али и тренинг програми као што су "Студентски филмски камп", "Радионица документарног филма", "Интер-видео-акција".

Ту је и пратећи програм "Meet2Talk" намењен упознавању и умрежавању Интеракције, као и покретању дискусија о важним темама за кратки креативни документарни филм.

У оквиру програма Заједница у 2023. години у Чачку ће бити реализована регионална седмодневна радионица документарног филма за младе из пет земаља Западног Балкана (Босна и Херцеговина, Црна Гора, Северна Македонија, Хрватска и Србија) под називом **Interaction Teen Doc Workshop 2023 – Toward Better Region**.

ДУОДРАМА ПОСВЕЋЕНА ВЕЛИКОМ ВОЈСКОВОЋИ СТЕПИ СТЕПАНОВИЋУ -
15. АВГУСТ 2023. У ДВОРИШТУ МУЗЕЈА

ВОЈВОДИН ШАХ-МАТ

Чојство, јунаштво, љубав према отаџбини и свом роду, су Степине вредности, које би требало да буду уткане у колективно памћење нашег народа

Ретки су људи који су били толико вољени и популарни међу Чачанима као што је то био Војвода Степа Степановић. Војсковођа који је после ратова у којима је овенчан славом победника решио да своје пензионерске дане проведе у граду на Западној Морави.

Њему у част, омладинско позориште Морава театар посвећује представу "Шах-мат", дудораму коју је написао Миљан Губеринић, а режирао Владимир Јоцовић. Овај аутортски дует задужен је и за тумачење улога Војводе Степе и Краља Александра И Карапорђевића.

Ова драма биће премијерно изведена 15. августа 2023. године, у 21 час, у дворишту Народног музеја.

Представа обилује играним видео-записима који кроз ретроспективу

догађаја дају гледаоцу увид у значајна дешавања током војводиног живота.

Драма се, такође, осврће на најзначајније моменте у новијој српској историји – почетак Великог рата (ултиматум Краљевини, писмо цару Николају за помоћ, слутња у почетак рата), Церску битку, стварање Краљевине СХС и односе међу народима у тадашњој држави, те Степино одбијање места председавајућег Министарског савета Краљевине СХС.

Чојство, јунаштво, љубав према отаџбини и свом роду, јунаштво, храброст, обзирност и скромност вредности су које су красиле Војводу Степу. То су уједно и вредности које би требало да буду уткане у колективно памћење нашег народа као суштинске вредности које свако од нас треба да има.

КРЕАТИВНИ ТИМ

Текст: Миљан Губеринић

Режија: Владимир Јоцовић

Костим: Ивана Несторовић

Сцена: Сретен Јоцовић

Музика: Невена Филиповић

Видео Материјал: Бус плус продукција

АВГУСТ 2023. - ОТВАРАЊЕ
ЛЕГАТА БРАНКА В.
РАДИЧЕВИЋА, ОСНИВАЧА
ДИСОВОГ ПРОЛЕЋА

БОЈА НЕБА

Својим животом, књижевним опусом ренесансног духа и антеске снаге, као и читавим својим културним прегледаштвом, Бранко В. Радичевић снажно је обележио другу половину 20. века као песник, прозни писац, есејиста, стваралац за децу, антологичар, новинар, изврстан познавалац српског језика, народног живота и обичаја, културни и спортски радник. Читавим својим делом, за које је награђен угледним признањима, сведочио је да се по инспирацију не мора ићи у свет, већ да најпре треба у очи погледати самог себе и загледати се у оно што промиче поред нас. Настојећи да следи Радичевићево завештање сажето у мисао да је „завичај највиша тачка света, Градска библиотека у Чачку је легатар његове личне библиотеке, предмета, рукописа и уметничких дела. На овај начин, Градска библиотека се, између осталог, одужује оснивачу Дисовог пролећа.

Бранко В. Радичевић, председник Српске књижевне задруге, човек који је написао легендарне стихове посвећене овом граду у песми "И Морава и море", писац који је значајан део свог стваралаштва посветио деци, заувек је упамћен, не само као покретач Дисовог пролећа, већ и као један од оснивача Сабора трубача у Гучи.

Његово стваралаштво, у коме је ревносно величао српске јунаке из Великог рата, пример је искреног патриотизма у књижевности. Мање је познато да је Бранко В. Радичевић осмислио реч "крајпуташи" којом је означио споменике српских ратника и домаћина.

Градска библиотека "Владислав Петковић Дис" потписала је пре две године уговор са наследницима овог великог ствараоца и преузела његову личну заоставштину: библиотеку коју чини више од 3.000 књига, многобройни рукописи, фотографије, лични предмети, Вукова и Седмојулска награда, уметничке слике и намештај.

Све је предато је на трајно чување Градској библиотеци. Легат Бранка В. Радичевића ће омогућити систематско очување, заштиту, даље проучавање и презентацију дела овог великог ствараоца.

Приликом отварања Легата Бранка В. Радичевића биће изведена монодрама "Плава линија живота" на сценама у Овчар Бањи и Чачку, коју ће извести драмски уметник Љубивоје Тадић.

20. АВГУСТ - ГРАДСКИ ТРГ - РОК ОПЕРА - ДВА САТА ЧИСТОГ УЖИТКА

THEY WILL ROCK YOU

Музички спектакл у ком учествује више од 50 музичара и певача, одржава дух најславнијег периода рок музике, када су настали непревазиђени хитови

Са жељом да рок хитове с краја 20. века врате на сцену у новом руку, организатори су дошли са идејом да окупе нека од највећих домаћих и страних имена у свету музике.

За овај догађај се претходних година тражила карта више, а диригент, аранжер и оркестратор Федор Вртачник успео је да обједини већину највећих хитова иностраних рок група.

"Култура је простор у ком настају и у ком се обликују идентитети појединача, група и нација. Култура као садржај, битан је део идентитета, а то поготово важи за мале земље попут наше. Стога су успешни културни пројекти шанса и да такозвани мали народи дођу у центар међународне пазње. Зато, славимо културу, славимо музику и бавимо се племенитим стварима освајајући тиме нова поднебља и срца свих који нас слушају. То је и циљ Рок опере и свих нас укључених у овај пројекат", рекао је својевремено Вртачник, најављујући европску турнеју у оквиру које је Рок опера гостовала у Италији, Словенији и Хрватској.

ЧАРШИЈА СЕ УЗБУДИЛА

Прво Дисово пролеће одржано је 13. априла 1964. године пред Дисовим спомеником који се налази у дворишту Народног музеја. О великом завичајном песнику Владиславу Петковићу Дису који је заслужено добио своје „Пролеће“, беседио је Бранко В. Радичевић, а свечаности је присуствовала и Дисова супруга Христина.

"Има песника којима нема спаса. Узалуд им тражимо неслућене

димензије. А Дис, враћа се из затрављених сутона. Враћа се у своје Пролеће. То је највеће признање песнику утопљених душа. И сунчан глас у гробљанско-задушничкој интерпретацији његовог дела. Дис има право на своје пролеће. Он га је добио.

Са закашњењем, како се то већ код нас чини. Али, у прави час. Завичај се одужио песнику за невесело детинство. Зато - хвала завичају!"

Чачак, 13. април 1964.

ОД ПРВОГ СЕПТЕМБРА ДО ПРВОГ ОКТОБРА - НА ПРЕЛАЗУ ИЗ ЛЕТА У ЈЕСЕН СЛАВИМО ЖИВОТ И РАД ЈЕДНЕ ОД НАЈВЕЋИХ ГЛУМИЦА, РОЂЕНЕ У НАШЕМ ГРАДУ

СОЊИН СЕПТЕМБАР

Две женске приче

Од првог до последњег дана септембра у оквиру програма Чачак - Национална престоница културе биће одржан Соњин септембар - манифестација посвећена животу, раду и делу Соње Савић, славне глумице рођене у нашем граду.

Ово је треће издање манифестације која је покренута 2019. године.

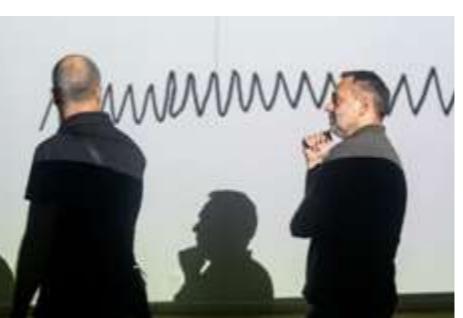
У сарадњи са Домом културе Студентски град и Фестивалом Алтернативе Филм & Видео, Уметничка галерија "Надежда Петровић" испуњава главне циљеве манифестације: шири доступност и интересовање нових аутора и теоретичара за рад Соње Савић, истовремено афирмишући младе ствараоце широм Европе и света који имају слични ангажовани приступ уметности и храброст да проговоре о "тешким" темама, с којима се и уметници нерадо сучавају.

Управо су две такве ауторке наше гошће овог септембра.

У нашем граду ће своје стваралаштво представити, а у Чачку тражити уметничку инспирацију Марјам Тафакори, иранска ауторка са преивалиштем у Лондону и Глорија Гамер, ауторка из Аустрије.

Током њиховог боравка реализације се изложбе које пружају сусрет различитих поетика и ауторских концепата, као и специјални пратећи програми, филмске и видео пројекције, ауторске презентације, панел дискусије.

У време одржавања манифестације, Градско позориште Чачак ће у сарадњи са Битеф театром извести своју представу о Соњи Савић, у режији Андраша Урбана.

ОД 1. ДО 3. СЕПТЕМБРА
ПРОГРАМИ ПОСВЕЋЕНИ
ЗНАМЕНИТИМ ЖЕНАМА У
СРБИЈИ

СНАГА ЖЕНСКОГ ДУХА

Омаж знаменитим женама Србије

Надежда Петровић, Милена Павловић Барили, Милунка Савић, Исидора Секулић, Ксенија Атанасијевић само су неке од жена које су кроз историју Србије дала немерљив допринос култури, науци, уметности, борби за женска права и једнакост.

Њима, и свим другим, често на први поглед невидљивим женама, у Чачку ће, кроз посебну модну ревију, дизајнирану управо за ову прилику, бити одато признање раду и делу значајних жена у Србији.

Организатори, Удружење пословних жена "Надежда Петровић" и компанија P.S. Fashion, на тај начин желе да изразе захвалност према женама које су имале визију и живот посветиле остварењу својих амбиција, женама које су живеле своје вредности.

Није то само омаж њима, већ и охрабрење женама данас, које имају снагу, таленте, знање, жеље и снове, али их из било ког разлога спутавају или се осећају спутано.

Истовремено, у Чачку ће бити одржан и међународни скуп жена који ће својом тематиком одговарати културном идентитету нашег града, са посебним освртом на лик и дело Надежде Петровић.

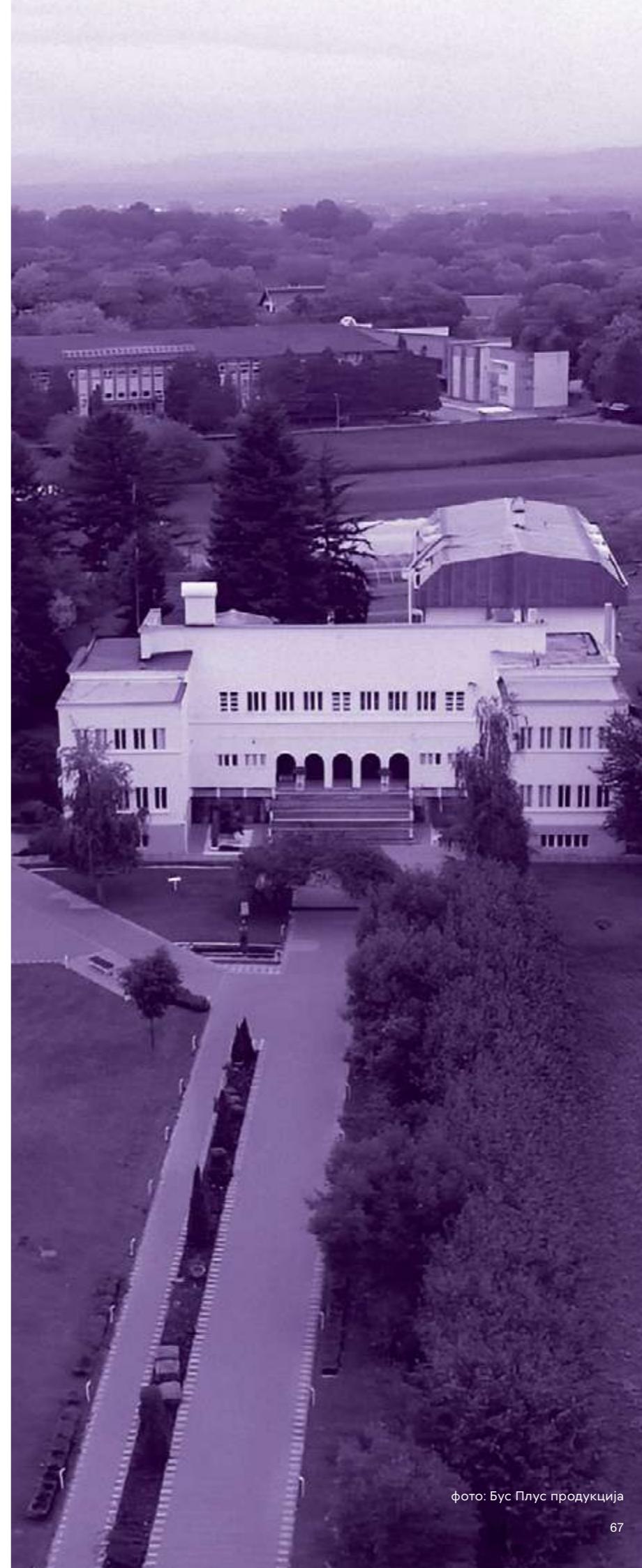

фото: Бус Плус продукција

ОД 19. ДО 23. СЕПТЕМБРА -
МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ
АНИМИРАНОГ ФИЛМА
АНИМАНИМА 2023.

АНИМАНИМА

Још од 2007. у нашем граду постоји фестивал Аниманима који представља савремену светску продукцију, са циљем да афирмише уметност филмске анимације

Шта сте највише волели да гледате као мали? Цртане филмове, зар не? Микија, Шиљу, Пају Патка, Тома и Џерија, Душка Дугоушка, Патка Даљу, Перу Детлића, Броз Гонзалеса...

Некада давно, у време када нису постојали кабловски канали, цртани филмови су били реткост. Морали смо да чекамо вече, када би пре Дневника био емитован један цртаћ, а викендом смо били у прилици да понекад одгледамо и неки Дизнијев класик.

Затим су се временена променила и цртани филмови су постали бројнији. Множили су се и канали, па данас малишани имају могућност да преко целог дана гледају разне старе и нове јунаке.

Да ли сте се некад запитали како настају анимирани филмови?

Да ли сте се некад запитали - где?
Веровали или не - између осталог - и у Чачку.

Још од 2007. у нашем граду постоји фестивал Аниманима. Фестивал који се традиционално одржава под покровитељством Града и Министарства културе Републике Србије и који представља савремену светску продукцију, са циљем да афирмише уметност филмске анимације.

У оквиру тог фестивала годинама се одржавала и школа анимираног филма!

Аниманима се данас заснива на концепту међународног програма, ревијалних пројекција у оквиру којих се представљају портрети аниматора, школе анимације, ауторске ретроспективе, студији за продукцију анимираних филмова, куриране/селекторске пројекције, као и пратећих програма (предавања, изложбе, мултимедијални догађаји).

Ове године, фестивал Аниманима представиће анимиране филмове аутора из целог света кроз такмичарски и ревијални програм, ауторске, тематске и националне ретроспективе, радионице анимираног филма, европске школе и фестивале анимације, мултимедијалне сценске наступе, промоције књига и

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ

Последњег фестивалског дана студенти анимације биће у прилици да присуствују предавањима, презентацијама и мастер класовима фестивалских гостију Хуана Пабла Зарамеле, Лауре Гонсалвеш и Тима Виљакайнена.

На овогодишњем фестивалу одржаће се две радионице анимираног филма: Едукација едукатора (радионица за наставнике ликовне културе у основним школама у циљу обучавања за коришћење анимације као наставног средства) и Стоп! Трик! (радионица стоп мотион или „стоп трик“ анимације за ученике основних школа). Водитељи радионица су Милош Томић (Стоп моушн) и Марко Марковић, глумац који се бави синхронизацијом гласова у цртаним филмовима.

Хуан Пабло Замарела

видео издања, изложбе, инсталације.

ТАКМИЧАРСКИ ПРОГРАМИ

На самом отварању, публици ће се својим мултимедијалним програмом представити Данијел Жежељ, стрип аутор, аниматор, илустратор и сликар из Хрватске. Аутор је 25 графичких романа и осам кратких анимираних филмова. Креатор и извођач мултимедијалних перформанса у којима на сцени спаја акционо сликарство и музику уживо.

Ове године, Фестивал ће имати три такмичарска програма:

Главни такмичарски програм анимираних филмова из целог света дужине до 20 минута за општу публику;

Миниманима - такмичарски програм филмова за децу у ком ће о наградама одлучивати Лаура Гонсалвеш (Португал), Антје Хејн (Немачка), Михал Жабка (Чешка).

Аниманимадоцс - такмичарски програм документарних анимираних филмова.

У главном такмичарском програму биће одржане четири пројекције, у конкуренцији за Гран при, Посебну награду жирија, Признања жирија

и Награду публике. Жири главног такмичарског програма чине Хуан Пабло Зарамела (Аргентина), Лаура Гонсалвеш (Португал) и Вељко Николић (Хрватска).

СВЕТСКА ПАНОРАМА И ПОСЕБНЕ ПРОЈЕКЦИЈЕ

У оквиру програма Светска панорама биће одржане три пројекције филмова који ће бити приказани ван такмичарског програма.

Посетиоци овогодишње Аниманиме биће у прилици да виде и специјални тематски програм анимираних филмова на тему слободе.

Канадски портал Stash је највећи светски онлајн архив анимираних радова – ТВ реклама, музичких спотова, експерименталних и наративних ауторских филмова. У сарадњи са уредником Stasha Стивеном Прајсом биће одржана једна пројекција анимираних филмова из целог света.

Ако желите да се упознавате са човеком који се бави анимацијом, препоручујемо вам да дођете на пројекцију ретроспективе филмова познатог аргентинског аниматора и редитеља Хуана Пабла Зарамеле.

ИЗЛОЖБЕ И ПРОМОЦИЈЕ

Од 19. септембра до 1. октобра у Културном центру биће одржана изложба стрипа познатих европских цртача и сценариста, под називом Ритам простора: стрип и цез. Аутор изложбе је Милен Алемпијевић, уметнички директор Аниманиме у сарадњи са историчарком уметности Андријаном Ружић (Италија).

Ауторска изложба фотографија Тима Виљакайнена (Финска) под називом Из склопљених очију, свет биће представљена у средњем холу Културног центра, док ће у горњем холу бити реализована изложба стрипа у сарадњи са Француским институтом у Београду.

ЧАЧАК - ГРАД ДОМАЋИН
МЕЂУНАРОДНЕ
КОНФЕРЕНЦИЈЕ О
ОДРЖИВОМ РАЗВОЈУ И
ЕКОЛОГИЈИ

ЗЕЛЕНИ ПРЕОКРЕТ

Зелене установе културе

Еколоџија. Очување животне средине. Одрживи развој. Биодиверзитет. То су речи које све чешће чујемо у последњих неколико година. Оне означавају најважније сегменте нове битке за очување наше планете. Битке у коју се морају укључити и установе културе.

Градска библиотека "Владислав Петковић Дис" биће у трећој декади августа, у оквиру програма Чачак - Национална престоница културе - домаћин дводневне међународне конференције "Зелени преокрет - циркуларна економија уметности и културе".

Конференција ће окупити учеснике из земље, региона и Европе заинтересоване за теме одрживог развоја, еколоџије и биодиверзитета у контексту културе.

Имајући у виду да циркуларна економија није само питање економије и технолошких решења, већ да значајан допринос могу да понуде актери у пољу уметности и културе, конференција ће кроз инспиративна предавања, панел-дискусије и радионице истражити изазове и помаке у остваривању зеленог преокрета културне политике и праксе.

Нарочита пажња биће на покретању дискусије учесника конференције о томе како кроз културни активизам сви чиниоци културе, од појединачних уметника и стваралаца, до културних институција, могу афирмисати општије друштвене циљеве и шире потребе заједница у којима делују.

6. ОКТОБАР - 13. НОВЕМБАР -
МУЛТИМЕДИЈАЛНА ИЗЛОЖБА
„СЛОБОДА - ЧАЧАК“ У
КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ

АПАРАТИ „СЛОБОДЕ“

Основана у првим послератним годинама, ова компанија била је и остале идустиријска жила кузвица нашег града

Не тако давно, у скоро свакој кући наше некадашње заједничке државе постојао је барем један апарат са знаком компаније „Слобода“. Не тако давно, у Чачку готово да није било породице у којој барем неко није радио у „Слободи“.

Чак и данас, у неким кућама се чује звук старог „Слободиног“ усисивача, а кафа се и даље кува на шпорету који је направљен у овој фабрици.

И заиста, када у Чачку кажете „Слобода“, већина помисли на истоимену компанију основану 1948. године, која 2023. обележава значајан јубилеј – 75 година постојања. Основана у првим послератним годинама, била је и остале идустиријска жила кузвица нашег града, која апсолутно заслужује да јој се у години у којој је Чачак национална престоница културе - посвети мултимедијална изложба заснована на историјату и развојним декадама овог гиганта.

КОНЦЕПТ

С обзиром на то да ова компанија својим постојањем и значајем далеко превазилази оквире Чачка и рефирише на читав простор бивше Југославије, чак и шире (на земље у којима је имала своје кооперанте и оне у које је пласирала своје производе) и цео концепт мултимедијалне изложбе се базира на дисперзивности на најшире области до којих је делатност „Слободе“ досезала и досеже.

Мултимедијална поставка прикупљена за потребе ове изложбе подразумева специфично уобличену архивску грађу и укључује већину уметничких медија: принтове, инсталације, видео, аудио инсталације и више подсећа на уметнички пројекат обложен вредним артефактима него на сајамско-музеолошки концепт пронађеног и архивираног материјала.

Изложба ће бити на средњем и горњем нивоу Културног центра Чачак који је по својим габаритима и архитектонским перформансама - атрактивни симбол златног времена у развоју града, баш као

што је то била и „Слобода“.

ТОКОВИ И ПУНКТОВИ

Два основна тока мултимедијалне изложбе су ликовни приказ бити и трајања предузећа и foto и видео документација са пропратним текстовима. Трећи, ако не и најважнији ток чине централни пунктови са производима настајалим кроз дуг век „Слободе“, као и ток који приказује развој града и утицај „Слободе“ на исти.

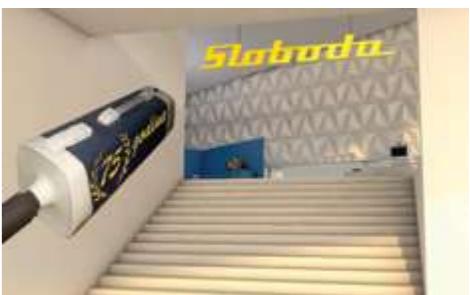
Први пункт чини мини павиљон/кутија у ком се, осим централне инсталације, еmitује монтирани видео и филмски материјал из прикупљене и обрађене документације о дугом веку Слободе, закључно са снимцима НАТО бомбардовања и оних из времена после обнове.

Други пункт направљен је као метална конструкција делимично покривена маскирном мрежом, формирана испод легендарног чачанског фикуса: у овој конструкцији престављена је „Слободина“ наменска производња, која је и данас активна.

Трећи пункт је стилизовани животни простор једне просечне југословенске породице опремљен „Слободним“ апаратима, у ком се еmitују записи из домаћа људи од Скопља, преко Загреба, Подгорице, Љубљане, Сарајева...

Четврти пункт посвећен је презентовању

вишедеценијских културно-спорчких и хуманитарних активности педузећа „Слобода“, културно-уметничког друштва и спорктског друштва „Слобода“ Чачак.

ЈАКО И БУЧНО

Ова изложба, уз коју ћете бити у прилици да видите и пропратни каталог, својим наративом ће попут јаког и бучног, или поузданог „Слободиног“ усисивача усисао посетиоце у занимљиву причу о граду и о томе шта је „Слобода“ за њега значила.

Изложба, коју реализује Међупротшински историјски архив Чачак, у партнерству са музејима Југославије и Науке и технике, као и уз помоћ компанија „Слобода“, „Симпо“ Врање, „Металац“ Горњи Милановац и „Горење“.

ВЕЋ 50 ГОДИНА НА
ПРОСТОРИМА ЧАЧАНСКЕ
КОТЛИНЕ ЈАВЉАЈУ СЕ
ТРАГОВИ ДВАДЕСЕТ ВЕКОВА
СТАРЕ ИСТОРИЈЕ

РИМСКИ ВРЕМЕПЛОВ

Уз помоћ наратора Тиберија Клаудија
Гала, команданта Друге делматске
кохорте, а потом и сенатора, откријте
давну прошлост сакривену испод
нашег града

Више од пола века археолози откривају трагове римског постојања на нашем тлу, који израњају из земље баш по овом граду по коме шетамо сваког дана и осветљавају нам давну прошлост и реконструишу некадашњи начин живота.

Римски времеплов нас враћа у доба власти Римског царства у овим крајевима. У време када је Чачак био важна путна станица на раскршћу друмова на самој источној граници провинције Далмације са Горњом Мезијом. Пут који је од Дрине из правца данашњег Ужица десном обалом Западне Мораве водио према Краљеву код Чачка се укрштао са линијом трасе пута према северу који је обилазећи клисуре Деспотовице правцем данашње Ибарске магистрале повезивао руднике Космаја и Рудника са ибарском долином. Управо тај важни положај у Римском царству одредио је даљу судбину нашег града.

Најстарије присуство римске културе на простору чачанског краја документовано је спорадичним налазима копчи за одећу које потичу из времена 1. века када су поменутим путевима на простору данашњег Чачка пролазили експлоратори – римски истраживачи у потрази за сировинама у виду руда, каменолома и плодне земље.

Откривени епиграфски споменици – натписи који потичу из 2-3. века, говоре нам да се у овом периоду у самом Чачку или околини налазила станица државних службеника односно бенефицијара, чија је дужност била да надгледају путеве, транспорт робе, безбедност саобраћаја,

а такође су били и нека врста полиције.

У 3. веку бенефицијари су имали дужност да прикупљају порез од провинцијског становништва како би снабдевали војску. Даље из сачуваних натписа сазнајемо које су војне јединице могле бити у нашим крајевима: то су пре свега војници cohorte 2. miliaria nove Delmatarum equitata (кохорте друга милиарија нова Делмата коњичка), као и једно одељење (вексилација) cohorte 8. voluntariorum civium Romanorum (осма добровољачка кохорта римских грађана) које су највероватније након бенефицијара обезбеђивале подручје око Чачка.

Познато је где су биле основне римске војне формације - легије. Питање где су се налазиле бенефицијарна станица и утврђење ауксилијарних (помоћних) јединица, је још увек отворено. Поред данашњег центра Чачка, где се налазио главни прелаз преко реке, могуће локације ових римских војних положаја су простор Бељине или Јездинског поља на месту садашње фабрике Слобода где је још Феликс Каниц у 19. веку видео јаке темељне зидове у кориту Јездинске реке.

Натписи нам дају податке о војним заповедницима, цивилном становништву, о припадницима витешког стајежа, пружају нам драгоцене податке о религији, о боговима римског пантеона као и о египатским божанствима.

На простору ужег центра града од почетка 4. па до прве половине 5. века егзистира насеље чије се димензије и

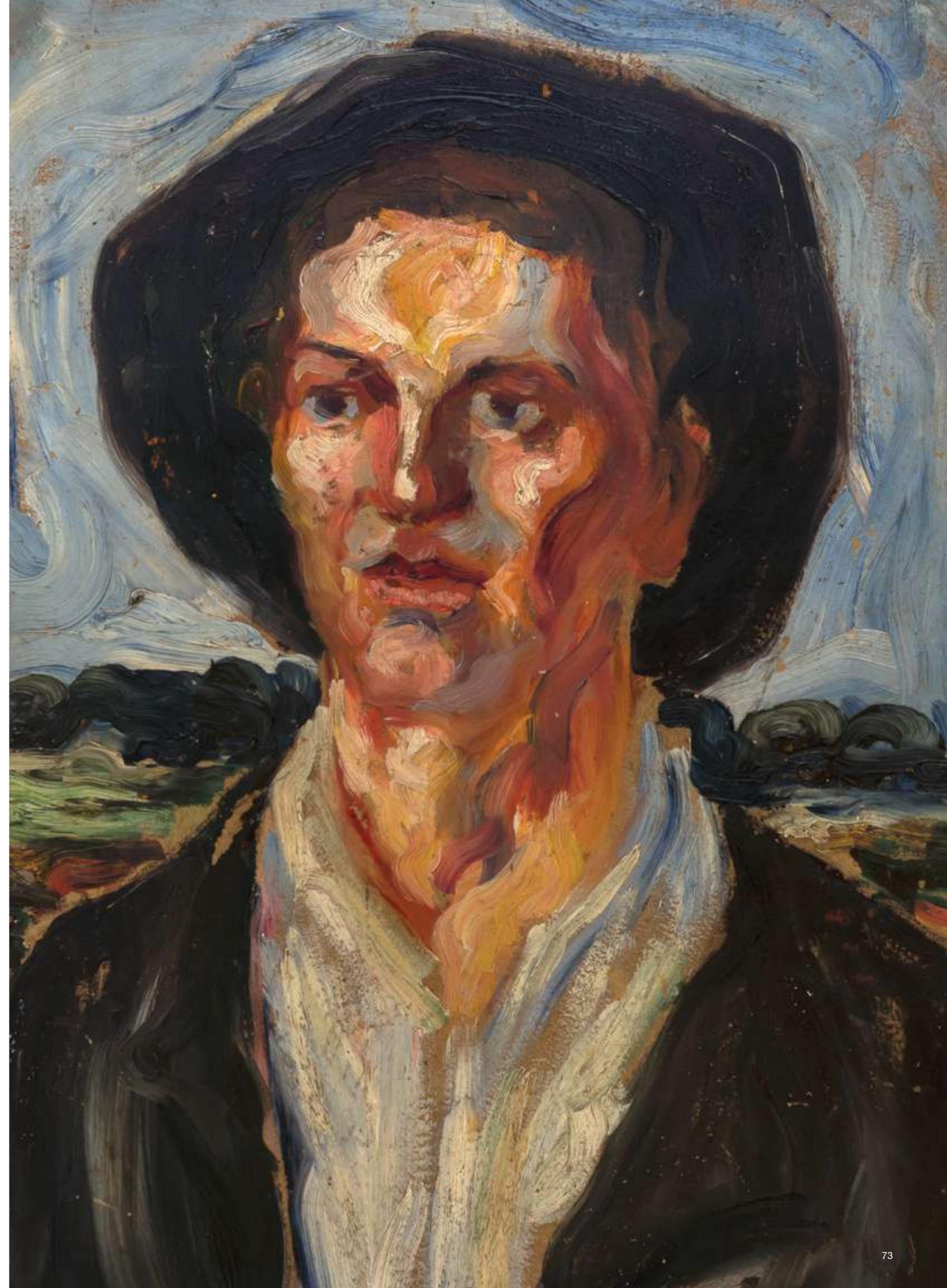
значај за сада још увек тек наслуђује.

Сведок значаја Чачка тог периода су терме, односно мање купатило (baleneum) које су откривене у самом центру града. Оне су за сада једини конзервиран и презентован римски објекат. Римска купатила представљају једну од основних инфраструктурних грађевина које се подижу у ново освојеним областима Римског царства и повезана су са чистоћом, здрављем, одмором, спортом, пливањем и дружењем.

За наратора римског времеплова одабрали смо Тиберија Клаудија Гала који је био изузетна личност са импресивном војном, а потом и цивилном каријером.

Гал је био Италик (заједнички назив за становништво пореклом са простора данашње Италије), чија је породица оригинално из неког од приморских градова Далмације. Овај римски вitez је у зениту своје карије, поступају на власт Септимија Севера постао и сенатор, као и управитељ римских провинција Нумидије и Дакије почетком 3. века. О његовој везаности за Чачак сведочи напис који је посветио Јупитеру док је боравио као витешки трибун односно командант Друге делматске кохорте у 2. веку у утврђењу у Чачку или околини.

Ово није крај приче о Чачку у доба Римског царства. Напротив: ово је тек почетак...

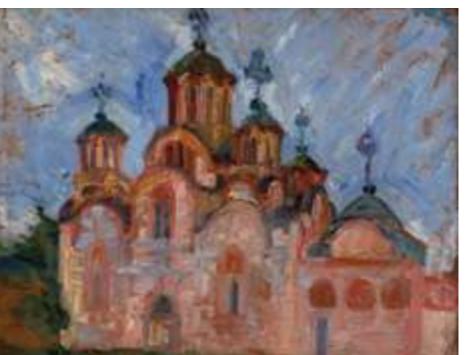

С НАДЕЖДОМ У ПОХОДЕ

У години у којој је град Чачак прва национална престоница културе обележава се и велики јубилеј - 150 година од рођења Надежде Петровић. Под покровитељством Унеска јубилеј је почeo је великом ретроспективном изложбом у Народном музеју Србије под називом "Модерност и нација". Овај значајан национални пројекат, који координира Уметничка галерија "Надежда Петровић" Чачак, током године биће реализован у сарадњи са бројним музејским институцијама - партнерима из региона и Европе, као што су: Палата Унеско у Паризу, Културни центар Србије у Паризу, Галерија Божидар Јакац у Костањевици на Крки (Словенија), Музеј савремене уметности РС у Бањалуци (Босна и Херцеговина), Галерија савремене ликовне уметности Ниш. Изложба се "враћа" у Надеждин родни град на дан њеног рођења, 11. октобра, када ће бити званично отворена за грађане и госте Чачка.

Додатни садржај биће специјализована изложба за слепа и слабовида лица: четири слике из збирке чачанске галерије биће представљене у виду тактилних плоча и аудио-записа, а Надеждина скулптура у виду умањене реплике као садржаји намењени слепим и слабовидим лицима.

У ЧАЧКУ СЕ БРОЈНИМ ПРОГРАМИМА ОБЕЛЕЖАВА ВЕК И ПО ОД РОЂЕЊА ЛЕГЕНДАРНЕ СЛИКАРКЕ

НАДЕЖДА. ИСТИНА И СЛОБОДА.

Уметница светског калибра, жена која је била испред свог времена, речи су којима се може описати Надежда Петровић. Она је антиципирала пут наше уметности и заузела место родоначелника српске модерне.

Уколико некога питате по чему је познат Чачак, добићете три имена као одговоре: ако је то неко ко воли уметност - рећи ће - Надежда Петровић. Ако питате некога ко воли књижевност - рећи ће - Владислав Петковић Дис. Уколико је то заљубљеник у спорт - одмах ће поменути Драгана Кићановића. Само једна особа, међутим, има своју галерију и само се једна од њих налази на националној новчаници: ненадмашна Надежда.

Када се лик Надежде Петровић 31. маја 2001. године појавио на новчаницама од 200 динара, Чачани су били поносни што потичу из истог града као и пионирка националног модерног сликарства.

ЗАХВАЛНОСТ

У години када се обележава 150 година од њеног рођења, Чачани ће с пуним правом поново бити поносни и захвални овој великој жени.

Не само што је дала огроман допринос укључивању српске уметности у европске оквире, већ је и много допринела у борби за права жена. Веома је важан и њен ангажман на хуманитарном плану: једна је од оснивачица Кола српских сестара. На послетку, за своју је отаџбину дала и она највредније - свој живот, радећи као болничарка у Првом светском рату.

Надежда је излагала и дружила се са великанима европског сликарства и ни у једном тренутку није занемарила национални елемент у свом уметничком изразу.

У СЛАВУ РОЂЕЊА

Програм Уметничке галерије "Надежда Петровић" у 2023. години у великој мери обележиће значајан јубилеј – век и по од рођења велике сликарке и хуманисткиње.

Скулптура Надежде Петровић која краси простор испред Гимназије у Чачку, бронзана успомена Ивана Мештровића на ову уметницу, биће рестаурирана.

Планирано је да један трг понесе њено име у оквиру реконструкције улице Жупана Страцимира и формирања пешачке зоне на простору између Гимназије и Економске школе у Чачку.

Није случајно што смо 2023. годину почели изложбом "Колекција као огледало – модернизам у делима из Галерије Матице српске 1880 – 1950". На изложби су представљена најрепрезентативније националне ликовне уметности која указују на Надеждинско место и значај у формирању српске модерне.

Изложба цртежа Надежде Петровић први пут ће отворити радове ове уметнице који се чувају у Народном музеју Србије. Обухвата Надеждине најраније цртеже са краја 19. века, настале током њеног школовања у Минхену и оне настале у Београду и широм Србије током њеног активног рада.

Акценат на стваралаштво Надежде Петровић даће и многобројни билборди на фасадама зграда и другим јавним местима са мотивима њених најпознатијих слика.

ИЗЛОЖБЕ И РАДИОНИЦЕ

У области савремене ликовне и визуелне уметности у оквиру јубилеја предвиђене су изложбе награђених уметника на Меморијалима Надежде Петровић, као и резиденцијални програми:

→ Самостална изложба Ирене Лагатор Пејовић која полази од награђене концепције уметничке књиге/објекта „Изван меморије“, који чини 1800 новчаница од 200 динара са ликом Надежде Петровић.

→ Самостална мултимедијална изложба Владимира Переића Талента „Циркуларно писмо“

→ „Један сликар - 15 фотографа“ изложба фотографија нашихrenomiranih уметника који стварају инспирисани Надеждом Петровић и њеним делима која се налазе у Галерији у Чачку. Фотографије настале у овом пројекту биће изложене као принтови већих димензија у јавном простору.

ЕДУКАЦИЈА ЗА ДЕЦУ

Надежда је део колективног сећања нашег града. То сећање, међутим, треба да пренесемо и на младе нараштаје. Због тога ће у овој години ученици чачанских основних и средњих школа реализовати драмски комад "Са Надеждом кроз време".

У сарадњи са Техничким факултетом у Чачку припремљен је интерактивни екран са едукативним играма за децу - слагалице, питањице и задаци са темом живота Надежде Петровић и галеријских експоната.

СЕЋАЊЕ НА РАСТКА

У оквиру пројекта „Сликарски разговори“, који ће омогућити компарацију Надеждиних дела са делима њених савременика, биће приређен и посебан програм поводом 125. годишњице рођења њеног брата, писца Растка Петровића. Том приликом биће изложена карикатура уметника Јована Крижанића „Растко Петровић“ као и промоција његовог путописа „Африка“, штампаног као фотомонографија у издању Службеног гласника.

МОДЕРНОСТИ НАЦИЈА

ПЛАН ТУРНЕЈЕ

фебруар – април

НАРОДНИ МУЗЕЈ СРБИЈЕ

мај – јул

ГАЛЕРИЈА БОЖИДАР ЈАКАЦ - КОСТАЊЕВИЦА НА КРКИ

јул – септембар

МУЗЕЈ САВРЕМЕНЕ УМЈЕТНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ -
БАЊАЛУКА

на дан рођења: 11. октобар – децембар

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА „НАДЕЖДА ПЕТРОВИЋ“ ЧАЧАК

децембар – јануар 2024.

ГАЛЕРИЈА САВРЕМЕНЕ ЛИКОВНЕ УМЈЕТНОСТИ - НИШ

МУЗИЧКА ШКОЛА "ДР ВОЈИСЛАВ ВУЧКОВИЋ" УЗ ЈУБИЛЕЈ СЛАВИ ЧАЧАК - НАЦИОНАЛНУ ПРЕСТОНИЦУ КУЛТУРЕ

СЕДАМ ДЕЦЕНИЈА ДОБРИХ НОТА

Ако бисмо говорили у бројкама, овај текст бисмо почели следећом реченицом: два образовна профиле, 14 одсека, 83 запослена, 684 ученика: то је Музичка школа "Др Војислав Вучковић".

Прошло је тачно 70 година отако је у граду на Морави почела са радом ова образовна институција, за чији настанак је идеја потекла у радничком културно-уметничком друштву "Абрашевић", годину дана раније.

Данас ова установа обавља своју делатност у матичној школи, али и у четири издвојена одељења у Горњем Милановцу, Гучи, Лучанима и Мрачајевцима. Школу похађа 75 ученика у припремном разреду, 550 у основној и 59 ученика у средњој школи.

У школи се изучава тринаест инструмената (клавир, хармоника, виолина, контрабас, виола, виолончело, гитара, харфа, кларинет, обоа, флаута, саксофон, труба) и соло певање. У Средњој музичкој школи настава се реализује на два одсека: вокално-инструменталном и теоретском.

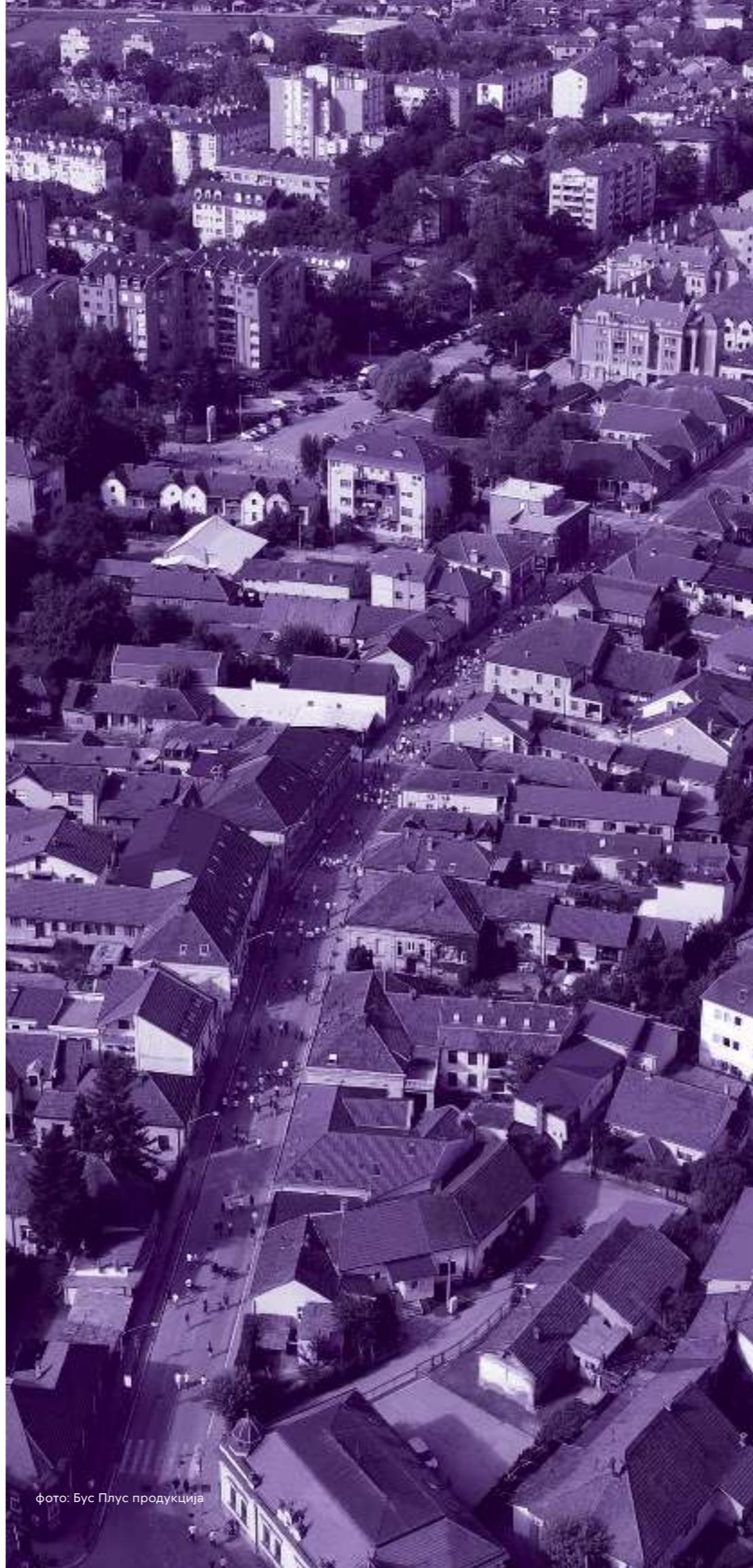

фото: Бус Плус продукција

27. ОКТОБАР - ЧАЧАНСКО ПОЗОРИШТЕ НА СЦЕНУ ПОСТАВЉА ДОБИТНИКА НИНОВЕ НАГРАДЕ ИЗ ЧАЧКА

СЛОБОДА ГОВОРА

Роман о убиству новинара, изневерном пријатељству, неоствареним амбицијама, на даскама које живот значе

Један од најбољих потеза који је Градско позориште Чачак могло да направи у овој сезони је - да приреди модерну представу по модерном драмском предлошку, овај пут - по роману који је објавио Чачанин - Владан Матијевић, писац нашег највећег издавача "Лагуна".

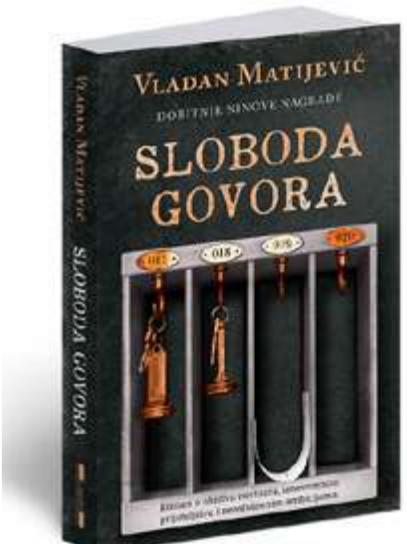
Представа "Слобода говора" настала је на основу романа добитника Нинове награде, пред публиком ће се наћи 27. октобра.

Када се на рафовима књижара појавила Матијевића "Слобода говора", критика и читаоци су били једногласни у оцени да је вишеструко награђивани писац остао доследан пракси да код сваког новог објављеног дела "подигне лествицу" за степен горе.

Роман о убиству новинара, изневерном пријатељству, неоствареним амбицијама, критика сврстава у трилер у кафијанској атмосferи.

"Наша намера у поставци представе била је да кроз драматизацију дела, управо ту филмску атмосферу и ритам који роман има пренесемо на сцену, а ипак сачувамо његову целовитост, стил и богатство писане речи по којој је Матијевић препознатљив", рекао је редитељ Ђорђе Нешовић, који је припремао ово дело са глумцима чачанског позоришта.

"Желимо да са сцене говоримо о важним темама које су увек актуелне, од тога колико је моћ медија и њен утицај на друштво, постоји ли и до које мере је могућа слобода говора, као и да ли је тачна сентенца "Без слободе говора нема ни слободних људи", закључио је Нешовић.

ОД 1. ДО 5. НОВЕМБРА - У
ГРАДСКОЈ БИБЛИОТЕЦИ
ИЗЛОЖБА ПОСВЕЋЕНА
ЧАСОПИСУ ГРАДАЦ

ТРАЈАЊЕ РЕЧИ

Готово од самог почетка, часопис уређује Бранко Кукић, а данас уз њега редакцију чине Милосав Мариновић, Владан Матијевић и Саво Стијеповић

Чачак ће кроз репрезентативну изложбу приказати шест деценија развоја и живота часописа. Изложба ће чинити изложени бројеви часописа, плакати великог формата, фотографије, рукописи и други графички елементи, са избором репрезентативних тема и наслова чланака објављених у „Градцу“, који ће бити штампани на великом формату.

Изложба ће бити организована у простору Галерије Библиотеке и у њеном отварању, осим Бранка Кукића и Тијане Бежанић, као аутора изложбе, учествоваће и најважнији сарадници часописа, као и гости из иностранства.

Уколико се бавите културом, уметношћу, књижевношћу, ако сте међу пријатељима у иностранству познати као неко ко много чита, велика је вероватноћа да ће вас негде, на неком меридијану, неко од пријатеља питати да му набавите неко давно објављено издање часописа „Градац“.

„Градац“ је већ деценијама урбана легенда издаваштва: атипичног, квадратног облика, са неухватљивим графичким изгледом који сада потписује Миле Грозданић, појавио се 1974. године, а издавачи су Дом културе (Културни центар) Чачак и уметничко друштво „Градац“.

Готово од самог почетка, часопис уређује Бранко Кукић, а данас уз њега редакцију чине Милосав Мариновић, Владан Матијевић и Саво Стијеповић.

До данас је објављено 226 бројева, са хиљадама актуелних текстова који су изнова отварали нове или подсећали на занемарене теме у српској култури.

Поменимо да су у корицама овог часописа објављене антологије

Савремена светска прича, Светска поезија данас, Стварање модерне драме, монографске целине о писцима као што су Данило Киш, Хенри Милер, Самјуел Бекет, Бруно Шулц, Луј-Фердинанд Селин, Антонен Арто, Васко Попа, Жан Жене, Малколм Лаури, Мартин Бубер, Вилем Блејк, Данил Хармс, Ниче, Ернст Јингер, о сликарима Љуби Поповићу, Даду Ђурићу, Балтусу, о покрету званом Медиала, о стрипу (Хуго Прат, Мебијус, Енки Билал).

Читаве хрестоматије су објављене о појмовима као што су смрт, апокалипса, мистика, православље и уметност, гностицизам, јеврејска мистика...

Права сензија су били Речник имагинарних места, Тајна историја културе 20. века, Кумрански рукописи.

Уз све то Бранко Кукић је успео да покрене неколико едиција, од којих је Библиотека Алеф (назvana по чувеној причи Хорхеа Луиса Борхеса) донела изванредна дела Борхеса, Бекета, Јонеска, Женеа, М. Јурсенара, Артоа...

Најновија, Библиотека Цвеће Зла, покренута пре неколико година, објављује књиге о феноменима као што су снобизам, пушење, гастрономске тајне, канибализам...

Издавање часописа помагали су Министарство за културу Србије и Град Чачак.

Сарадници „Градца“ су протеклих деценија били најпознатији културни посленици из земље и иностранства, чиме је часопис давно превазишао локалне и националне оквире, уписујући се међу најпознатије међународне часописе наслове периодике који настају у Србији.

ГРАДАЦ
ЧАСОПИС
ДО СВЕДЕНИЈА
ИЗ КУЛТУРНОГ И ПРИРОДНОГ
СВЕТА

О ХАЦИЋА КУЋИ И У НОВИНАМА

Хаџићева кућа је увек је привлачила пажњу јавности. Први озбиљан текст о овој згради написао је чачански новинар Миле Мојсиловић („Аџићева – не Вирерова кућа“, Чачански глас, 25. фебруар 1987), а најпотпунији истраживање презентовао је историчар Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ Мирко Дрманац („Кућа са два имени“, Глас Библиотеке 18/2011).

20. НОВЕМБАР - ОТВАРАЊЕ
ОБНОВЉЕНЕ ХАЦИЋЕВЕ ИЛИ
ВИРЕРОВЕ КУЋЕ

МУЗЕЈ СВАКОДНЕВИЦЕ

Најстарија зграда у Чачку често је мењала власника, а од 1986. до 2019. била је седиште Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“.

Чачак најзад добија свој Етнолошки музеј. Стална етнолошка поставка биће смештена у првој чачанској двоспратници, коју је још 1854. године подигао Владимир В. Хаџић, трговац, тада један од најбогатијих житеља вароши.

Фасада уздигнутог приземља доминира на уличном прочељу, а читав објекат је саграђен под утицајем умереног неокласицизма.

Ова кућа је више пута мењала власника: од Владимира Хаџића наследио је Светозар Хаџић, пешадијски пуковник. На јавној лицитацији 1880. кућу је откупио Милисав Петровић. Кућу је потом наследила Милисављева ћерка Деспина Лазић, удата за артиљеријског поручника и државног службеника Милана Лазића.

Деспина је 1917. продала Катарини Гербер Вирер, која је била удата за пивара Сигмунда Вирера који је из Падове дошао у Чачак и под закупом држао Кренову пивару. То је и разлог што се овај објекат у Чачку назива и „Вирерова кућа“.

У овој кући је две ноћи преспавао кнез Михајло Обреновић 1861. године, а са терасе ове куће народу се обратио кнез Милан, приликом посете овом крају 1869.

Вирерова кућа је откупљена 1977. године од наследника, а од 1986. па све до израдње нове зграде, 2019. године, у овом објекту је било седиште Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“.

Од тада је Хаџићева, или Вирерова кућа била празна. Осим реновирања, чекала је и на одлуку коју музејску поставку сместићи у овај простор.

Стална музејска поставка „Градска кућа“ ће представити ентеријер грађанске куће из друге половине 19. века и првих тридесет година 20. века, са вредним предметима који су чинили живот грађанског Чачка из тог периода.

На овај начин, наш град добиће интересантну музејску поставку и простор у ком ће се у будућности одржавати различити програми и културни садржаји.

- Желели смо да представимо како се живело. Да представимо друштвени живот и обичаје, све што је обележило Чачак у том периоду, а имамо шта да понудимо – рекла је етнолог Снежана Ашанин.

ПРЕД КРАЈ ГОДИНЕ ПОСЕБНА
МАНИФЕСТАЦИЈА КОЈОМ
СЕ ЗАВРШАВА ПРОГРАМ
ПРЕСТОНИЦА

УМЕТНОСТ НА ШИНAMA

Воз културе повезаће Чачак, прву националну престоницу културе и Ужице, које ће бити престоница културе 2024. као и Ваљево и Пожегу

Пред сам крај године биће одржан програм којим би Чачак Ужицу симболично предао титулу српске престонице културе у 2024. години. Воз културе повезаће Чачак, прву националну престоницу културе и Ужице, које ће бити престоница културе 2024. као и Ваљево и Пожегу који су повезани са Чачком железничком пругом. Програми ће се симултрано одвијати у возу и на железничким станицама. У возу ће бити уметници, писци, музичари, а у вагонима ће се реализовати више програма: читаће се поезија, изводиће се монодраме, песничке радионице и други видови креативног дружења.

ФАБРИКЕ УМЕТНИЦИМА - УМЕТНОСТ РАДНИЦИМА

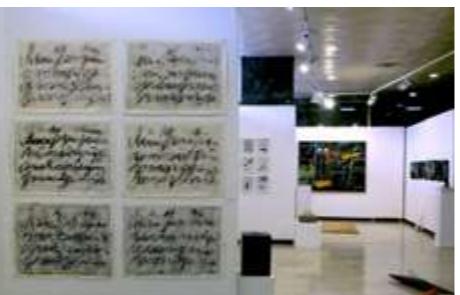
Бијенале је концептирано као дугорочни пројекат на коме сарађују уметници са простора Југославије, или и са простора Балканског региона, као и позвани уметници из других делова света

Међународно бијенале визуелних уметности "Библиотека - отворена књига Балкана", основано је 2006. године, у години коначног распада Југославије. У годинама које ће уследити успостављање културни дијалог као одговор на политичке, економске и друге несугласице.

Сам назив бијенала метафорички је исказ тежње ка богатству диверзитета, различитих интерпретација тематских оквира бијеналних изложби, преузетих из политичког вокабулара и других горућих тема из различитих сегмената друштвеног живота који подстичу друштвено-ангажоване ставове уметника.

Бијенале је концептирано као дугорочни пројекат на коме сарађују уметници са простора Југославије, као и са простора Балкана. Учествују и позвани уметници из других делова света који раде на истраживању, мапирању и анализирању савремене уметничке продукције, историјских и друштвених односа и осликавају и обликују контекст уметничких пракси.

Девето међународно бијенале

17. НОВЕМБАР - 25. ДЕЦЕМБАР - ДЕВЕТО БИЈЕНАЛЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ У ЧАЧКУ

биће реализовано од 17. новембра до 25. децембра у просторима Културног центра, Народног музеја и Међуопштинског историјског архива, као део програма Чачак - национална престоница културе, са тематским оквиром "Фабрика уметницима - уметност радницима".

Бијенале се бави односом привреде и културе, могућом улогом привредног субјекта у процесу производње уметничког дела, присуству уметничког дела и чина у простору привредног субјекта.

Изложба ће побољшати видиљивост неких примера такве сарадње и указати на неки нови, другачији начин коришћења фабричких и других привредних субјеката, који су, након бомбардовања и процеса транзиције и економске кризе, остали девастирани и у великом броју случајева постали алтернативни простори за уметничке садржаје у којима су годинама организовани значајни међународни резиденцијални програми иза којих је остао значајан број радова.

Девето бијенална изложба "Фабрика уметницима - уметност радницима" представљаје део тих фундуса и, кроз фото и видео форму, документовати причу о фабрикама.

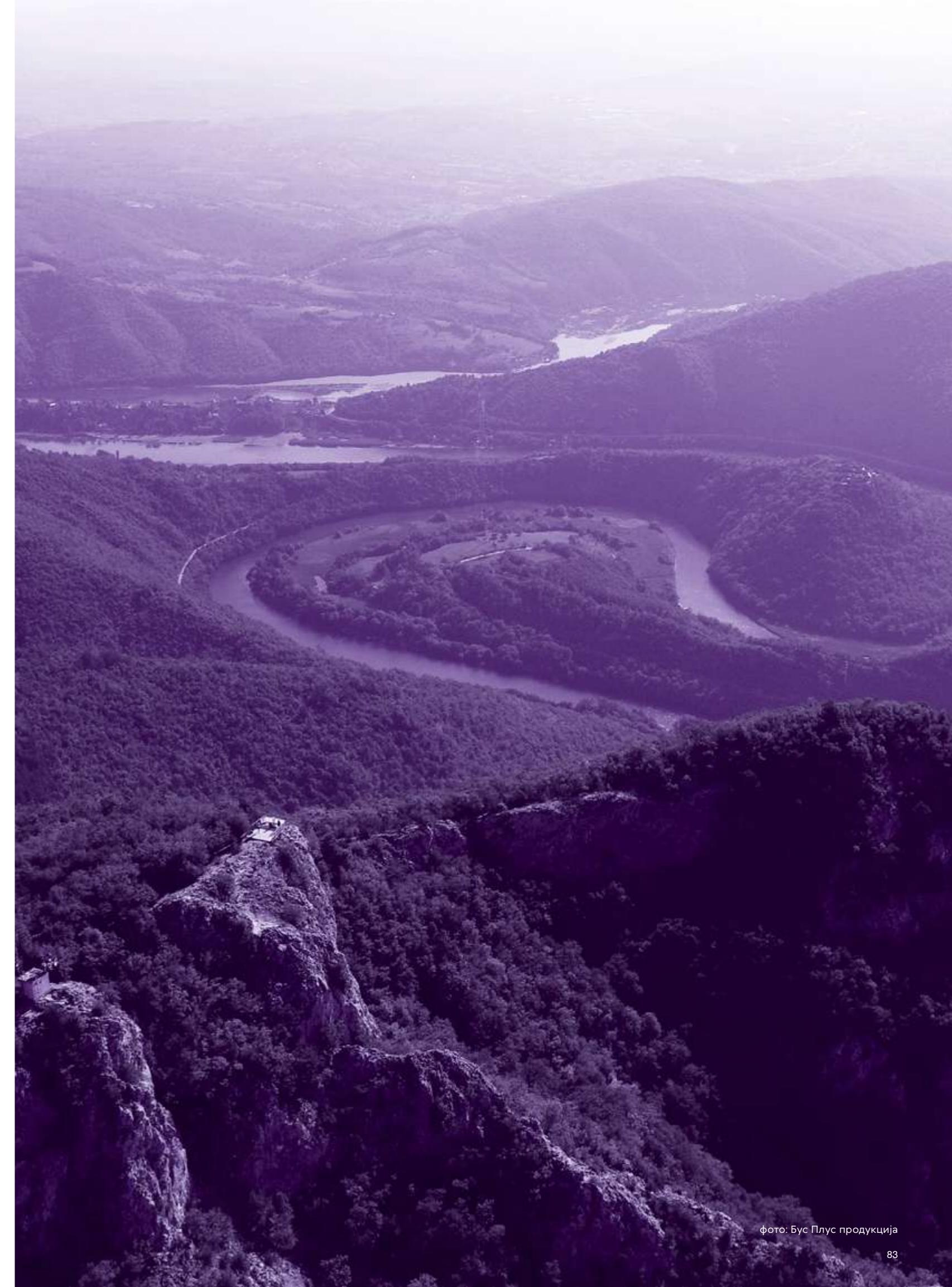

фото: Бус Плус продукција

18. ДЕЦЕМБАР - ДАН КАДА
СЕ ОТВАРА ПРВИ МУЗЕЈ
КОШАРКЕ НА БАЛКАНУ

МУЗЕЈ КОШАРКАШКИХ ЛЕГЕНДИ

*Најистакнутији део Музеја биће Хол
славних, где ће посебно место имати
три највеће легенде чачанске кошарке –
Радмило Мишовић, Драган Кићановић и
Жељко Обрадовић*

Многи Чачани тврде да се сваки житељ
овог града разуме барем у један спорт:
кошарку. Град у коме су поникли Драган
Кићановић, Жељко Обрадовић, Радмило
Мишовић и многи други, живи за
кошарку, без обзира на то да ли је реч о
навијачима највећег - Борца, најжилавијег
- Железничара или, женског, али не мањег
озбиљног клуба - Грађац

Прошло је 100 година отако је у Србији
одиграна прва кошаркашка утакмица.
Истина, у Београду, а не у Чачку. Ипак,
у част века кошарке, или у част свих
легенди које су поникле између кошева
овдашњих клубова, у нашем граду се 18.
децембра отвара први Музеј кошарке у
Европи!

Музеј ће бити смештен у некадашњој
Соколани, најстаријој згради тог
типа, саграђеној 1914. године, у време
Краљевине Србије.

То је зграда која је после Другог светског
рата преименована у "ДТВР Партизан",
а у њој је 1945. године одиграна прва
кошаркашка утакмица у Чачку.

Најистакнутији део Музеја биће Хол
славних, где ће своје место наћи многи
заслужни кошаркаши Чачка, а посебно
место имаће три највеће легенде
чачанске кошарке – Радмило Мишовић,
Драган Кићановић и Жељко Обрадовић,
који ће имати своје легате.

Главна тема Музеја, на поставци у виду
кошаркашког терена и трибина, биће
историја чачанске кошарке која ће
заузимати средишњи део изложбе,
посвећена кошаркашима из Чачка који
су играли у државним репрезентацијама
СФР Југославије, СР Југославије, Србије и
Црне Горе и Србије.

Будућа поставка имаће савремене
музејске приказе попут холограма као
и мултимедијалне садржаје који ће
приказивати развој кошарке у Чачку
и Србији, и веома вредне експонате,
као што је прва медаља коју је нека
од југословенских репрезентација
освојила на европским првенствима:
реч је о сребрној медаљи јуниорске
репрезентације СФРЈ која је
освојена 1968. године у Шпанији. У тој
репрезентацији играли су Чачани Драган
Ђукић и Садик Зејниловић, чија ће
медаља бити изложена у музеју.

Одлука да Музеј кошарке буде у згради
Соколане је логична: осим што се ради
о најстаријем спортском објекту у граду,
на том простору је постављен први
кошаркашки терен, а на њему је одиграна
и прва кошаркашка утакмица у граду.

Простор је адекватан и по томе што ће
са осталим околним објектима чинити
музејски комплекс, важан не само за даљи
културни живот Чачка, већ и за његову
туристичку понуду.

ПОМОЗИМО ПОСТАВКУ МУЗЕЈА

Хроничар чачанске кошарке, Др
Зоран Антоновић поклонио је
будућем Музеју кошарке и четири
заставице кошаркашких тимова
који су у сезони 1979/1980. играли
са Борцем у европском Купу
Радивоја Кораћа: Флуис (Белгија),
АСПОА (Тур, Француска), Антонини
(Сијена, Италија) и Хапоел (Тел Авив,
Израел).

Он је позао и све некадашње
играче и заљубљенике у ову игру
да чачанском, јединственом Музеју
кошарке помогну да унапреди
поставку.

15. ДЕЦЕМБАР -
ПРЕЗЕНТАЦИЈА БУДУЋЕГ
АРХЕОЛОШКОГ ПАРКА НА
МЕСТУ НАСЕЉА ГРАДИНА

НА ЈЕЛИЦИ БЕШЕ ГРАД

Рановизантијско насеље на једном од врхова Јелице која дели долину Западне Мораве од Драгачева испитује се већ четири деценије

Чачак је одавно познат по бројним археолошким налазиштима која се налазе у строгом центру града. Међутим, наш град поседује археолошко наслеђе и на ободима своје котлине. Наиме, једно од најпознатијих и свакако највеће налазиште налази се на планини Јелици, на локалитету Градина.

На једном од врхова ове планине која дели долину Западне Мораве од Драгачева у окружењу готово нетакнуте природе на надморској висини од 846 метара смештено је налазиште које се истражује готово четири деценије.

Локалитет је од Чачка удаљен свега осам километара ваздушном линијом, и готово из свих делова града се може видети голим оком.

У периоду од 6. до почетка 7. века на поменутој локацији је егзистирало градско насеље још увек непознатог имена, средиште овог региона (шире околине савременог Чачка) на северу источноримског царства.

Открића бедема, кула, капија, цркава и резиденцијаних објекта украсених архитектонском пластиком, складишта, радионица, канализације чине ово место градом, онаквим каквим га у пуном виду затичемо касније, у периоду средњег века.

Овај, за сада анонимни град распостирао се са некрополама на територији од око 20 хектара.

По својој структури и величини на територији данашње Србије може се још

једино упоредити са Царичиним градом (Justiniana Prima) код Лебана и спада у ред важнијих на Балкану.

Конзервацију објекта започео је крајем деведесетих година прошлог века Републички завод за заштиту споменика културе Београда када је извршена конзервација неколико профаних грађевина и делимична конзервација цркве на самом врху Градине, да би се надаље заштита архитектонских остатака потом наставила од 2014. године захваљујући напорима Завода за заштиту споменика културе у Краљеву.

С обзиром на то да је археолошки туризам у свету све више заступљен, а у нашој земљи тек у зачетку, Чачак са својим локалитетима засигурно може бити важан чинилац у тој грани привреде и културе.

Током година сачињена су два елaborата о уређењу Градине као археолошког парка, један је урадио дугогодишњи руководилац истраживања др Михаило Милинковић, сада професор у пензији, а други у сарадњи проф. Милинковића са проф. др Милошем Радовановићем архитектом из Чачка.

Изложба "На Јелици беше град" поново покреће идеју формирања археолошког парка, врши ретроспективу досадашњих открића увођењем нових видова сагледавања локалитета путем макете и 3D модела налазишта, као и излагање одабраних предмета у 3D технологији који ће на визуелно пријемчив начин оживети остатке прошлости.

НА ПОНОС СВИХ!

ТРАНСФОРМАЦИЈА КАЛДРМЕ

Чачак у овој години добија ново руко на које ће свако моћи да буде поносан: не само због предивне пешачке зелене зоне, него и због мноштва културних, уметничких и историјских садржаја и нових простора за културу на једном месту

Сваки Чачанин, када се нађе у белом свету, говори о свом родном месту с носталгијом. С поштовањем у гласу труди се да наброји што више великане који су име Чачка носили (или носе) с љубављу на својим плетима.

И заиста, леп је ово град, подељен Западном Моравом на два дела.

Леп је ово град који спокојно спава између Јелице, Овчара, Каблара и Вујна.

Леп је ово град који толико историје у себи баштини.

А КАД ОВА ГОДИНА ИСТЕКНЕ...

Кад ова година истекне, биће још лепши. Јер, у њему ће нићи много тога што ће посетиоцима из земље, и са разних страна света, сваки Чачанин, свака Чачанка, с поносом показивати.

Неће то само бити нови Дом здравља у

Љубићу, или нове саобраћајнице Неће то само бити ни многобројни објекти улепшани муралима, од којих ће неки постати места по којима ће Чачак бити у свету познат.

Биће то и шеталишна зона у строгом центру града у којој ће мирно моћи да расту деца, која ће једног дана има овог града прослављати својим успесима и достигнућима.

Пешачка зона која ће с једне стране починјати строгим, а праведним и великим Војводом Степом који већ деценијама немо гледа у правцу куће у којој је старост провео. Пешачка зона која ће се с друге стране завршавати спомеником великог Мештровића великој Надежди Петровић.

НИГДЕ НИКАД ВИЋЕНО

Тамо где данас почиње улица Жупана Страмцира, оснивача овог града,

почиње наша нова бајка: стари центар оивичен Страмциромовом задужбином, црквом Богородице Градачке, данас црквом Светог Вазнесења Господњег, зградама Народног Музеја, Гимназије и Економске школе постаје Трг Надежде Петровић.

На тај начин се заокружује јединствена историјска целина у шеталишну зону, оплемењену предивним спомеником нашој славној сликарки, простором за шетњу, одмор, са клупама и зеленилом. А зеленила, зна се, никад доста кад живиш на калдри.

Намера оних који су осмислили овај простор је да он одише душом града, да камен који упија сунце, упamtи кораке шетача.

Чачак ће добити и јединствени историјски центар, какав не постоји нигде у Европи: када се заврше реконструкције улица Жупана Страмцира и Цара

Душана, гости нашег града ће само неколико минута након што пређу преко моста који је опкорачио Западну Мораву, бити у прилици да уживају у посети правој музејско-галеријској четврти, у оквиру које ће бити црква, Уметничка галерија "Надежда Петровић", Музеј кошарке, Дечји музеј, Градски музеј, Историјски архив и Хаџића кућа у којој ће их чекати етнографска поставка нашег Чачка.

Све то, спојено са Културним центром смештеним у згради која је провиђењем, уместо на приморју као зграда једног аеродрома, завршила у граду на Морави, Чачак добија простор који не постоји у Србији, простор у оквиру ког ће моћи да покаже гостопримство, да се подичи својим ствараоцима, да се поноси својом историјом, да навија за своју будућност.

И ТО НИЈЕ СВЕ

Велики радови ће се изводити и око Уметничке галерије Надежда Петровић и зграде у којој се сада налази Полицијска управа.

Прошириће се травнате површине, посадити нова стабла на простору целог комплекса, реконструисаће се комплетна инфраструктура.

Уметничка дела на зеленим површинама добиће нову амбијенталну јавну расвету и амфитеатар који ће Уметничка галерија користити за разне представе и концерте, радионице, предавања, пројекције, панеле...

Улица Цара Душана добиће бициклистичке стазе, дрворед, пешачке стазе, постаће зона успореног садржаја.

Касније ће Полицијска управа бити измештена на нову адресу, а објекат ће постати саставни део Уметничке галерије. У њему ће бити изложена Стална поставка и репрезентативна дела, које Галерија поседује у својим фондовима, а житељи Чачка и њихови гости ретко имају прилике да их виде због згуснутих програмских активности које Галерија реализује.

ДА НЕ ЗАБОРАВИМО ТЕРМЕ

Када је пре нешто више од пола века тим археолога пронашао Римске терме у строгом центру вароши, почели су радови на античком наслеђу града и околине.

Зато су римске терме у Чачку, јединствене по својој локацији, морале бити ревитализоване!

Приступ римским термама бити отворен са стране Градског шеталишта. Тако ће терме оживети, а посетиоци ће - уживасти.

Запамтите: ако сте рођени у овом граду, слободно позовите своје пријатеље са свих меридијана у госте! Нећете се постидети ни покајати. Осим што смо познати по гостопримству и сјајној кухињи, бићемо познати по фантастичном центру града. И наравно, по свему ономе по чему је Чачак већ одавно познат.

ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ВОЛОНТЕРЕ
КОЈИ РАСПИСУЈЕ
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ

КУЛТУРА ДАВАЊА

Будите део највеће чачанске породице

Није важно колико година имаш. Важно је да желиш да будеш део највеће породице у Чачку: породице волонтера.

Канцеларија за младе расписала је јавни позив за волонтере и волонтерке у оквиру пројекта "Чачанска родна - Чачак престоница културе Србије 2023" и Волонтерског центра који има за циљ да пружи волонтерску подршку установама културе.

Позивају се волонтери који желе да активно учествују у организацији програма и догађаја у оквиру године у којој је наш град понео титулу прве националне културне престонице.

Волонтери ће имати прилику да учествују у организацији свих културних дешавања, да науче више о историјском и културном наслеђу нашег града, постану сјајни домаћини гостима из Србије и света, развијају комуникационе и организационе вештине, да се ангажују у улоги асистента кустоса, стекну нова пријатељства и сјајно се забаве.

Волонтирање пружа осећај задовољства, веома је лако и може се прикључити свако!

Волонтерима је на сваком догађају обезбеђена храна и освежење, осигурање и поклон пакет. Сваки волонтер бесплатно добија одговарајућу волонтерску гардеробу коју ће користити

током волонтирања.

Канцеларија за младе омогућиће свим активним волонтерима бројне погодности, бесплатне улазнице и попусте путем волонтерских картица.

Поред културних дешавања, волонтери ће имати могућност учешћа у свим осталим активностима које нуди Канцеларија за младе.

Волонтер се може постати у неколико једноставних корака:

Посетите страницу kzm.cacak.rs, изаберите одељак "Регистрација волонтера" и попуните формулар. Након тога очекујте обавештења о волонтерским понудама.

Ако вам је лакше да нас нађете на друштвеним мрежама, пронађите нас на Фејсбук страници Канцеларија за младе Чачак или на Инстаграм страници [kancelarija_za_mlade_cacak/](https://www.instagram.com/kancelarija_za_mlade_cacak/).

На крају - довољно је и да нам пошаљете e-mail на: kzm.cacak.ler@gmail.com.

Будите волонтер! Допринесите да се наши гости после одласка из Чачка сећају нашег града по добним стварима и добним људима!

НА СЛОБОДИ

ДАТУМ	НАЗИВ ПРОГРАМА	ЛОКАЦИЈА
Феб 2.	КОЛЕКЦИЈА КАО ОГЛЕДАЛО	Уметничка галерија "Надежда Петровић"
Мар 21.	СВЕ БОЈЕ СЛОБОДЕ	Градски трг
Мар 22.	СЛОБОДА ИЛИ НИШТА: Кнез Стракимир	Галерија Народног музеја
Мар 28.	60. ДИСОВО ПРОЛЕЋЕ – Отварање: поетско-музичко вече Раде Шербенија и Западни колодвор	Градска библиотека
Апр 6.	УМЕТНОШЋУ ДО СЛОБОДЕ	Сва 4 хола Културног центра
Апр 12.	СЛОБОДА ИЛИ НИШТА: Господар Јован Обреновић	Народни музеј
Апр 21.	ЧАЧАНСКИ РАСАДНИК: Приче о фотографији	Клуб Културног центра
Апр 28.	60. ДИСОВО ПРОЛЕЋЕ – Поетски маратон	Двориште Градске библиотеке, Велики парк, Дисов амфитеатар
Мај 19.	60. ДИСОВО ПРОЛЕЋЕ – поетско музичко вече посвећено Нику Кејеву и наступ бенда "The Cave Dogs"	Градска библиотека
Мај 25 – 26.	60. ДИСОВО ПРОЛЕЋЕ – Завршне свечаности, додела награда и отварање изложбе "60 Дисових пролећа"	Конференцијска сала Градске библиотеке
Мај 26.	ОТВАРАЊЕ МУЗЕЈА ПОЕЗИЈЕ	Градска библиотека
Јун 2.	ЧАЧАНСКИ РАСАДНИК – СЛИКАРИ ЧАЧКА / ОДЈЕЦИ ВРЕМЕНА	Велика сала, Средњи, горњи хол
Јун 8.	СЛОБОДА ИЛИ НИШТА: Краљица Драга Обреновић + представа "Круна Јованова"	Двориште Народног музеја
Јун 15.	СЛОБОДА ИЛИ НИШТА: Танаско Рајић + представа "Ветар и заставе"	Двориште Народног музеја
Јул 13.	СЛОБОДА ИЛИ НИШТА: Војвода Степа Степановић + представа "Шах-мат"	Двориште Народног музеја
Јул 24.	СЛОБОДА ИЛИ НИШТА: Михаило Константиновић	Двориште Народног музеја
Сеп 3.	СИМПОЗИЈУМ О ЖЕНСКОМ ПРЕДУЗЕТИШТВУ И ЖЕНСКА ТРКА	Двориште Института за воћарство
Сеп 7.	СНАГА ЖЕНСКОГ ДУХА - модна ревија „Знамените жене Србије“ - PS Fashion	Велики парк
Сеп 8.	ЧАЧАНСКИ РАСАДНИК: Плесом до света	Културни центар
Сеп 19. – Окт 01.	АНИМАНИМА 2023 - Међународни фестивал анимираног филма	Културни центар
Сеп 30.	ЧАЧАНСКИ РАСАДНИК: „ПРИМАДОНА“	Велика сала
Окт 6. – 13.11.	АПАРАТИ "СЛОБОДЕ" - Мултимедијална изложба „СЛОБОДА ЧАЧАК“	Сви холови Културног центра
Окт 11.	НАДЕЖДА. ИСТИНА И СЛОБОДА. - Специјална изложба за слепе и слабовиде	Уметничка галерија "Надежда Петровић"
Окт 23.	СЛОБОДА ИЛИ НИШТА: Браћа Глишић на олтару отаџбине	Башта кафеа Што да не?
Окт 27.	Представа: „Слобода говори“	Велика сала Културног центра
Нов 2.	СЛОБОДА ИЛИ НИШТА: др Драгиша Мишовић	Галерија Народног музеја
Дец 7.	СЛОБОДА ИЛИ НИШТА: Заборављени војвода Рако Левајац	Галерија Народног музеја
Дец 8.	Изложба: Владимир Перић Талент + изложба цртежа Надежде Петровић	Уметничка галерија "Надежда Петровић" и Галерија "Рисим"

НА РАСКРШЋУ

ДАТУМ	НАЗИВ ПРОГРАМА	ЛОКАЦИЈА
Феб 24.	ДАНИ ПАТРИЈАРХА ПАВЛА – промоција часописа и изложба крстова	Галерија Градске библиотеке
Апр – Окт	ГРАД ИСПОД ГРАДА	Двориште Народног музеја
Апр 7.	ЧАЧАНСКИ РАСАДНИК: „У главној улози: Милутин Милошевић“	НТП Стартајп
Апр 29.	Ансамбл народних игара и песама "Венац" из Приштине (Грачаница)	Велика сала Културног центра
Апр 29. – Мај 23.	ДАНИ ФОТОГРАФИЈЕ У СРБИЈИ – Чачак 2023	Сва 4 хола Културног центра
Мај 12.	ПРОЛЕЋНИ АНАЛЕ - отварање	Културни центар-редовни програм
Јун 21.	КОНЦЕРТ КЛАСИЧНЕ МУЗИКЕ НА ОТВОРЕНОМ: Музичка школа	Трг
Јул 1 – 9.	СА ОВЧАРА И КАБЛАРА ПЕСМА НОВА - културна ренесанса Овчар бање	Амфитеатар у Овчар бањи
Јул 10. – Авг 5.	ДАРОВИ ТРЕБИЊА / Изложба: Јован Дучић „Свом милом Требињу“ – трагом једне визије	Народни музеј Чачак
Јул 16. – Авг 9.	УМЕТНОСТ И ПАПИР - Међународни симпозијум „Уметност и папир“	Сва 4 хола Културног центра
Авг 4.	ГРАД ГОСТ: Требиње + Концерт класичне музике – међународни мастер клас + „Са светских позорница и Требиња у Чачак“	Дисов амфитеатар
Авг 7. – 23.	ИНТЕРАКЦИЈА 2023. – филмски камп	Културни центар велика сала, сред., горњи хол
Авг 16.	ИНТЕРАКЦИЈА 2023. – отварање фестивала	Културни центар велика сала, сред., горњи хол
Авг 20.	РОК ОПЕРА	Трг
Сеп 1. – Окт 1.	СОЊИН СЕПТЕМБАР	Уметничка галерија "Надежда Петровић", Галерија "Рисим"
Сеп 24./Сеп 27./Окт 1.	ДАНИ ПАТРИЈАРХА ПАВЛА - Дворезбарска колонија „Крст патријарха Павла“ -отварање	Овчар Бања, манастир Благовештење
Окт	РИМСКИ ВРЕМЕПЛОВ	Римске терме
Нов 1.	ЧАЧАНСКИ РАСАДНИК: Ненад Марић – слике, речи и музика	Велика сала, ликовни салон
Нов 3.	„ГРАДАЦ“ - 60 година часописа	Градска библиотека
Нов 4.	ДАНИ ПАТРИЈАРХА ПАВЛА – свечана академија, концерт хора и беседа	Велика сала Културног центра
Нов 17. – Дец 25.	БИБЛИОТЕКА – ОТВОРЕНА КЊИГА БАЛКАНА: ФАБРИКА УМЕТНИЦИМА, УМЕТНОСТ РАДНИЦИМА	Сви холови Културног центра
Дец 10.	ГРАД ИСПОД ГРАДА – презентација археолошких истраживања	Двориште Народног музеја
Дец 15.	„НА ЈЕЛИЦИ БЕШЕ ГРАД“ - Презентација идеје археолошког парка на месту рановизантијског насеља "Градина" на Јелици	Народни музеј
Дец	УМЕТНОСТ НА ШИНАМА	Ваљево, Чачак, Пожега, Ужице

НА МОРАВИ

ДАТУМ	НАЗИВ ПРОГРАМА	ЛОКАЦИЈА
Јан	Волонтерски центар	
Мар – Дец	ЗНАЊЕМ ДО ИЗВРСНОСТИ	Установе културе
Мај 17.	ЧАЧАНСКА РОДНА: предавање, презентација и дегустација	Институт за воћарство
Мај 27.	Здрава храна и ГМО	Градски трг
Јун 25.	УМЕТНОСТ НА МОРАВИ: Извођење скулптуре Олге Јеврић „Распон у тензији“	СЦ Младост
Јун 26.	КАРМИНА БУРАНА	Градски трг
Јул 11.	ПАНКЕР СА ВИОЛИНОМ - Немања Радуловић - велики летњи концерт	Брана на Морави
Јул 22, 23.	САБОР ФРУЛАША СРБИЈЕ „Ој Мораво“	Прислоница
Јул 20-25.	ЕТНО ФЕСТ и прича о гастрономији	Градски трг
Авг 4. – Окт 4.	УМЕТНОСТ НА МОРАВИ: Изложба на паноима	Галерија на Морави - СЦ Младост
Авг 6.	УМЕТНОСТ НА МОРАВИ: Извођење дуодраме Меше Селимовића, „Острво“	Дисов амфитеатар
Авг 11.	УМЕТНОСТ НА МОРАВИ: Концерт: Вива Вокс	Дисов амфитеатар
Авг 28 – 31.	Отварање легата Бранка В. Радичевића + Монодрама "Плава линија живота" по тексту Бранка В. Радичевића	Библиотека, Овчар Бања
Сеп 25. – 30.	Конференција „Зелени преокрет“ - зелене установе културе	Библиотека, Овчар Бања
Сеп 30.	ЧАЧАНСКИ РАСАДНИК: „Наша светска дива“	Велика сала
Дец 18.	ВЕЛИКО ФИНАЛЕ: ОТВАРАЊЕ МУЗЕЈА КОШАРКЕ	Соколски Дом

НА КАЛДРМИ

ДАТУМ	НАЗИВ ПРОГРАМА	ЛОКАЦИЈА
Феб 22.	БОГДАН БОГДАНОВИЋ - мултимедијална изложба	Народни музеј
Мар 10.	УТОЧИШТЕ РЕЧИ, ПРИБЕЖИШТЕ СМИСЛА - 175 година Библиотеке	Градска библиотека
Апр 7 - 12.	БИБИЈАКО САСТИПЕ - дани ромске културе	Атриум Културног центра, панои, лед экран
Мај 22.	Позоришна представа о Соњи Савић	Велика сала Културног центра
Мај 20.	КОРЗО И ПИЈАЦА УСПОМЕНА	Центар града
Мај 27.	ДООБРА !!! Шљивовица на листи Унеска	Институт за воћарство
Јун 7.	СИЛОС АРТ	Силоси
Јун 10.	ДУК интровер	Плато испред силоса
Јун 8, 15, 22.	КЊИЖЕВНЕ ВЕЧЕРИ: На Калдрми и Морави	Двориште Гимназије
Јун 15, 16, 17 и 18.	ПИВО, РОК И ЧАЧАК: Фестивал ПриЧа	Желово
Јул 28-30.	Фестивал УЗЛЕТ (ДУК)	СЦ Младост
Јул 26-28., 31.	КАРУСЕЛ 1/2	Галерија Градске библиотеке + Атријум Културног центра
Авг 1. 7. 8.	КАРУСЕЛ 2/2	7. и 8. Атријум Културног центра
Авг 9-11.	КАРУСЕЛ 2/2 - Радионица	1. 8. Велика сала
15. авг	КАРУСЕЛ 2/2 - Изложба	Културни центар
Авг 4.	ТРЕБИЊСКИ ДАРОВИ - Град гост Требиње + Изложба: „Будућност се понавља више него историја“	Уметничка галерија "Надежда Петровић", Дисов амфитеатар
Окт 18.	70. година Музичке школе у Чачку – велики концерт	Велика сала Културног центра
Окт	ПРОШЛОСТ УДЕЧЈИМ ОЧИМА - отварање Музеја детињства	Двориште Народног музеја
Нов 20.	МУЗЕЈ СВАКОДНЕВИЦЕ - Отварање етнографске поставке „ГРАДСКА КУЋА“	Хаџића кућа (Вирерова)

УКУПАН БРОЈ ПРОГРАМА:

90

БРОЈ АКТИВНОСТИ У СКЛОПУ ПРОЈЕКАТА:

400

УКУПАН БРОЈ УЧЕСНИКА:

4730

УКУПАН БРОЈ ИНОСТРАНИХ УЧЕСНИКА:

560

БРОЈ ПАРТНЕРСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА:

120

БРОЈ ИНОСТРАНИХ ПАРТНЕРСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА:

50

Република Србија
Министарство културе

ДОБРОДОШЛИ У ЧАЧАК

Град богате историје, културе и уметности; град спорта и богатог споменичког наслеђа; мале Српске Свете горе; културних и традиционалних манифестација, Град који живи на својој Морави и који има своју „Слободу“...

Град Надежде Петровић и Владислава Петковића Диса, Танаска Рајића, Јована Обреновића, војводе Степе Степановића, мајора Драгутина Гавриловића...

Град Пурише Ђорђевића, Мише Радивојевића, Соње Савић, Радмиле Бакочевић...

Град кошарке (Радмила Мишовића, Драгана Кићановића, Жељка Обрадовића)...

Град рокенрола и народне музике (Боре Чорбе, Радомира Михајловића Точка, Мирослава Илића, Добривоја Топаловића)...

Град важних историјских догађаја - Боја на Љубићу, Буне у Трнави...

Град Меморијала Надежде Петровић, Дисовог пролећа, Сабора фрулаша, ДУК фестивала, фестивала ПРИЧА...

Град специфичне етно и гастрономске понуде и преображеног окружења...

Све наведене, као и бројне ненаведене важне личности, дугаји и знаменита места, уткани су у историју и идентитет Чачка и управо је то била идеја за креативни слоган ЧАЧАНСКА РОДНА инспирисан надалеко препознатљивом сортом шљиве, природним и научним ресурсом насталим у нашем Институту за воћарство.

У овај слоган преточена је идеја пројекта – представа нашег града као вековног плодног (родног) тла за развој културе, уметности, духовности, али и науке, привреде, туризма, спорта... Из овог родног тла развили су се богата културна баштина и разноврсно савремено стваралаштво, као и визија града као расадника значајних личности која делују на „чачанским родним пољима“.

Идејни концепт базира се на вредностима које чине људи Чачка, везани за њега рођењем, животом или стварањем, афирмисани кроз рад, успехе и признања, личности артикулисани кроз делатност установа културе или манифестација њима у част.

Текућа културна продукција, као и богатство националне и завичајне баштине која се негује и осавремењује, представљене су кроз четири теме – На слободи, На Морави, На калдрми и На раскршћу – које заједно чине целину сублимирајући културни профил града.

Град Чачак, својим културним активизмом, бројним признањима из области културе, а посебно савременог уметничког стваралаштва, позиционира се као значајно културно средиште ван великих центара, те сматрам да ова титула, а посебно то да смо на основу нашег пројекта у који је уткано прегалаштво генерација културних посленика одобрани за прву националну престоницу културе у Србији, валоризује досадашњи рад установа, организација и појединача који су створили културни идентитет по коме је Чачак препознатљив.

БРАНКО ЂАЛОВИЋ,
програмски директор

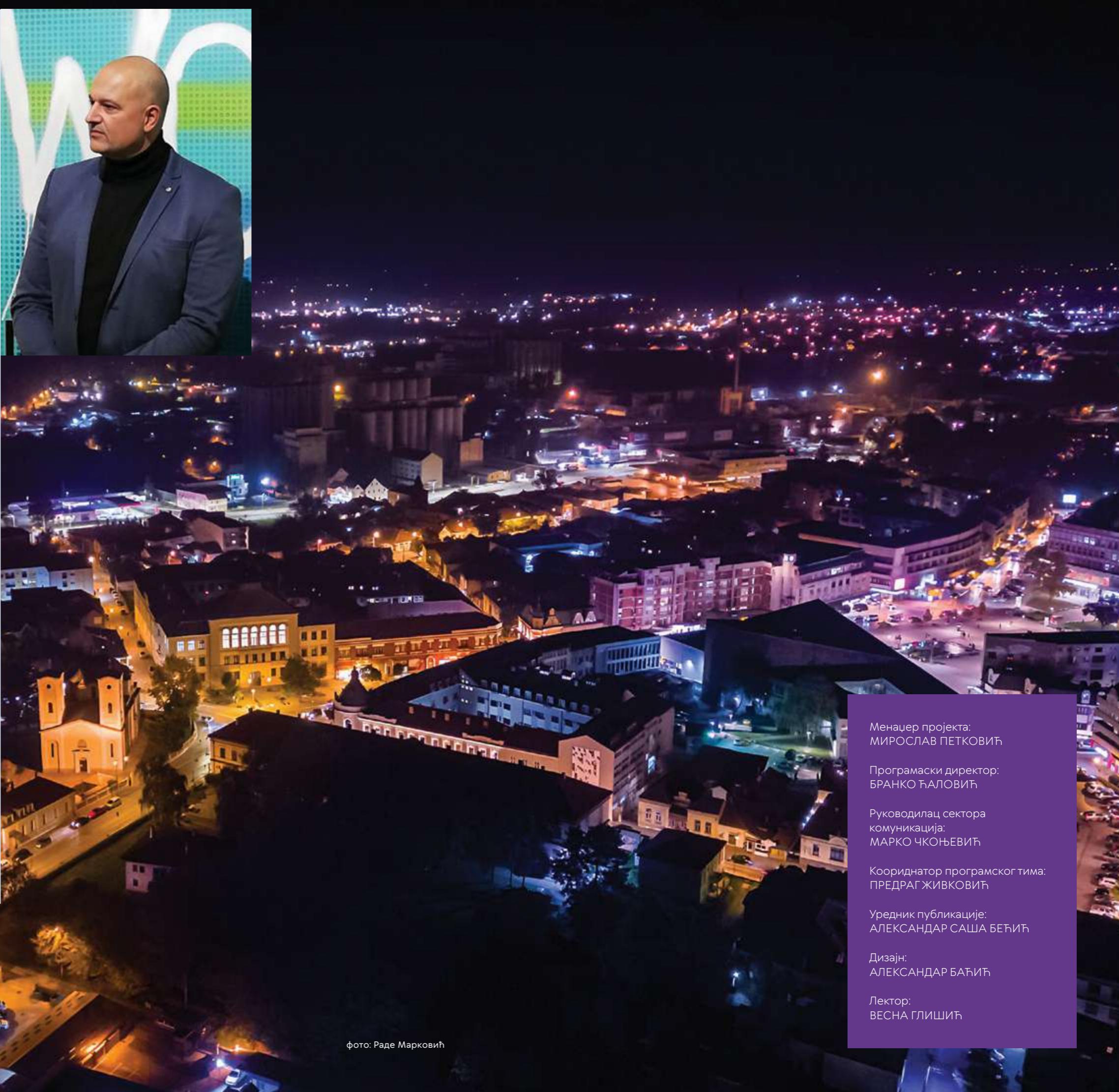

фото: Раде Марковић

Менаџер пројекта:
МИРОСЛАВ ПЕТКОВИЋ

Програмски директор:
БРАНКО ЂАЛОВИЋ

Руководилац сектора
комуникација:
МАРКО ЧКОЊЕВИЋ

Координатор програмског тима:
ПРЕДРАГ ЖИВКОВИЋ

Уредник публикације:
АЛЕКСАНДАР САША БЕЋИЋ

Дизајн:
АЛЕКСАНДАР БАЋИЋ

Лектор:
ВЕСНА ГЛИШИЋ

ЧАЧАК - ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ СРБИЈЕ 2023.

Чачанска родна

www.cacanskarodna.rs